

2. Sikker By pakken - mindre kriminalitet mere tryghed (2010-45281)

Økonomiudvalget skal drøfte oplæg til Sikker By Programmet, herunder forslag til indsatsområder samt den videre proces.

INDSTILLING OG Beslutning

Økonomiforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget,	
1.	at godkende Sikker By Programmet med tilhørende indsatsområder og forslag til model for effektmåling og kommunikationsstrategi
2.	at godkende at der etableres et Plus Center (tidligere benævnt værested) i Tingbjerg. Koncept for Plus Centre forelægges Økonomiudvalget og Socialudvalget inden juli 2010,
3.	at godkende igangsætningen af et exitprogram for kriminelle, der etableres i et samarbejde imellem Børne- og Ungdomsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen, projektledet af Socialforvaltningen,
4.	at godkende Sikker By Programmets plan for lokal indsats og borgerdialog,
5.	at godkende Sikker By Programmets plan for at sikre tryghed for Kommunens medarbejdere og at fastholde stabilitet og driftssikkerhed i Kommunens service til borgerne,
6.	at godkende at Hotspot og Tryghedsindekset forbliver forankret i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen,
7.	at godkende at indsatsen ved større uroligheder i forhold til unge koordineres via SSP under SSP Bestyrelsen, fremover også i et koordineret samarbejde med Københavns Brandvæsen,
8.	at Økonomiudvalget tager til efterretning, at Økonomiforvaltningen har aftalt med fagforvaltningerne, at de inden 4. maj 2010 skal prioritere de 3-6 mest effektfulde samt de 3-6 mindst effektfulde kriminalpræventive projekter inden for egen forvaltningsramme,
9.	at godkende forslag til den videre proces, herunder at Økonomiudvalget den 25. maj 2010 behandler forslag til økonomisk prioritering af indsatserne.
Økonomiforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at anbefale Borgerrepræsentationen,	
10.	at pålægge forvaltningerne fremadrettet at indarbejde tryghed og kriminalitetsforebyggelse i forvaltningernes drift og at sikre nødvendig koordination imellem forvaltningerne såvel på drifts- som projektindsatser.

Problemstilling

København er en tryk by med en lav ungdomskriminalitet. Den primære forebyggende og

tryghedsskabende driftsindsats, der udføres af kommunens forvaltninger og frivillige kræfter, er generelt velfungerende og professionel. Derudover er der gennem de sidste år opbygget en velfungerende SSP-organisation, hvor samarbejdsstruktur og sagshåndtering er kendt og accepteret af alle involverede. Men der er på nogle områder store problemer med gaderøverier, banderelateret kriminalitet og indbrud, ligesom der er voksende fattigdomsproblemer, der er koncentreret i en række udsatte boligområder og kommunale institutioner. Der er således behov for at bygge videre på de eksisterende indsatser i form af et stærkt, koordineret og tværgående Sikker By Program, der omfatter en generel tryghedsskabende indsats, fokus på forebyggelse i forhold til de større børn og unge og kriminalitetsbekæmpelse.

Forældrene spiller en afgørende rolle for børnenes opvækst. Politiet har ansvar for opklaring og bekæmpelse af kriminalitet. Forudsætningen for, at Kommunen kan lykkes med kriminalitetsforebyggende og bekæmpende indsatser er, at forældrene tager aktiv del i børnenes opvækst, og at politiet løfter sin opgave. Endvidere forårsages en del kriminalitet i København af borgere uden for Kommunen, hvilket fordrer et tæt samarbejde med omegnskommunerne.

Der er i dag for lidt viden om hvilke indsatser, der virker kriminalitetsforebyggende. På en række områder mangler forskning om effekten af forskellige mulige tiltag, ligesom der mangler systematisk dokumentation og formidling af indhøstede erfaringer i Kommunens projekter og indsatser.

Borgerrepræsentationen besluttede den 28. januar 2010 at Københavns Kommunes indsats for at forebygge kriminalitet og rekruttering til bandemiljøet skal styrkes. Som en nyskabelse skal Økonomiforvaltningen i samarbejde med fagforvaltningerne fremsætte et samlet oplæg vedrørende en styrkelse af indsatsen, herunder mål, indsatsområder og succeskriterier, samt en model for løbende opfølgning og effektvurdering af indsatsen.

Borgerrepræsentationen vedtog samtidig, at Sikker By arbejdet skal fokusere på:

- Udarbejdelse af en exit-strategi for nuværende og interesserede bandemedlemmer med henblik på at give dem bedre alternativer.
- Udarbejdelse af yderligere tiltag målrettet de 18-25-årige med henblik på at holde dem ude af bandekonflikten.
- Tæt og løbende dialog med borgere i udsatte bydele for at afdække deres utrygheder og forslag til handling.
- Tryghed for kommunens medarbejdere.
- Afklaring af den organisatoriske forankring af Hotspot og Tryghedsindekset.
- Kriseberedskab ved uroligheder i bydelene.

Løsning

Med dette forslag til et samlet Sikker By Program, jf. bilag 1 sikres en bedre koordinering og dialog

på tværs af forvaltningerne og i overensstemmelse med de lokale behov. Formålet med at fokusere indsatsen er, at samtlige forvaltninger forpligter sig til i fællesskab og på tværs, at sætte ind dér, hvor behovet er størst.

Sikker By Programmet vil forandre sig over tid, i takt med løbende evaluering af Programmet og indarbejdelse af forskningsresultater og erfaringer fra ind- og udland. Arbejdet er erfarings- og evidensbaseret, hvilket betyder at indsats, der viser sig at fungere, vil blive prioriteret i Programmet. Center for Sikker By har ansvaret for den løbende monitorering og fremdrift af Programmet.

Visionen for Sikker By Programmet er at skabe kriminalitetsforebyggende løsninger til københavnernes behov, og til stadighed at evaluere og udvikle løsningerne. Samtidig skal Programmet sikre, at Kommunen er en stærk og engageret samarbejdspartner for Københavns Politi og for byens mange lokale og frivillige kræfter.

Visionen skal måles ved opfyldelse af følgende 4 effektmål, der retter sig imod begrænsning af kriminaliteten og øget tryghed for borgere, medarbejdere og gæster i København:

	Effektmål	Projektansvarlig
1	Andelen af 14–25-årige i udsatte boligområder, der sigtes for personfarlig kriminalitet, skal falde med 2 % frem mod 2013.	SOF
2	Minimum 60 % af alle 18-25-årige, som har gennemført kommunens exit-forløb, er inden for en periode på 2 år efter forløbets afslutning ikke dømt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet.	SOF
3	Der opnås en stigning i tryghed i udvalgte områder, som i Tryghedsindekset 2010 er markeret med behov for en <i>markant</i> tryghedsskabende indsats. Tryghedsniveauet i de udvalgte områder skal således gå fra at have et <i>markant</i> behov for indsats til at have et <i>ordinært</i> behov for indsats, jf. Tryghedsindekset. Målet skal være nået senest i 2015.	BIF
4	Ingen institutioner og serviceydelser i Kommunen skal lukke ned ved episoder med uro eller krise i et område. Målet gælder for hele perioden 2010-2013.	ØKF

De fire effektmål skal tilpasses den endelige beslutning om indsats i Sikker By Programmet, herunder den økonomiske prioritering, der behandles af ØU den 25. maj 2010. For at realisere de fire effektmål vil Sikker By Programmet fokusere på følgende 6 indsatsområder, der beskrives nærmere i bilag 1:

1. En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år

En styrket indsats i forhold til udsatte unge over 18 år vil medføre mindre kriminalitet og have positiv effekt i forhold til det sociale og kriminalpræventive arbejde som retter sig imod gruppen af udsatte unge under 18 år. Indsatsen rummer følgende 4 delindsatser:

- Exitprogram målrettet unge i alderen 18-25, der er involveret i alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet, og som ønsker at lægge den kriminelle løbebane bag sig.
- Udvikling af et samlet koncept for Pluscentre (tidligere benævnt væresteder).
- Et oplæg til en samlet national strategi for aldersgruppen 18-25 på tværs af kommuner, Staten, forskningsverdenen og Rigspolitiet.
- En styrket indsats for at gøre det københavnske natteliv mere trygt.

Økonomiforvaltningen foreslår i den forbindelse, at der etableres et Plus Center (tidligere benævnt værested) i Tingbjerg for at imødekomme det akutte behov i området. Plus Centret finansieres indenfor aftalen Kickstart København, der behandles i Økonomiudvalget den 27. april 2010 og af Borgerrepræsentationen den 20. maj 2010. Se bilag 2 for en nærmere beskrivelse af indsatsområdet for de udsatte unge i alderen 18-25 år.

2. En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år

En række børn og unge får ikke tilstrækkeligt positivt udbytte af de tilbud, samfundet stiller til rådighed. Indsatsen rummer derfor følgende 3 delindsatser:

- Skole: Udvidelse af skolesocialrådgiverprojektet, hjælp til skoler i belastede områder, flere særlige skoleskulleklasser og koordineret handling ved bekymrende elevfravær.
- Fritid: Udvikling og styrkelse af gadeplansarbejdet, kontingentfritagelse i udvalgte ungdomsklubber, særlig indsats i forhold til unge i ungdomsklubber, forøgelse af andelen af unge som bruger klubberne, samt opkvalificering af klubmedarbejderne.
- Familie: Udvikling af metoder til inddragelse og ansvarliggørelse af forældre til kriminelle og uroskabende børn og unge samt videreførelse af Den korte snor.

3. Beskæftigelse og uddannelse

Uddannelse og beskæftigelse er det bedste værn mod kriminalitet. En overvejende del af de unge kriminelle har ingen erhvervskompetencegivende uddannelse. En afgørende forudsætning for at bremse tilgangen til (bande)kriminalitet er at skabe perspektiv i de unges liv. De unge skal opleve, at samfundet tager dem alvorligt, at de har adgang til uddannelse, at institutionerne indretter sig inkluderende og anerkendende, men med faste tydelige krav og rammer, og at de unge kan komme ind på arbejdsmarkedet. Særlige indsatser:

- Forøget kapacitet i tilbud til udsatte unge.
- Etablering af (uddannelsesforberedende) virksomhedspraktikforløb for ikke uddannelsesparate 15-17-årige – med mentorstøtte (jf. Ungepakken).

- Udvidet adgang til ansættelse i ”rigtige” job på arbejdsmarkedsvilkår.

4. Lokal indsats og borgerdialog

Indsatsen skal omfatte alle aspekter af trygheds-problemerne i et udsat område – dvs. fjerne både problemer og årsager til dem. Visionen er en lokalt tilstedeværende og koordinerende indsats. Idet tryghedsindsatser går på tværs af det offentlige og det private, af faggrænser og forvaltninger er det nødvendigt at inddrage alle lokale interessenter herunder forældre, myndigheder, service-institutioner og frivillige. Borgerne skal høres om deres oplevelse af tryghed i lokalområdet. Borgernes ønsker skal indgå i det lokale tryghedsfremmende og kriminalitetsbekæmpende arbejde. Indsatsen består af fire elementer:

- Alle forvaltninger forpligter sig til at bidrage til en helhedsorienteret og lokalt koordineret indsats - for bedste virkning og mindste omkostning.
- Lokaludvalgene opfordres til at bidrage til Sikker By Programmet, f.eks. gennem borgerdialog og bydelsplaner.
- Hot spot forankres forsat i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF) og foreslås videreført.
- Tryghedsindekset forankres forsat i BIF og skal bl.a. fungere som udgangspunkt for dialogen med borgerne.

5. Fritidsliv med indhold

Der skal være tilbud, når de unge har brug for dem. Der må ikke være weekender, hvor alt er lukket, eller lange ferier uden tilbud. Følgende 4 indsatser fokuserer på at dække ”huller” i aktivitetstider og på at sikre mere voksenkontakt i tilbuddene:

- Flere åbne aktiviteter i byen, f.eks. åbne anlæg i ydertider og kreative udfoldelsesmuligheder på tomme grunde.
- Feriecamps, svarende til SummerCamp-modellen.
- Styrkelse af foreningernes arbejde med forebyggelse, f.eks. øget driftstilskud til foreninger i udsatte områder og evt. et nyt fokusområde under Udviklingspuljen.
- Udgående Kultur- og Fritidsmedarbejdere til formidling og koordinering af tilbud.

6. Tryghed for Kommunens ansatte og stabil drift

De senere år har der ved uro i byen været episoder med chikane og utrygge situationer for nogle af kommunens ansatte. Det er ikke acceptabelt. Kommunen skal være en attraktiv arbejdsplads for alle, og de ansatte skal trygt kunne gå på arbejde. Kommunen har et ansvar for at levere stabil drift, og det skal sikres, at driften af Kommunens institutioner kan opretholdes, hvis der fremover skulle opstå uro eller krise i et område af byen. Indsatsen rummer følgende 2 delindsatser:

- Forebyggende indsats: Kampagne i boligforeninger mv. i udsatte områder evt. i samarbejde med omegnskommuner, kompetenceudvikling af særlige medarbejdergrupper og undersøgelse af muligheder og ulemper ved yderligere videoovervågning.

- Styrket beredskab: Styrket beredskabssamarbejde mellem brand, SSP og politi så driften af kommunens institutioner kan opretholdes ved uro eller krise i byen.

Kommunikationsindsatsen om Sikker By skal formidle resultater og effekter af det brede og tværgående samarbejde på området. Fokus er på at synliggøre effekter og løsninger – og de medarbejdere, der skaber løsninger for Københavnerne hver dag.

Økonomi

Oversigten over de 85 eksisterende kriminalitetsforebyggende indsatser og projekter i bilag 3 viser, at der i dag bruges ca. 210 mio. kr. på det kriminalitetsforebyggende arbejde; hertil kommer driftsindsatser med kriminalitetsforebyggende elementer.

Den samlede Sikker By pakke rummer ønsker om 77 nye initiativer for ca. 63 mio. kr. jf. bilag 4. Beløbet kan findes ved 1) omprioritering inden for de enkelte forvaltningers område, 2) tilførsel af midler i budgetaftalen for 2011, og 3) afsøgning af mulighederne for eksternt finansiering via fonde, puljer samt ved indgåelse af partnerskabsaftaler.

Videre proces

Økonomiudvalget skal den 25. maj 2010 tage stilling til forslag til økonomisk prioritering af Sikker By Programmets projekter og aktiviteter, udarbejdet efter høring af fagforvaltningerne. Økonomiforvaltningen anbefaler denne model, fordi fagforvaltningerne har den kvalificerede indsigt i egne indsatser og projekter, der er nødvendig for at foretage den mest optimale prioritering. Efterfølgende skal indstillingerne fra 13. april og 25. maj samlet i høring hos de stående udvalg og Lokaludvalgene.

Med indstillingen om etablering af et Plus Center (tidligere benævnt værested) i Tingbjerg håndteres medlemsforslag stillet af Socialdemokraterne og Enhedslisten til Borgerrepræsentationen den 26. november 2009.

Claus Juhl

Bjarne Winge

bilag

[1 - beskrivelse af Sikker By Programmet](#)

[2 - En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år](#)

[3 - oversigt over eksisterende projekter og indsatser](#)

[4 - Økonomi for nye Sikker By indsatser og projekter](#)

[5 - Proces for prioritering, høring og udarbejdelse af budgetnotat](#)

[6 - Forvaltningernes høringssvar - \(kun tilgængelig på nettet\)](#)

[7 - Nøgletal for kriminalitet 1. januar 2010 til 28. marts 2010](#)

Økonomiudvalgets beslutning den 13.04.2010

1. - 7. at-punkt og 9. at-punkt blev godkendt. 8. at-punkt blev taget til efterretning og 10. at-punkt blev anbefalet.

Et enigt Økonomiudvalg afgav følgende protokolbemærkning: "Udvalget lægger vægt på, at Sikker By Sekretariatet sammen med forvaltningerne foretager de nødvendige analyser. Der er f.eks. behov for klart at afdække målgruppen "unge mellem 18 og 25" og dennes sammensætning, ligesom der er behov for en tilbundsående analyse af behovet for væresteder for 18+ m.m. fordelt på bydele.

Økonomiudvalget ønsker, at alle private projekter, hvor kommunen er medfinansierende og som retter sig mod unge, og som kan have en kriminalitetsforebyggende indsats, inddrages i arbejdet.

Økonomiudvalget ønsker, at navnet på de nuværende og kommende "væresteder" for unge mellem 18 og 25 gøres til genstand for lokale inddragelsesprocesser.

Økonomiudvalget konstaterer, at projektansvarlighed betyder, at man har projektledelsesansvaret, det vil sige et ansvar for at koordinere projekter, ikke eneansvar for at man opnår de stillede effektmål."

KØBENHAVNS KOMMUNE

SIKKER BY

- mindre kriminalitet og mere tryghed

Bilag 1: Sikker By programmet

Indholdsfortegnelse

<u>1. Sikker By programmet</u>	3
<u>1.1 Beskrivelse og motivation</u>	3
<u>1.2 Grafisk fremstilling</u>	3
	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
<u>2. Vision og visionsfortællinger</u>	4
<u>2.1 Vision for Sikker By</u>	4
<u>2.2 Vision for Indsatsområderne</u>	4
<u>2.3 Visionsfortællinger</u>	5
<u>3. Organiseringen i 6 indsatsområder</u>	11
<u>4. Kommunikationsstrategi for Sikker By</u>	21
<u>4.1 Målgrupper og målsætninger for kommunikation</u>	21
<u>4.2 Materialer i Sikker By-kommunikationen</u>	21
<u>5. Effektmåling af Sikker By</u>	22
<u>5.1 Effektmål og indikatorer/nøgletal</u>	22
<u>5.2 Nøgletal for kriminalitet</u>	26
<u>5.3 Proces for afrapportering</u>	26
<u>5.4 Begrebsafklaring</u>	27
<u>6. Koncept for selvevaluering af projekter og aktiviteter</u>	29
<u>6.1 Eksisterende systemer til selvevaluering</u>	29
<u>6.2 Indhold og videre proces</u>	30

1. Sikker By programmet

1.1 Beskrivelse og motivation

København er, sammenlignet med andre storbyer, en sikker by med en forholdsvis høj grad af tryghed blandt borgerne. Dog skal der arbejdes på specifikke områder for at fastholde eller nedbringe graden af både kriminalitet og utryghed i byen. Sikker By Programmet tager udgangspunkt i fire strategiske effektmål, der retter sig mod at skabe øget tryghed og begrænse kriminaliteten.

Ud fra de fire effektmål er formuleret seks indsatsområder med hver deres eksisterende eller foreslåede aktiviteter, der for nuværende vurderes som relevante i forhold til at nedbringe kriminalitet og utryghed i København. En oversigt over indsatsområderne og de tilhørende aktiviteter findes i organisationsdiagrammet i afsnit 3.

Aktiviteterne under indsatsområderne varetages af de relevante forvaltninger eller i samarbejde mellem flere forvaltninger.

Opgaven for Center for Sikker By og Sikker By Programmet bliver at have fokus på koordinationsopgaven og at sikre, at nye forebyggende og afhjælpende metoder og løsninger udvikles, testes, kommunikeres og evalueres. Den primære forebyggende driftsindsats, der udføres i sundhedsplejen, dagpasning, skoler, klubber, sociale foranstaltninger og i SSP-samarbejdet er velfungerende, men de mange forebyggende og tryghedsskabende muligheder skal synliggøres og samles i et program. Yderligere er der behov for, at samarbejdet med andre myndigheder, forskningsinstitutioner og private aktører koordineres, og at de nødvendige partnerskaber etableres.

2. Vision og visionsfortællinger

2.1 Vision for Sikker By

Sikker By - gør København tryggere

København er en tryk, attraktiv og mangfoldig storby med plads til både erhvervsliv, børnefamilier, en blomstrende kultur – og dermed også både liv og larm.

Selvom København er en tryk by at leve i, er der borgere, som oplever utryghed. Vi arbejder for en god og tryk hverdag for alle, og tager hånd om udsatte københavnere. Vi samarbejder på tværs og i helheder for at give alle børn og unge den bedste start på livet. Og vi indretter byen som en tryk ramme for fællesskabet - et fællesskab, der tager afstand fra kriminelle handlinger.

Vi skaber løsninger til københavnernes behov, og evaluerer og udvikler til stadighed vores arbejde. Vi er en stærk og engageret samarbejdspartner for Københavns Politi og for byens mange lokale og frivillige kræfter.

2.2 Vision for Indsatsområderne

En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år

Vi hjælper udsatte og kriminelle unge til at forlade kriminelle miljøer og indgå i samfundsmæssige fællesskaber.

En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år

Vi tager sammen med forældrene tidligt ansvar for udsatte børn og unge, så de får en god start på livet uden kriminalitet.

Beskæftigelse og uddannelse

Vi sikrer individuelt tilpassede uddannelses- og beskæftigelsesforløb for udsatte børn og unge.

Lokal indsats

Vi er til stede lokalt og har fokus på tryghed og koordination sammen med de lokale kræfter.

Fritidsliv med indhold

Vi har rammer for et attraktivt fritids- og byliv, således at så mange børn så tidligt som muligt får en meningsfuld fritid som del af en tidlig indsats.

Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift

Vi tager hånd om medarbejdernes tryghed i byrummet og sikrer den fortsatte drift på kommunens institutioner i tilfælde af uro.

2.3 Visionsfortællinger

En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år

Vi hjælper udsatte og kriminelle unge til at forlade kriminelle miljøer og at indgå i samfundsmæssige fællesskaber

Deniz har ikke noget job og han er heller ikke i gang med en uddannelse. Dagene går med tilfældige aftaler og med at være sammen med venner i bandemiljøet. I de sidste par år har Deniz begået en hel del voldsrelateret kriminalitet, og han har været sigtet for salg af narko.

I forbindelse med en afhøring hos Politiet om et væbnet overfald, spørger betjenten ham, om det nu ikke er ved at være på tide at slå ind på et bedre livsforløb. Betjenten fortæller om et særligt exitprogram, der kan hjælpe Deniz i gang med en uddannelse og senere arbejde.

Afhøringen hos Politiet sætter nogle tanker i gang hos Deniz. Han er nu 23 år gammel og har fået en kæreste, som er blevet gravid. Deniz vil gerne give sit barn en bedre start på livet, end den han kan tilbyde, hvis han fortsætter med at begå kriminalitet.

Deniz besøger en gang imellem det lokale Plus Center (tidligere benævnt værested) for at se fodboldkampe sammen med andre unge fra området. I Plus Centret får han kontakt til en exitekspert, som fortæller mere om hvilke muligheder, der er for at få hjælp til at komme ud af en kriminel løbebane og få et job.

Deniz beslutter sig for at give det et forsøg. Med hjælp fra exiteksperten, får han lagt et plan for et exitforløb, der lige netop passer til hans behov.

1½ år senere er Deniz godt i gang som voksenlærling i et VVS-firma. En af svendene i firmaet fungerer som hans mentor og sørger for at Deniz møder på arbejde hver dag. Deniz er flyttet sammen med kæresten i en større lejlighed, og glæder sig hver dag til at komme hjem til sin lille datter.

En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år

Vi tager, sammen med forældrene, tidligt ansvar for udsatte børn og unge, så de får en god start på livet uden kriminalitet.

Ismail er 16 år. Han kommer fra en familie med indvandrerbaggrund og lav indtægt. Han har været hardcore på gaden med tyverier, ballade, hærværk og trusler.

Ismail har det ikke let. Han har ikke det danske sprog på ryggraden og er tit i konflikt med sin far, der via SSP's enkeltsagsbehandling kender til sønnens liv uden for familien. Men selv om Ismails far ikke vil have, at Ismail render på gaden om aftenen, overholder han ikke farens forbud.

Klasselæreren er opmærksom på, at Ismail er meget væk fra skolen. Derfor tager han sammen med socialrådgiveren på skolen kontakt til Ismail og hans familie for at lægge en plan for fremtiden.

Socialrådgiveren tilbyder Ismail at begynde i 8. klasse på Skolen Sputnik – en skole for børn, der har svært ved at forstå den almindelige skolekontekst. Han er glad for sin nye skole, og begynder at forstå, at den hårde stil på gaden vil ødelægge hans drøm et godt liv med job, familie og pæn indtægt. Han kan lide at blive udfordret, og han er skarp, kreativ og ihærdig i skolen. Han oplever at blive mødt med anerkendelse, og han bliver rost for, hvad han kan. Samtidig får han personlig rådgivning til at lære bedre og til at håndtere sine konflikter med sin far.

Ismail begynder også et i gadeplansprojekt, der er knyttet til et af kommunens klubtilbud. Projektet har sit eget mødested, hvor drenge som Ismail kan komme hver dag efter skole og i weekenderne uden at betale kontingent. Her lærer drengene også at lede sig selv, så de ikke ledes af omstændigheder.

I dag får Ismail gode karakterer i skolen. Han er stadig sårbar, når det gælder valget mellem at gå hjem eller hænge ud på gaden. Men han har en meget bedre dialog med sin far, og han går oftere og oftere hjem, når klubben lukker i stedet for at blive hængende på gaden.

Beskæftigelse og uddannelse

Vi sikrer individuelt tilpassede uddannelses- og beskæftigelsesforløb for udsatte børn og unge.

Søren er vokset op i Urbanplanen. Det meste af tiden har Søren, hans storebror og de to mindre søstre boet alene med deres mor. Både Søren's mor og stedfaren drikker, og stedfaren slår, når han er fuld. Ofte er der larm i lejligheden med vennerne fra bodegaen, så Søren og hans storebror strejfer tit rundt om aftenen.

Skolen er ikke noget for Søren. I de små klasser var det ok, men efterhånden kan han ikke følge med. Lærerne er hele tiden efter ham, fordi han laver ballade og pjækker, men han er ligeglad, for han ved, at moren ikke tager sig af opringninger og breve fra skolen. Søren vil bare ud af skolen og tjene penge.

En dag får de at vide, at afgangsklasserne kan komme i erhvervspraktik i tre måneder i stedet for at gå i skole. Søren beder om at komme i Bilka.

Bilka er bedre end skolen, men også en omvæltning, fordi det bliver tydeligt for Søren, at han ikke er god til at læse og skrive. Men han kan altid ringe efter skolens kontaktlærer, hvis der er problemer. Kontaktlæreren overtaler også Søren til at gå på ungdomsskolen om eftermiddagen. Den sidste måned i Bilka går bedre, og da han kommer tilbage til skolen er han sikker på at han gerne vil være butiksassistent. Og det er lykkedes ham at få et fritidsjob i Bilka. Det er hårdt med både skole, fritidsjob og ungdomsskole, men det forlanger både kontaktlæreren og hans mentor i Bilka.

Selvom både UU-vejlederen og Teknisk Skole er betænkelige, fordi det kniber med dansk og matematik, får Søren lov at starte på ønskeuddannelsen. Det viser sig desværre, at Søren slet ikke kan følge med. Efter otte uger giver han op, også fordi der igen er ballade derhjemme. Men allerede dagen efter ringer Helle fra jobcentret, og Søren er så fortvivlet, at han buser ud med det hele. Næste dag har Helle samlet to af faglærerne og kontaktlæreren på Teknisk Skole. De bliver enige om en løsning: Søren forlænger grundforløbet, så han får længere tid til at lære det hele og satser på den kortere uddannelse som virksomhedsserviceassistent-uddannelsen i stedet. Helle foreslår, at det nok også er en god ide at flytte hjemmefra. Der er kommet en ny ordning, så unge med hans baggrund havde fortrinsret til

kollegielejlighed, og bare en måned senere kan Søren flytte ind, og Helle har skaffet penge til møbler og en bærbar.

Lokal indsats

Vi er til stede lokalt og har fokus på tryghed og koordination sammen med de lokale kræfter.

Isma på 11 år og hendes 8-årige lillebror Hadi, plejer at mødes nede på legepladsen sammen med de andre børn fra kvarteret. Men efter at nogle større drenge er begyndt at hænge ud dernede, føler de sig utrygge.

Isma fortæller Ditte fra Områdefornyelsens kontor om drengene på legepladsen. Ditte kontakter flere aktører for at skabe en løsning: lederen af den lokale klub, formanden for boligforeningen, natteravnene og politiets kriminalpræventive medarbejder.

Der sker noget allerede samme aften; en gadeplansmedarbejder fra den lokale klub går forbi legepladsen og får en snak med de unge, og overtaler dem til at komme i den lokale klub. Næste dag melder fire af drengene sig ind i klubben, mens nogle få stykker ikke har penge til at betale medlemskab. Områdefornyelsen betaler for et prøvemedlemskab i fire uger.

Ditte kontakter også de lokale Natteravne og Politiet, som lover at gå forbi legepladsen på deres ture rundt i kvarteret. Endelig sikrer Områdefornyelsen sammen med den lokale boligforening, at der bliver sat bedre lys op på legepladsen. Tre uger senere kan børnene igen lege trygt.

Fritidsliv med indhold

Vi har rammer for et attraktivt fritids- og byliv, således at så mange børn så tidligt som muligt får en meningsfuld fritid som del af en tidlig indsats.

Mikkel hænger bare ud i sin sommerferie. Han smårapser lidt fra det lokale supermarked for spændingens skyld, men laver ellers ikke noget. En dag bliver han kontaktet af Lone, som er pædagog i klubben og SSP-medarbejder. Hun synes, at han burde finde noget at tage sig til i den lange ferie og vil gerne hjælpe ham på vej. Hun har hørt om Nørrebro karates aktivitet på SummerCamp, og da hun ved, at Mikkel har snakket om at gå til noget kampsport, foreslår hun ham at prøve det en af dagene.

Lone og Mikkel tager til kampsport-zonen, hvor Bilal fra Nørrebro Karate tager fat i ham og fortæller lidt om sportsgrenen. Mikkel får lov at kigge lidt på de andre, og er hurtigt med i aktiviteten resten af ferien. Da skolen starter igen, hjælper Bilal ham med at melde sig ind i klubben.

Efter et halvt år træner Mikkel hver mandag og onsdag, og er ofte med til stævner i weekenderne. Han har fået nye venner i klubben og de introducerer ham for nye kammerater.

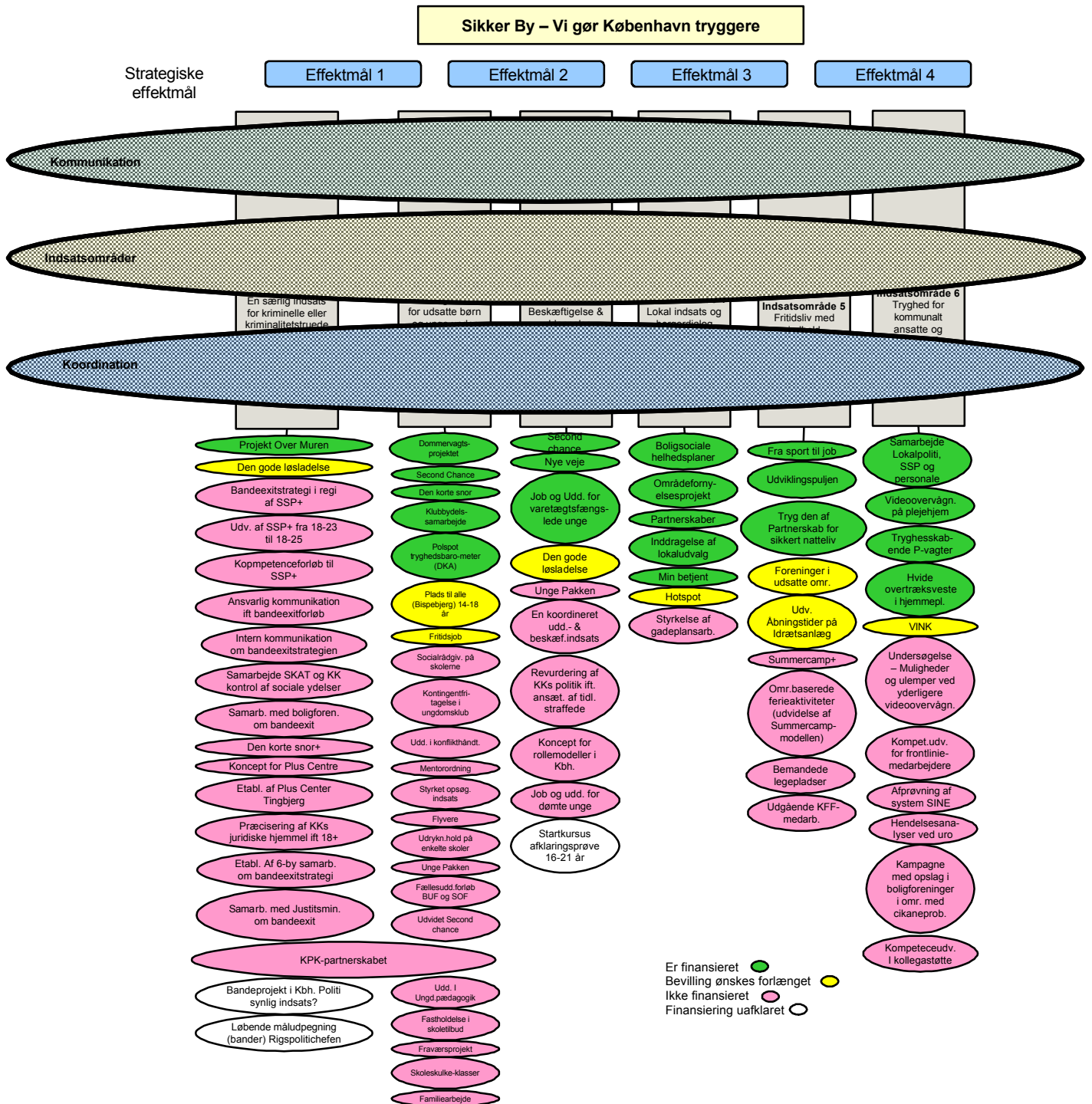
Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift

Vi tager hånd om medarbejdernes tryghed i byrummet og sikrer den fortsatte drift på kommunens institutioner i tilfælde af uro.

Hanne arbejder i aftenplejen på Nørrebro. Hanne og hende kolleger oplevede for nogle år siden, at en gruppe unge spyttede efter dem og kastede sten efter deres bil. Aftenplejen har nu fået hvide veste, der tydeligt markerer, at de er kommunens ansatte, og de fik faste kontaktnumre til politiet, så man altid kan få hurtig hjælp, hvis der er episoder med chikane i området. Det gør, at Hanne og kollegerne føler større tryghed. Hannes afdeling skal også afprøve et nyt system, Sine, som giver mulighed for direkte alarm, hvis man står i en utryk situation om aftenen.

Hanne bliver glad, da hun i Lokalavisen Nørrebro læser, at kommunen nu sætter en kampagne i gang i boligforeningerne, der skal skabe respekt for deres arbejde som kommunalt ansatte. Det skaber også tryghed for Hanne, at hun kender til kommunens beredskabsplan i tilfælde af uro i området.

3. Organiseringen i 6 indsatsområder

Indsatsområde 1: En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år	
Hypotese	En styrket indsats i forhold til udsatte unge over 18 år vil medføre mindre kriminalitet i denne aldersgruppe og have positiv effekt i forhold til det sociale og kriminalpræventive arbejde med gruppen af udsatte unge under 18 år.
Indsatsområdet retter sig særligt mod	Udsatte unge i aldersgruppen 18-25, der har været involveret i eller begået alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet.
Hvilket/hvilke af de 4 effekt-mål under-støtter indsatsområdet?	Effektmål 2: <i>Minimum 60 % af alle 18-25-årige, som har gennemført kommunens exit-forløb, er inden for en periode på 2 år efter forløbets afslutning ikke dømt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet.</i> Hertil bidrager indsatsen også til effektmålene 1 og 3.
Indikatorer på, hvad der skal nås i forhold til indsatsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antallet af bandemedlemmer i København er faldende ▪ Ledighedstallet for aldersgruppen 18-25 er faldende ▪ Andelen af unge i aldersgruppen 18-25, der er i gang med eller har gennemført en uddannelse, er stigende
Forslag til indsatser	I alt foreslås 4 delindsatser: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exitprogram for unge i alderen 18-25, der er involveret i alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet og som ønsker at lægge den kriminelle løbebane bag sig. ▪ Udvikling af et samlet koncept for Plus Centre (væresteder) i København. ▪ Et oplæg til en samlet national strategi for aldersgruppen 18-25 på tværs af kommuner, stat, forskningsverdenen og rigspolitiet. ▪ En styrket indsats for at gøre det københavnske natteliv mere trygt. Dertil foreslås etableret et Plus Center (værested) i Tingbjerg for at imødekomme det akutte behov i området.
Evt. eksisterende highlights-indsatser	Med exitprogrammet bygges der ovenpå de allerede eksisterende indsatser i forvaltningerne og i SSP+. Med exitprogrammet sikres en løbende koordinering, justering og fokusering af indsatsen overfor den enkelte unge.

Indsatsområde 2: En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år	
Hypotese	<p>En række børn og unge får ikke tilstrækkeligt positivt udbytte af de tilbud, samfundet stiller til rådighed. Konsekvensen er, at de ikke tilegner sig grundlæggende kompetencer og færdigheder, og på lang sigt har relativt dårligere muligheder for at få uddannelse og beskæftigelse.</p> <p>Frem for at have en hverdag, der er struktureret af skole, familie, kammerater og fritid, og hvor de har positive forventninger til fremtiden, bruger de en stor del af tiden på gaden, hvor den kriminalitet, nogle af dem begår, og deres urolige adfærd generelt skaber utryghed.</p> <p>For at forebygge – eller vende – en negativ udvikling, er det afgørende, at det enkelte barn eller ung fastholdes i skolen, har en meningsfuld fritid i positive fællesskaber, at de inkluderes i (lokal)samfundet og at deres forældre ansvarliggøres i forhold til at tage ansvar for deres børn.</p> <p>Disse opgaver er Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningens kerneopgaver, og der arbejdes fortløbende på at styrke og kvalitetsudvikle disse kerneydelser.</p> <p>Men der er også behov for, at gå nye veje for dels at understøtte kerneydelserne og dels at understøtte det tværgående samarbejde om de uroskabende børn og unge. Formålet er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Demonstrere helt tydeligt at samfundet kerer sig om dem, og at der tages umiddelbart handling ift. at stoppe uroskabende adfærd og kriminalitet, ▪ Vise, at der er positive alternativer til gadeuro, ▪ Støtte forældrene i at tage ansvaret for deres barns adfærd og positive udvikling.
Hvilket/hvilke af de 4 effekt-mål understøtter indsatsområdet?	<p>Effektmål 1: <i>Andelen af 14–25-årige i udsatte boligområder, der sigtes for personfarlig kriminalitet, skal falde med 2 % frem mod 2013.</i></p>
Indikatorer på, hvad der skal nås i forhold til indsatsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At antallet af de unge, der er kendte af gadeplansmedarbejderne, der deltager i klubbernes aktiviteter og tilbud er stigende ▪ At fraværprocenten i folkeskolen er dalende i udsatte boligområder

Forslag til indsatser	<p><i>Skole</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Permanentgøre og udvide skolesocialrådgiverprojektet. ▪ Yde hjælp til skoler i belastede områder ved akut opståede problemer. ▪ Oprette særlige skoleskulkeklasser. ▪ Indføre retningslinier for koordineret handling ved bekymrende elevfravær. <p><i>Fritid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Udvikle og styrke gadeplansarbejdet i forhold til den enkelte unge og til grupper af unge. ▪ Opkvalificere klubmedarbejderne, så de urolige unge i endnu højere grad kan inkluderes i positive og forpligtende fællesskaber. ▪ Indføre kontingentfritagelse i ungdomsklubber udsatte boligområder. ▪ Sætte særligt ind i forhold til enkelte unge eller grupper af unge i ungdomsklubber. ▪ Yde særlig hjælp til klubber og skoler i udsatte områder i en periode. <p><i>Familie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Udvikle metoder til at inddrage og ansvarliggøre forældre til kriminelle og uroskabende børn og unge. ▪ Videreføre Den Korte Snor.
Evt. eksisterende highlights- indsatser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opsøgende arbejde ▪ Underretninger ▪ Klubreview ▪ Strategier for udsatte unge

Indsatsområde 3: Beskæftigelse og uddannelse	
Hypotese	<p>Uddannelse og beskæftigelse er det bedste værn mod kriminalitet: Gruppen af unge uden uddannelse og job udgør vækstlaget for unge kriminelle, således har langt den overvejende del af de unge kriminelle ingen erhvervskompetencegivende uddannelse.</p> <p>En afgørende forudsætning for at bremse tilgangen til (både)kriminalitet er at skabe perspektiv i de unges liv. De unge skal opleve, at samfundet tager dem alvorligt, at de har adgang til uddannelse, at institutionerne indretter sig inkluderende og anerkendende, men med faste tydelige krav og rammer og at de unge kan komme ind på arbejdsmarkedet.</p>
Indsatsområdet retter sig særligt mod	<p>Der gennemføres et forsøgs- og udviklingsarbejde på tværs af de kommunale forvaltninger og ungdomsuddannelsesinstitutioner, virksomheder m.fl. med fokus på følgende målgrupper:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Unge, der ikke har opnået tilstrækkelige grundskolekompetencer til, at de kan gennemføre en ungdomsuddannelse på ordinære vilkår. ▪ Unge kriminalitetstruede 18-29-årige, der ikke er i uddannelse eller job
Hvilket/hvilke af de 4 effekt-mål understøtter indsatsområdet?	<p>Effektmål 1: <i>Andelen af 14–25-årige i udsatte boligområder, der sigtes for personfarlig kriminalitet, skal falde med 2 % frem mod 2013.</i></p> <p>Effektmål 2: <i>Minimum 60 % af alle 18-25-årige, som har gennemført kommunens exit-forløb, er inden for en periode på 2 år efter forløbets afslutning ikke dømt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet.</i></p> <p>Effektmål 3: <i>Der opnås en stigning i tryghed i udvalgte områder, som i Tryghedsindekset 2010 er markeret med behov for en markant tryghedsskabende indsats. Tryghedsniveauet i de udvalgte områder skal således gå fra at have et markant behov for indsats til at have et ordinært behov for indsats, jf. Tryghedsindekset. Målet skal være nået senest i 2015.</i></p>
Indikatorer på, hvad der skal nås i forhold til indsatsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andelen af unge i udsatte boligområder, som er kommet fra start, er stigende. ▪ Ungdomsarbejdsløsheden (fordelt på bydele) i København er faldende.

Forslag til indsatser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Forøget kapacitet i tilbud til udsatte unge, herunder flere produktionsskolepladser med relevante linier (praktiske værksteder, der giver deltagerne oplevelse af at være på vej til ordinær ungdomsuddannelse og/eller ”nyttigt”/prestigefuldt arbejde). ▪ Etablering af (uddannelsesforberedende) virksomhedspraktikforløb for ikke uddannelsesparate 15-17 årige – med mentorstøtte (jvf ungepakken). ▪ Udvidet adgang til ansættelse i ”rigtige” job på arbejdsmarkeds-vilkår, hvor deltagerne oplever nødvendigheden af indsatsen - i samarbejde med Jobcenter, HighFive.
Evt. eksisterende highlights- indsatser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Afklarings- og vejledningstilbud (fx)Nye Veje, Startkursus ▪ Kompetencegivende tilbud for udsatte unge (Heltidstilbud i ungdomsskolen, Egu, STU etc) ▪ Flere produktionsskolepladser ▪ Opsøgende vejledning af udsatte unge (udvidet OPS-team) ▪ Undervisning/vejledning af misbrugende/sanktionsdømte unge ▪ Lørdagsundervisning for frafaldstruede på ungdomsuddannelser ▪ Løntilskudsansættelser og praktikpladser til unge ▪ Udvidet samspil mellem jobcentret og de fem største erhvervsskoler i København ▪ Fritids- og studiejobformidling

Indsatsområde 4: Lokal indsats og borgerdialog	
Hypotese	<p>Københavns Kommune får varig tryghed i udsatte områder ved at fjerne årsagerne til utryghed og løse kriminalpræventive opgaver via skræddersyet, lokalt koordineret og helhedsorienteret indsats. Det indebærer, at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De eksisterende aktiviteter styrkes gennem koordinering i en lokalt placeret, handlekraftig enhed. ▪ Fordelene ved lokalkendskab, det lokale ejerskab og lokal forankring anvendes, når der skal udpeges løsninger. ▪ De fysiske, sociale og kulturelle forhold i området forbedres.
Indsatsområdet retter sig særligt mod	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Øget virkning af den eksisterende indsats via koordinering. ▪ Øget dialog med borgerne via samarbejde med kommunens lokaludvalg.
Hvilket/hvilke af de 4 effekt-mål understøtter indsatsområdet?	<p>Effektmål 3: <i>Der opnås en stigning i tryghed i udvalgte områder, som i Tryghedsindekset 2010 er markeret med behov for en markant tryghedsskabende indsats. Tryghedsniveauet i de udvalgte områder skal således gå fra at have et markant behov for indsats til at have et ordinært behov for indsats, jf. Tryghedsindekset. Målet skal være nået senest i 2015.</i></p>
Indikatorer på, hvad der skal nås i forhold til indsatsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antallet af udsatte boligområder i Københavns Kommune er faldende. ▪ Kriminalitet - antallet af anmeldelser, sager og hændelser, samt sigtelser er faldende.
Forslag til indsatser	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At styregruppen for Sikker By bemyndiges til at sikre koordinationen mellem de lokale indsatser i udsatte områder. ▪ At TMU ansøger Socialministeriet om medfinansiering af 1-2 områdefornyelser i 2010 og yderligere 1-2 områdefornyelser i 2011, hvor TMFs analyse peger på behov for områdebaseret indsats. ▪ At BIU igangsætter Hotspots i udvalgte byområder, hvor Tryghedsindekset viser et markant behov for en indsats ▪ At ØKF i dialog med lokaludvalgene undersøger, hvordan de kan bidrage til en mere tryk by, f.eks. dialog med borgerne, ved at tryghed indarbejdes i bydelsplaner eller via lokale tryghedspuljer. ▪ At forvaltningerne generelt indarbejder vurdering af konsekvenser for borgernes tryghed i indstillinger, hvor det er relevant – f.eks. i byplanlægning, lokalplaner, idrætsfaciliteter mv.

Evt. eksisterende highlights-indsatser	<ol style="list-style-type: none"> 1. Områdefornyelsesprojekter 2. Hotspot 3. Partnerskaber som f.eks. Tingbjerg 4. Ungebydelsplan (Pilotprojekt i Bispebjerg) 5. SSP-København 6. Helhedsplaner
---	--

Indsatsområde 5: Fritidsliv med indhold	
Hypotese	Som en del af en tidlig indsats for udsatte unge skal børnene tilbydes aktiviteter uden for skoletid. Der arbejdes ud fra antagelsen, at et meningsfuldt fritidsliv med alsidige aktiviteter på lang sigt skaber tilhørsforhold, netværk og udfylder tiden og dermed forebygger kedsomhed og ligegyldighed, som er medvirkende årsager til kriminalitet blandt unge. Fritidsaktiviteter kan på kort sigt aktivere børn og unge under selve aktiviteten og dermed holde dem fra gaden i den periode aktiviteten foregår.
Indsatsområdet retter sig særligt mod	Da der for de fleste af indsatsernes vedkommende er tale om en langvarig forebyggende indsats, er målgruppen som udgangspunkt alle børn og unge. Dog er der særlige tiltag for børn i udsatte miljøer og for unge utilpassede (primært mænd).
Hvilket/hvilke af de 4 effekt-mål understøtter indsatsområdet?	<p>Effektmål 1: <i>Andelen af 14–25-årige i udsatte boligområder, der sigtes for personfarlig kriminalitet, skal falde med 2 % frem mod 2013.</i></p> <p>Effektmål 3: <i>Der opnås en stigning i tryghed i udvalgte områder, som i Tryghedsindekset 2010 er markeret med behov for en markant tryghedsskabende indsats. Tryghedsniveauet i de udvalgte områder skal således gå fra at have et markant behov for indsats til at have et ordinært behov for indsats, jf. Tryghedsindekset. Målet skal være nået senest i 2015.</i></p>
Indikatorer på, hvad der skal nås i forhold til indsatsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andelen af unge i udsatte boligområder, der benytter et forebyggende fritidstilbud, er stigende. ▪ Antal unge som benytter sig af tilbud om udvidet åbningstider på idrætsanlæg er stigende.

Forslag til indsats	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mulighed for midlertidige selvstyrende kreative aktiviteter for unge på tomme grunde i København. ▪ Feriecamps, der læner sig op ad SummerCamp-modellen. ▪ En pulje til udvidede åbningstider på anlæg. I forhold til den nuværende indsats ønskes en ekstra funktion således, at der bliver mulighed for at ansætte fx aktivitetsmedarbejdere i ydertiderne. ▪ Øget driftstilskud til udvalgte foreninger i udsatte områder, så de er i stand til at løfte en lokal forebyggende indsats. ▪ Udgående KFF-medarbejdere, der kan formidle og samle op på de mange velfungerende indsats og tilbud lokalt. ▪ Afsøge muligheden for at omlægge en del af Udviklingspuljen til kriminalitetsforebyggende projekter i foreningslivet (nyt fokusområde). ▪ Fra sport til job.
Evt. eksisterende highlights-indsats	<ul style="list-style-type: none"> ▪ SummerCamp. Bevilling udløber 2010. ▪ Udvidede åbningstider på anlæg. Udløber 2010 ▪ Fra sport til job

Indsatsområde 6: Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift	
Hypotese	<p>De senere år har der ved uro i byen været episoder med chikane og utrygge situationer for nogle af kommunens ansatte. Det er ikke acceptabelt. Kommunen skal være en attraktiv arbejdsplads for alle og de ansatte skal trygt kunne gå på arbejde.</p> <p>Samtidig har kommunen et ansvar for at levere stabil drift og ”sikker leverance” af ydelser til borgerne. Derfor skal det sikres, at driften af kommunens institutioner kan opretholdes, hvis der fremover skulle opstå uro eller krise i et område af byen.</p>
Indsatsområdet retter sig særligt mod	<p>Personale i aften-/nat funktioner, ’frontlinie’ ansatte og myndigheds personer, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aftenplejen/Døgnbasen ▪ Tekniske ejendomsledere ▪ Gadeplansmedarbejdere ▪ Klubmedarbejdere ▪ Bibliotekspersonale ▪ P-vagter ▪ Parkbetjente ▪ Personale i kulturhuse og idrætsanlæg
Hvilket/hvilke af de 4 effekt-mål understøtter indsatsområdet?	<p>Effektmål 4: <i>Ingen institutioner og serviceydelser i Kommunen skal lukke ned ved episoder med uro eller krise i et område. Målet gælder for hele perioden 2010-2013.</i></p> <p>Forvaltningerne får indberetningspligt i forhold til nedlukning af institutioner ved uro eller krise i et område.</p>

Indikatorer på, hvad der skal nås i forhold til indsatsområdet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antallet af kommunens 'frontlinie' ansatte, som har kendskab til hvor man skal henvende sig i tilfælde af utrygge situationer eller krise i et område, er stigende. ▪ Antallet af henvendelser til SOS-krisehjælp vedrørende utryghed er faldende.
Forslag til indsatser	<p><i>Forebyggende indsats</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kampagne i boligforeninger mv. i udsatte områder, der skal skabe respekt for det arbejde, kommunens ansatte udfører ('Pas på mig, jeg arbejder her'). Eventuelt i samarbejde med omegnskommunerne. ▪ Kompetenceudvikling af særlige medarbejdergrupper indenfor bl.a. konflikthåndtering, ungdomspædagogik, uddannelse til sikkerhedsambassadører og kollegastøtte. ▪ Undersøgelse af muligheder og ulemper ved yderligere videoovervågning. <p><i>Beredskab</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Styrket beredskabssamarbejde mellem brand, SSP og politi ved uro/krise i et område. Formålet med det styrkede beredskab er at sikre, at kommunens institutioner kan opretholde driften ved uro eller krise i et område, samt koordinerede funktion ift. forvaltningerne. ▪ Kommunens politik for forebyggelse og håndtering af vold og trusler udvides med særskilt afsnit, som vedrører vold og trusler fra kriminelle borgere og bandemedlemmer. ▪ Hændelsesanalyser og brug af vægtertjeneste ved bestemte institutioner (Københavns Brandvæsen). ▪ Mere systematiseret samarbejde med politi i hjemmeplejen. ▪ Forsøg med personligt beredskab til særligt udsatte medarbejdere i hjemmeplejen (afprøvning af System Sine til direkte beredskabskommunikation).
Evt. eksisterende highlights-indsatser	<p><i>Hvad gør kommunen allerede</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Politik for forebyggelse og håndtering af vold og trusler fra borgere/brugere. ▪ Tilbud om krisehjælp. ▪ Hvide veste i hjemmeplejen og videoovervågning på plejehjem. ▪ Beredskabsplaner i forvaltningerne og på alle arbejdspladser. ▪ Samarbejde og dialog med politi og SSP.

4. Kommunikationsstrategi for Sikker By

Formålet med kommunikation om Sikker By er at signalere bredt samarbejde om et højt prioriteret område. Budskabet er, at der i Københavns Kommune er sammenhæng og fælles mål i arbejdet for løsninger, der virker. Fokus er på at synliggøre effekter og løsninger – og de mennesker der skaber løsninger.

4.1 Målgrupper og målsætninger for kommunikation

Københavnerne

Med kommunikationen skal vi skabe opmærksomhed om vores initiativer og derved få københavnerne til at føle sig trygge i byen:

- København gør en målrettet og effektiv indsats for at skabe en sikker by, hvor københavnerne føler sig trygge.
- Vi skal som del af den indsats synliggøre, at København faktisk ER en tryk og sikker by.

Intern kommunikation

Med kommunikation involverer vi medarbejderne:

- i at føle stolthed og se resultaterne af deres arbejde, og
- i at se sig som en del af en større helhed.

Der findes desuden en intern målgruppe af frontlinjemedarbejdere, der ikke nødvendigvis arbejder med sikker by, men som i forbindelse med deres arbejde berøres af uro i byen. Denne gruppe har brug for tydelig information om, hvordan vi som arbejdsgiver tager hånd om medarbejdernes tryk og sikkerhed.

4.2 Materialer i Sikker By-kommunikationen

April: Lancering

- ØU-kronik om Sikker By
- Brev fra ØU til alle medarbejdere om Sikker By
- Faktaark på kk.dk

Maj: Kampagne, hvor vi fremhæver den eksisterende indsats gennem de medarbejdere der udfører den.

- Plakater i bybilledet og på KK's arbejdspladser
- Videomateriale på kk.dk.

5. Effektmåling af Sikker By

En hjørnesten i udviklingen og styringen af Sikker By arbejdet er viden om indsatsernes effekter. Kommunen skal løbende være i stand til at svare på hvilke varige positive forandringer, de samlede indsatser for en sikker og tryk by skaber for de københavnere, der er direkte berørt af aktiviteterne, og byens øvrige borgere.

En løbende og tæt opfølgning på effekter kan bidrage til:

- at sætte øget fokus på de politiske mål og hvorvidt indsatsen bidrager til at adressere konkrete udfordringer,
- at kvalificere den løbende koordinering mellem kommunens forvaltninger og de konkrete projekter og aktiviteter i bydelen med fokus på resultater og udviklingsbehov,
- at skabe vidensdeling og metodefællesskab på tværs af decentrale og centrale dele af kommunens forvaltninger til gavn for håndteringen af forskellige udfordringer på området og målgrupperne.

Dette afsnit beskriver en fremgangsmåde til at måle effekten af kommunens kriminalpræventive indsats, herunder forebyggelse af bandekriminalitet (Sikker By).

Med udgangspunkt i visionen for Sikker By er udledt en række overordnede strategiske målsætninger.

Nedenfor beskrives 4 effektmål og en række indikatorer for Sikker By visionen og de strategiske målsætninger. Indikatorerne skal vise, hvorvidt udviklingen går i retning af den ønskede effekt for området (effektmål).

Afsnittet indeholder efterfølgende forslag til proces for den fremadrettede afrapportering til Økonomiudvalget. Til slut er de mest centrale begreber anvendt i effektmålene og indikatorerne defineret nærmere (begrebsafklaring).

5.1 Effektmål og indikatorer/nøgletal

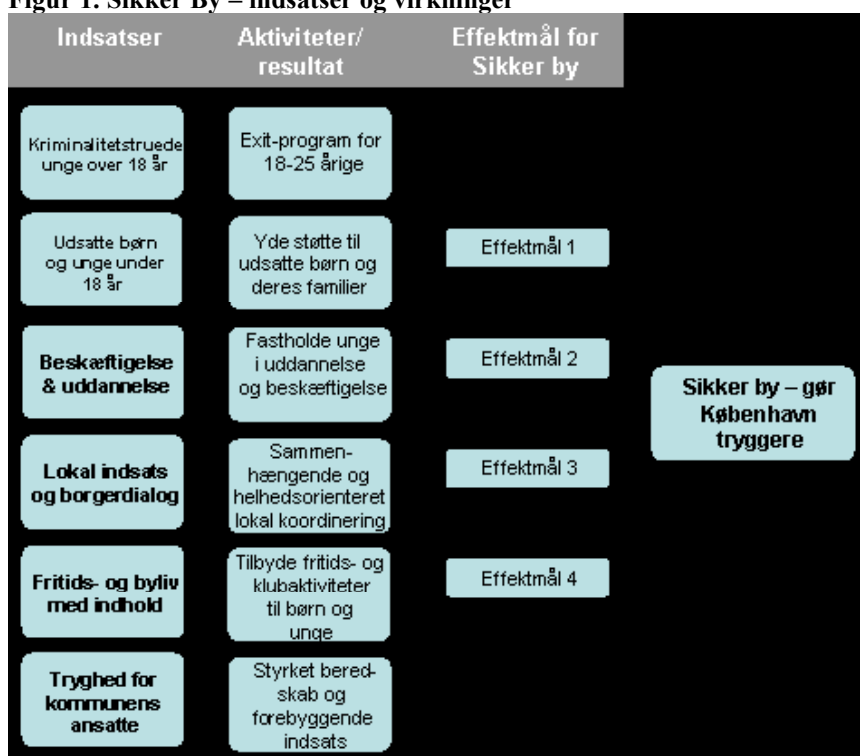
Sikker By har 6 indsatsområder, som alle støtter op om realiseringen af visionen og de strategiske målsætninger:

1. En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge

- over 18 år
- 2. En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år
- 3. Beskæftigelse og uddannelse
- 4. Lokal indsats
- 5. Fritidsliv med indhold
- 6. Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift

Figuren nedenfor viser sammenhængen mellem indsatsområder, aktiviteter og effekter (virkninger).

Figur 1. Sikker By – indsatser og virkninger

Som eksempel kan nævnes indsatsområdet *En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år*. Unge i alderen 18-25 år, der enten opererer i bandemiljøer eller som sigtes for, eller har begået alvorlig eller personfarlig kriminalitet, fylder i dag langt mest i kriminalitetsstatistikkerne. De har ofte svære vilkår, hvis de vil ud af den kriminelle løbebane. Der igangsættes derfor en konkret aktivitet rettet mod denne målgruppe. Formålet er at udvikle en strategi for, hvordan disse unge kan tilbydes redskaber og støtte til at komme ud af kriminalitet.

Konkret udarbejdes og afprøves et exit-forløb for unge i alderen 18-25 år. Der følges løbende op på, hvordan det går de unge efterfølgende, herunder om de opnår beskæftigelse eller uddannelse. Aktiviteten skal have den virkning (effekt), at de unge som gennemfører et exit-forløb

ikke dømmes for kriminalitet efterfølgende, og dermed bidrage til at skabe et mere trygt og sikkert København.

Tabel 1 viser forslag til effektmål for Sikker By.

Tabel 1. Effektmål for Sikker By 2010–2013

Effektmål 1:	Andelen af 14–25-årige i udsatte boligområder, der sigtes for personfarlig kriminalitet, skal falde med 2 % frem mod 2013	(SOF)
Effektmål 2:	Minimum 60 % af alle 18-25-årige, som har gennemført kommunens exit-forløb, er inden for en periode på 2 år efter forløbets afslutning ikke dømt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet.	(SOF)
Effektmål 3:	Der opnås en stigning i tryghed i udvalgte områder, som i Tryghedsindekset 2010 er markeret med behov for en <i>markant</i> tryghedsskabende indsats. Tryghedsniveauet i de udvalgte områder skal således gå fra at have et <i>markant</i> behov for indsats til at have et <i>ordinært</i> behov for indsats, jf. Tryghedsindekset. Målet skal være nået senest i 2015.	(BIF)
Effektmål 4:	Ingen institutioner og serviceydelser i Kommunen skal lukke ned ved episoder med uro eller krise i et område. Målet gælder for hele perioden 2010-2013.	(ØKF)

Effektmålene for Sikker By fokuserer på at løfte udviklingen i udsatte boligområder, således at de som minimum når samme trygge og sikre niveau som København i sin helhed. Dette gøres gennem en særlig strategisk og fokuseret indsats i forhold til kommunens ordinære drift såvel som enkeltstående projektaktiviteter. Udviklingen skal løftes på en række faktorer (kriminalitet for 14-25-årige, tryghed for borgere og ansatte) i de udsatte boligområder.

Socialforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen har overordnet set et hovedansvar og dermed en kernerolle i kommunens kriminalitetsforebyggende arbejde og dermed også for Sikker By. Forvaltningernes ordinære indsatser er rettet specifikt mod en tidlig indsats og støtte til børn og unge, og dermed en meget direkte kriminalpræventiv effekt.

Der er opstillet fire effektmål for Sikker By. I parentes er angivet den forvaltning, som har projektansvaret for at realisere målet. Hvert effektmål understøttes af en række konkrete aktiviteter og projekter inden for de enkelte indsatsområder. Alle forvaltninger er ansvarlige for at gennemføre, følge op på og dokumentere resultater inden for konkrete projekter og aktiviteter.

Selvom hvert effektmål har én forvaltning, som er projektansvarlig, gælder det, at de konkrete indsatser realiseres i et løbende og tæt samarbejde mellem forvaltningerne. Som eksempel kan nævnes, at indsatsen i forhold til at få flere 18-25-årige ud af en kriminel løbebane involverer et tæt samarbejde primært mellem SOF, BUF og BIF.

Hvor effektmål er specifikke mål for den virkning, Sikker By indsatsen skal realisere, viser indikatorer, hvorvidt udviklingen går *i retning af* de ønskede virkninger (effektmål). Tabel 2 indeholder forslag til

indikatorer for Sikker By. De er fordelt på de 6 indsatsområder. Den forvaltning, som er ansvarlig for at følge og indhente tal for udviklingen, er angivet i parentes.

Tabel 2. Indikatorer for Sikker By 2010–2015

En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antallet af bandemedlemmer i København er faldende (ØKF) ▪ Ledighedstallet for aldersgruppen 18-25 er faldende (BIF) ▪ Andelen af unge i aldersgruppen 18-25, der er i gang med eller har gennemført en uddannelse, er stigende (BUF)
En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At antallet af de unge, der er kendte af gadeplansmedarbejderne, der deltager i klubbernes aktiviteter og tilbud er stigende (BUF) ▪ At fraværsprocenten i folkeskolen er dalende i udsatte boligområder (BUF)
Beskæftigelse og uddannelse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andelen af unge i udsatte boligområder, som er <i>kommet fra start</i>, er stigende (SOF, BIF og BUF) ▪ Ungdomsarbejdsløsheden (fordelt på bydele) i København er faldende (BIF)
Lokal indsats og borgerdialog	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antallet af udsatte boligområder i Københavns Kommune er faldende (TMF) ▪ Kriminalitet - antallet af anmeldelser, sager og hændelser, samt sigtelser er faldende (ØKF)
Fritidsliv med indhold	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Andelen af unge i udsatte boligområder, der benytter et forebyggende fritidstilbud, er stigende (KFF) ▪ Antal unge som benytter sig af tilbud om udvidet åbningstider på idrætsanlæg er stigende (KFF)
Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Antallet af kommunens 'frontlinie' ansatte, som har kendskab til hvor man skal henvende sig i tilfælde af utrygge situationer eller krise i et område, er stigende (SUF) ▪ Antallet af henvendelser til SOS-krisehjælp vedrørende utryghed er faldende (SUF)

De valgte indikatorer er fastsat i samarbejde med fagforvaltningerne, hvorved det sikres, at der udvælges valide indikatorer, der så vidt muligt bygger på allerede eksisterende data. Det er målet, at data for de enkelte effektmål og indikatorer så vidt muligt indhentes fra eksisterende afrapporteringer og målinger.

Kommunens forvaltninger anvender i dag en række forskellige koncepter til afrapporteringer og målinger, som alle indeholder relevante nøgletal for det kriminalpræventive arbejde:

- Tryghedsindeks (BIF)
- Afrapportering af urolige områder (SOF, BIF og BUF)
- Socialt belastningsindeks for børnefamilier (SOF)
- Nøgletal til Økonomiudvalget om Sikker By (ØKF)
- Det Socio-økonomiske Københavnerkort (TMF) – under

- udvikling
- Integrationsbarometret (BIF)
- Det Sociale Barometer (SOF og BUF)

Målingerne anvendes i forskellige sammenhænge og ikke nødvendigvis direkte til opfølgning på det kriminalpræventive arbejde.

Fælles for målingerne er, at resultaterne/nøgletal kan vises fordelt på kommunens bydele/områder. Tryghedsindekset, Det Sociale Belastningsindeks, SØK-kortet og Integrationsbarometret indeholder desuden mulighed for en grafisk oversigt, som viser hvordan de forskellige nøgletal og indikatorer fordeler sig på kommunens bydele/distrikter/områder/gader.

Det anbefales, at Økonomiforvaltningen i samarbejde med de øvrige forvaltninger nærmere kortlægger de forskellige kort og målinger. Målet er at sikre udbredelse og deling af informationer om det kriminalpræventive arbejde på tværs af forvaltningerne, for derigennem at sikre en koordineret afrapportering.

5.2 Nøgletal for kriminalitet

Borgerrepræsentationen besluttede den 28. januar 2010, at Økonomiudvalget løbende skal forelægges nøgletal for kriminaliteten i København. Første afrapportering af nøgletal blev omdelt på Økonomiudvalgets møde den 2. marts 2010. Med indeværende indstilling er vedlagt følgende nøgletal for kriminalitet for årets første 3 måneder:

1. Antal anmeldelser fordelt på typer af kriminalitet.
2. Antal anmeldelser fordelt på kommunens områder.
3. Top 25 for hvor sager og hændelser forekommer i kommunen.
4. Antal sager og hændelser fordelt på kommunens områder.
5. De 25 oftest forekommende typer af kriminalitet.
6. Antal sigtelser i kommunen fordelt på 0–25-årige og fordelt på 3 aldersgrupper (inklusive ”sigtelser” for under 15-årige).
7. Antal sigtelser mod unge under 18 år fordelt på typer af kriminalitet.

Nøgletallene dækker perioden fra årets begyndelse frem til dags dato. For så vidt angår nøgletal for *antal anmeldelser* sammenlignes dette års tal med samme periode sidste år. Tal for kriminalitet leveres af Københavns Politi. Tallene viser, at København i 2010 har oplevet et markant fald i antallet af anmeldelser inden for de fleste typer af kriminalitet, sammenlignet med samme periode sidste år.

Således er antallet af anmeldte røverier mod personer faldet med 27 % og antallet af anmeldte voldstilfælde faldet med 11 %. Den positive udvikling modsvares dog af en stigning i antallet af anmeldte indbrud, som er steget med 51 % sammenlignet med sidste år. Der har i årets

første 3 måneder været ca. 5.440 sigtelser af børn og unge mellem 10 – 25 år. Heraf står de 18-25-årige for langt størstedelen af sigtelserne svarende til ca. 80 %.

Desuden vedlagt oversigt over antal drab i en række større europæiske byer inklusiv København for perioden 2005–2007, samt oversigt som sammenligner kriminaliteten i København og Oslo i 2009 på kriminalitetstyperne vold, røveri og drab. Heraf fremgår at mord og voldsraten i København ligger lavt i forhold til andre storbyer i Europa, og at den har været støt faldende i perioden. Økonomiudvalget vil fremover få forelagt opdaterede tal for kriminaliteten i København sammenlignet med andre større europæiske storbyer, så vidt data er tilgængelig.

5.3 Proces for afrapportering

Det foreslås, at Økonomiudvalget årligt forelægges resultater for effektmål samt indikatorer for Sikker By. Første afrapportering foretages primo 2011. Nøgletal for kriminalitet forelægges minimum en gang i kvartalet.

Økonomiudvalget vil desuden i foråret 2010 få forelagt resultater fra Tryghedsindekset 2010 samt resultater fra *afrapportering af urolige områder for 1. kvartal 2010*. Sidstnævnte afrapportering indeholder:

- Resultater fra Tryghedsindekset
- Tal for antal afhøringer af unge i alderen 12-17 år
- Antal enkeltsager behandlet i SSP
- SSP organisationens beskrivelse og vurdering af udviklingen i København

5.4 Begrebsafklaring

- Effektmål er mål for den endelige effekt af Sikker By. De viser *mål for den samlede effekt* af de konkrete aktiviteter og projekter.
- Indikatorer er konkrete nøgletal som viser hvorvidt udviklingen går i retning af en bestemt effekt. Disse er fordelt på indsatsområderne.
- Udsatte boligområder defineres som områder karakteriseret ved behov for markant eller intensiveret tryghedsskabende indsats (ifølge Tryghedsindekset) eller områder som har en høj social belastningsgrad (ifølge det sociale belastningsindeks for børnefamilier).
- Borgernes tryghed defineres med udgangspunkt i Tryghedsindekset. Indekset er beregnet ud fra 2 kilder. 1) en spørgeskemaundersøgelse måler borgernes oplevelse af om de har været udsat for kriminalitet

samt borgernes oplevelse af kriminalitetsomfanget i deres nabolag; 2) statistik for kriminalitet fra politiet. Tryghedsindekset præsenteres ud fra 5 tryghedskategorier, som viser behovet for indsats i et bestemt område: markant, intensiveret, ordinær, reduceret eller minimal.

- Tryghed for de ansatte defineres med udgangspunkt i udvalgte spørgsmål fra kommunens trivselsundersøgelse, som gennemføres hvert andet år. Det er målet på langt sigt, at trivselsundersøgelsen kommer til at indeholde specifikke spørgsmål rettet mod tryghed og sikkerhed.
- Personfarlig kriminalitet indeholder vold, røveri, overfald eller anvendelse af våben. Definitionen følger SSP Københavns niveau 4 for graduering af enkeltsager dækkende de mest alvorlige forhold.
- Alvorlig kriminalitet afgrænses til indbrud, groft hærværk, salg af stoffer, trusler om vold eller deltagelse i tæskehold, og følger SSP Københavns niveau 3 for graduering af enkeltsager.
- Kommet fra start dækker over børn og unge, som opfylder et af følgende kriterier: fuldført 9. klasse, fuldført produktionsskoleforløb, i gang med eller fuldført en ungdomsuddannelse/voksenuddannelse, eller i beskæftigelse.

6. Koncept for selvevaluering af projekter og aktiviteter

For at sikre en sammenhængende opfølgning på effektmål og indikatorer for Sikker By er det vigtigt, at indsatsområdernes konkrete aktiviteter og projekter følger samme standard for evaluering og opfølgning. I dette afsnit beskrives indhold og proces for udarbejdelse af et fælles koncept for selvevaluering af projekter under Sikker By.

En fælles standard kan bidrage til at lette og smidiggøre de projektansvarliges arbejde med rapportering af resultater og effekter. Dermed sikres, at sammenhængen mellem de enkelte projektaktiviteter på den ene side og Sikker By visionen og målsætningerne på den anden side bliver mere gennemskuelig for alle involverede aktører. En fælles standard vil desuden skabe et bedre overblik over Sikker By projektporteføljen.

6.1 Eksisterende systemer til selvevaluering

Kommunen anvender i dag 2 standarder for evaluering og opfølgning på projekter, som Sikker By med fordel kan trække på:

- Rambøll koncept for evaluering af kriminalpræventive indsatser.
- Fælles standard for evaluerings- og ansøgningskemaer til integrationsfremmende puljer (BR 28. maj 2009).

Rambøll konceptet afprøves i 2010 på en række projekter inden for Sikker By (Den korte snor, gadeplansarbejdet, socialrådgivere på udsatte skoler m.fl.). Der måles på forskellige indikatorer specifikke for hvert enkelt projekt og fordelt på fem overordnede dimensioner: 1) uddannelse/job; 2) familierelationer; 3) sociale og personlige kompetencer; 4) fritidsliv og 5) kriminalitet. Resultater fra evalueringen forventes at ligge klar september 2010.

Økonomiforvaltningen har desuden indgået aftale med Rambøll omkring anvendelse af IT-løsning til at understøtte dataindsamlingen for så vidt angår projektet *Den korte snor* og *Socialforvaltningens projekt med gadeplansarbejdet*. Den samlede udgift til anvendelse og opsætning til disse to projekter er 200.000 kr. En fortsat licens til at anvende systemet vil koste ca. 40.000 kr. årligt. Erfaringerne med brug af dette system vil indgå i den samlede afrapportering for evalueringen.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i samarbejde med en række forvaltninger udviklet en *fælles standard for ansøgning, evaluering og opfølgning på projekter og aktiviteter med kommunal medfinansiering fra en af kommunens integrationsfremmende puljer*.

Det består af 3 skemaer til ansøgning, evaluering og løbende opfølgning, som sætter særlig fokus på at kortlægge, hvilke effekter aktiviteterne har for målgruppen.

Skemaet for evaluering indeholder blandt andet spørgsmål om:

- Projektets formål og tidsperiode
- Målgruppe og bydel
- Beskrivelse af og tal for hvordan projektet har gavnet målgruppen
- Beskrivelse af opnåede effekter
- Beskrivelse af udfordringer
- Beskrivelse af hvordan projektet er forankret efter udløb af bevilling
- Anvendte metoder og hvordan disse har fungeret
- Økonomi

Derudover skal projekterne løbende indrapportere status for udviklingen i projektet herunder status på effektmål og konkrete resultater. Denne monitorering og opfølgning indeholder blandt andet:

- Beskrivelse af fremdriften i forhold til projektets aktiviteter, resultater og effekter på kort sigt
- Vurdering af væsentlige risici som projektet er stødt på, og hvordan de håndteres
- Forslag til eventuelle ændringer i succeskriterier, aktiviteter, resultater og effekter.
- Beskrivelse af hvordan projektet herunder metoder forankres i organisationen.

Den fælles standard gælder for ansøgning, evaluering og opfølgning for alle projekter under de integrationsfremmende puljer, og understøttes digitalt via et fælles IT-system (forventes udrullet medio 2010). IT-systemet anvendes af de projektansvarlige såvel som centralt til at hente og opsamle resultater.

6.2 Indhold og videre proces

Det vurderes på nuværende tidspunkt, at Sikker By med fordel vil kunne tage udgangspunkt i det vedtagne koncept for evaluering og løbende opfølgning på projekter støttet af de integrationsfremmende puljer. Konceptet er udviklet og vedtaget af Borgerrepræsentationen, og en række af projekterne, der er støttet af de integrationsfremmende puljer, overlapper med den kriminalpræventive indsats i Sikker By.

Der er behov for at udvikle et specifikt spørgeskema for evaluering og opfølgning på Sikker By projekter. Med udgangspunkt i ovennævnte spørgepunkter kan for eksempel suppleres eller tilrettes med spørgsmål, som sætter særlig fokus på de kriminalpræventive effekter

og resultater inden for Sikker By indsatsområderne.

Det vil desuden være nødvendigt at fastlægge de retningslinjer, som skal gælde for indrapportering til systemet for så vidt angår Sikker By projekterne. Det er blandt andet vigtigt at sikre, at det samme projekt ikke skal rapportere flere gange til samme eller forskellige systemer. Samtidig skal eventuelle udgifter, der er knyttet til anvendelsen af systemet kortlægges. Det er foreløbig vurderingen, at det ikke vil medføre væsentlige merudgifter til IT-understøttelse at tilføje et særligt Sikker By evaluerings- og opfølgningsskema. Hertil kan komme eventuelle ressourcer til opsamling og løbende opfølgning på resultater.

Inden der træffes beslutning om det endelige koncept, vil det være hensigtsmæssigt at afvente resultaterne fra den igangværende Rambøll-evaluering, således at erfaringerne med Rambølls evalueringskoncept kan inddrages.

Det foreslås på den baggrund, at Økonomiforvaltningen i samarbejde med forvaltningerne udarbejder forslag til endeligt koncept for selvevaluering af projekter. Konceptet skal så vidt muligt baseres på eksisterende kendte standarder med henblik på at minimere udgifterne til evaluering og opfølgning og sikre enkle administrative arbejdsgange for medarbejderne. Det endelige koncept for selvevaluering forelægges Økonomiudvalget til godkendelse senest oktober 2010.

6.3 Evaluering og opfølgning på den ordinære drift

For så vidt angår evaluering og effektivurdering af forvaltningernes *ordinære indsatser* kan nævnes, at socialforvaltningen i øjeblikket afprøver en model for at måle og indhente viden om effekten af socialindsatsen over for børn og unge. Målet er at indhente viden om hvorvidt børnene/de unge får det bedre, mens de modtager en social indsats, samt om nogle indsatser har en bedre effekt end andre, for hvem og hvorfor.

Økonomiforvaltningen vil i samarbejde med forvaltningerne nærmere undersøge i hvilken grad relevante resultater fra dette arbejde kan formidles til Økonomiudvalget i forbindelse med den løbende afrapportering for Sikker By. Derudover undersøges, hvorvidt de anvendte metoder og værktøjer til effektmåling af den ordinære drift inden for den socialfaglige indsats kan udbredes til andre af kommunens fagområder, som har et kriminalpræventivt sigte.

Bilag 2
En særlig indsats for kriminelle og
kriminalitetstruede unge over 18 år

18-03-2010

Sagsnr.
2010-45281

Dokumentnr.
2010-196891

Vi hjælper udsatte og kriminelle unge til at forlade de kriminelle miljøer og indgå i de samfundsmæssige fællesskaber

Formålet med Københavns Kommunes indsats for unge i alderen 18-25 år er, at sætte ind overfor den gruppe unge, der begår mest og alvorligst kriminalitet og som skaber den største utryghed blandt byens borgere og gæster. Kommunen skal gøre en særlig indsats for at hjælpe denne gruppe til en bedre og mere konstruktiv livsførelse – dette både for den enkelte unges skyld, men også for det omkringliggende samfunds skyld.

Gruppen af unge der begår alvorlig eller banderelateret kriminalitet er forholdsvis lille, og der er primært tale om unge i alderen 18-25 år. Men de få er desværre toneangivende – både i kriminalitetsstatistikkerne og i bybilledet og de er med til at påvirke børn og unge under 18 år i en negativ retning. Ved at sætte ind over for denne målgruppe skabes der ro til en mere effektiv kriminalitetsforebyggende indsats for unge under 18 år. Desuden vil den generelle oplevelse af tryghed i byen blive betragteligt større, hvis vi kan hjælpe de 18-25-årige ud af kriminaliteten og den verserende bandekonflikt.

Indsatsområdets målgruppe

Indsatsområdet fokuserer på de udsatte unge i alderen 18-25 år, der er involveret i alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet, eller som vurderes at være i risikogruppen for at blive det.

Københavns Kommunes exitprogram, som er en del af indsatsområdet, skal støtte unge københavnere, der har et ønske om at lægge den kriminelle løbebane bag sig og starte voksenlivet på en frisk. Programmet falder i to dele. En del, som er målrettet til alle unge, som er involveret i, sigtet eller dømt for alvorlig eller personfarlig kriminalitet, og en del, som er målrettet til unge med tilknytning til bandemiljøer. Alvorlig kriminalitet forstås som indbrud, groft hærværk, salg af narkotika, trusler om vold eller som medløber i et ”tæskehold”. Personfarlig kriminalitet forstås som vold, røveri, overfald og anvendelse af våben. Med den sidste del af exitprogrammet tilbydes den unge et målrettet, individuelt forløb med særlig intensiv og vedholdende støtte.

Det er den aktuelle vurdering, at den potentielle målgruppe omfatter ca. 400 unge i Københavns Kommune. Center for Sikker By forventer at 100 unge årligt vil indgå i exitprogrammet. Af de 100 vil 50 unge have direkte relation til bandemiljøer i København.

Ydermere vurderer forvaltningerne og Kriminalforsorgen, at det opsøgende arbejde i fængsler og arresthuse vil udvide den potentielle målgruppe med op mod 470 personer pr. år.

Der er nye udfordringer forbundet forvaltningernes opgaveløsning i forhold til denne målgruppe, fordi indsatsen for at hjælpe kriminelle unge over 18 ud af deres løbebane, ikke er en typisk kommunal kerneydelse. De meget kriminelle unge kræver i nogle tilfælde en særlig type sagsbehandling og specielle, individuelle indsatser. Når kommunen nu går ind i dette arbejde, vil der derfor være behov for at gøre sig erfaringer og løbende justere indsatsen på den baggrund.

En del af indsatsområdet retter sig desuden mere generelt til de unge over 18 år, som er meget synlige i det københavnske natteliv. Ved at motivere denne gruppe til en adfærd, der ikke skaber øget utryghed i det offentlige rum, kan vi understøtte Københavns omdømme som en rummelig, sikker og spændende by.

Effektmål og indikatorer for indsatsen

Den primære effekt af indsatsen for de 18-25-årige er knyttet til det særlige exitprogram i indsatsen. Målet (Effektmål 2) er, at minimum 60 % af alle 18-25-årige, som har gennemført kommunens exit-forløb, inden for en periode på 2 år efter forløbets afslutning ikke er dømt for

alvorlig eller personfarlig kriminalitet.

Det vurderes også, at indsatsen for de 18-25 årige kan bidrage til at opfylde målsætningerne i forhold til øget tryghed i København (Effektmål 3) og indsatsen for de 14-25-årige i udsatte boligområder (Effektmål 1).

Indikatorerne for indsatsområdet er følgende:

- Antallet af bandemedlemmer i København er faldende.
- Ledighedstallet for aldersgruppen 18-25 er faldende.
- Andelen af unge i aldersgruppen 18-25 år, der er i gang med eller har gennemført en uddannelse, er stigende.

Forslag til indsatser for de 18-25-årige

I Københavns Kommune gør vi allerede i dag et omfattende kriminalpræventivt arbejde, og vi samarbejder med Københavns Politi og Kriminalforsorgen om at hjælpe dømte eller varetægtsfængslede unge til et bedre og mere konstruktivt livsforløb. Med denne indsats bygges der på de eksisterende tiltag ved at fokusere på følgende fire delindsatser:

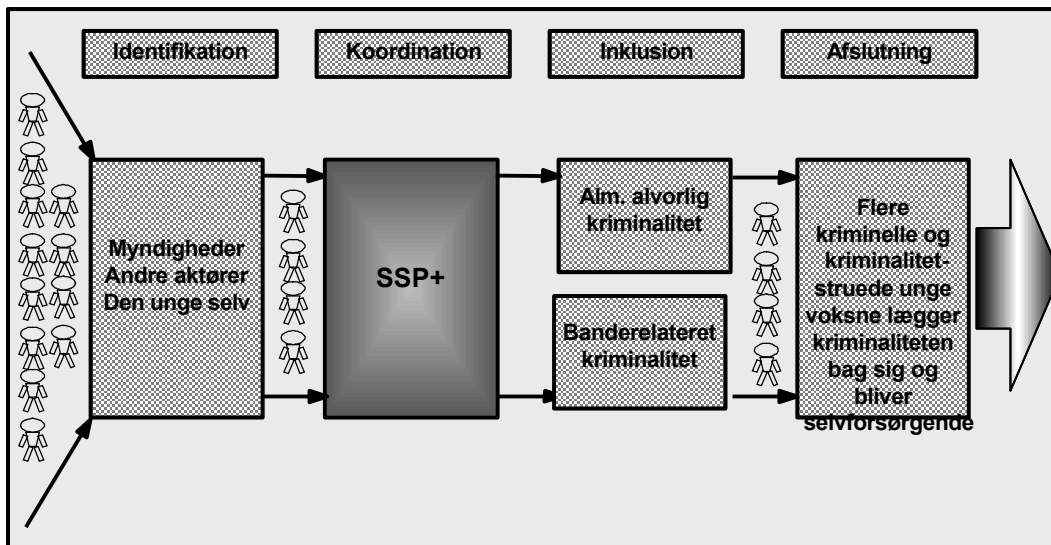
1. En samlet exitstrategi for unge mellem 18 og 25

Exitprogrammet beskriver rammerne for og faserne i Kommunens exitforløb, samt aftaler og ansvarsfordeling mellem forvaltninger og andre myndigheder. Indholdet i et *konkret* exitforløb skal være individuelt tilpasset til den enkelte unges behov, derfor kan de enkelte faser have forskellig varighed og indhold. I det følgende beskrives de enkelte faser i exitprogrammet.

Som det fremgår, er alle unge i målgruppen omfattet i programmet. Som det ligeledes fremgår, er en del af programmet særligt målrettet til unge med relationer til bandemiljøer. Det skyldes at erfaringen er at unge med tilknytning til bandemiljøer har brug for en særlig hurtig, koordineret og insisterende kontakt for at bevare motivationen til at forlade miljøet.

Socialforvaltningen er projektansvarlig for exitprogrammet og det er i regi af SSP+, at visitationen til exitprogrammet finder sted.

Forandringsteori for exitprogrammet

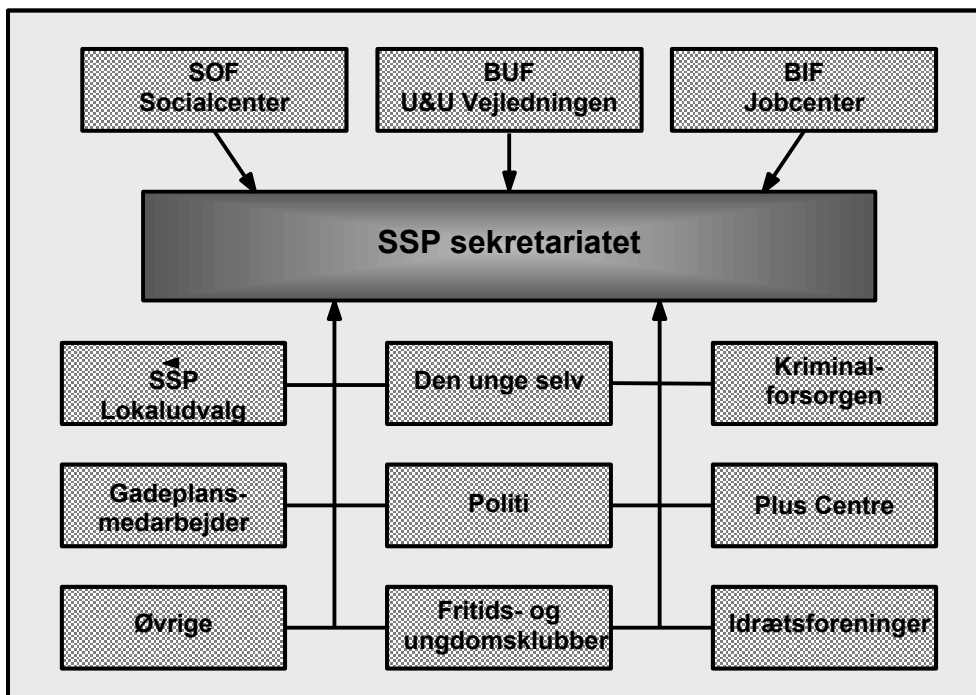

Fase 1: Identifikation - kontakten til den unge

Den første kontakt vil ofte ske via en af de allerede eksisterende indgange til kommunen, herunder det lokale SSP arbejde i bydelene, Socialcenter København, U&U vejledningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen eller Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (Jobcentret) samt ved afhøringer hos politiet eller med inddragelse af efterretninger fra PolSpot. Kontakten kan også ske via andre kanaler, som f.eks. Gadeplansindsatsen, på den unges eget initiativ eller via et Plus Center (tidligere benævnt værested). Dertil kommer de kontaktkanaler, som kommende partnerskaber med Kriminalforsorgen og Københavns Fængsler vil afstedkomme i forhold til opsøgende arbejde i fængsler og arresthuse.

Uanset den unges indgang til exitprogrammet, går kontakten altid videre til den koordinerende enhed, som er SSP sekretariatets SSP+ konsulent. SSP+ konsulent vurderer, om den unges kriminalitet er banderelateret eller har en sådan karakter, at den unge tilknyttes en bande-exitekspert. Kontakten sker ved henvendelse til SSP sekretariatet, telefon nr. 3366 1580.

Identifikationsfasen er beskrevet i nedenstående figur.

Fase 2: Koordination - behovsafklaring og indgåelse af aftaler for den unge

Hvis den unge har begået alvorlig kriminalitet uden bandetilknytning, koordineres det videre forløb af SSP+ konsulenten. Relevant fagpersonale fra de deltagende forvaltninger samt evt. den unge deltager i et behovsafklaringsmøde. Her afklares den unges situation i forhold til økonomi, bolig, uddannelse og beskæftigelse samt sociale relationer og færdigheder. Behovsafklaringen munder ud i en individuel handleplan og der tilknyttes en mentor, som herefter har tæt kontakt med den unge i forhold til vejledning på det nære personlige plan. Mentoren kan være forankret i Socialforvaltningens 18+ enhed, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen eller Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Hvis SSP sekretariatets screening af den unge og den unges kriminalitet vidner om, at kriminaliteten har en bandekarakter aktiverer SSP sekretariatet *exiteksperterne*, som sammen med fagpersonale fra de enkelte forvaltninger forestår det videre forløb.

Exiteksperterne ansættes og forankres i hver af de involverede forvaltninger (én medarbejder i hhv. Børne- og Ungdomsforvaltningen, tilknyttet OPS-teamet, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, tilknyttet Krim-teamet, og Socialforvaltningen, tilknyttet 18+ programenheden). De tre exiteksperter refererer til egen forvaltning, og det er de tre forvaltninger, der har myndigheds- og budgetansvar for exiteksperternes indsats, imedens Socialforvaltningen har den samlede projektledelse af ordningen. Exiteksperterne fungerer imidlertid som en task force og arbejder udelukkende og målrettet med målgruppen af

unge voksne involveret i bandekriminalitet med det fælles mål at støtte de unge i exit af banderne, så de unge kan etablere et selvstændigt og kriminalitetsfrit voksenliv.

Exiteksperterne har kompetence til at handle i de konkrete sager på vegne af deres respektive forvaltninger og har tilsammen både et indgående kendskab til procedurer og tilbud i kommunens forskellige forvaltninger og hos centrale samarbejdspartnere og mulighed for at ”følge” de unge rundt i tilbud i de tre forvaltninger. Exiteksperterne kan dermed bane vejen for, at de unge får og oplever en hurtig og effektiv respons på sin henvendelse samt sikre en tæt opfølgning på de konkrete indsatser.

Exiteksperterne fungerer som en koordinerende enhed og arbejder tæt sammen med SSP sekretariatet. Exitstrategien forudsætter, at exiteksperterne kan mødes fast og koordinere med SSP+ konsulenten.

Det vil sige at exiteksperterne bruger ca. 50 pct. af tiden i SSP+ regi med henblik på koordinering i forhold til konkrete sager medens ca. 50 pct. af tiden bruges i forvaltningerne med henblik på iværksættelse af de konkrete indsatser.

Exiteksperterne har, i de følgende faser, en ”tovholder-funktion” i forhold til at:

- a. exitforløbet har det rette tempo og fremdrift,
- b. følge op på at de indgåede aftaler overholdes
- c. fastholde motivationen for kriminalitetsexit hos den unge
- d. ”klæde” de aftagende institutioner/personer på til at hjælpe den unge.

Exiteksperterne formulerer sammen med den unge og relevante samarbejdspartnere en individuel handleplan for de unge voksne. Når en ung voksen ønsker støtte til exit, er det afgørende, at exiteksperterne har mulighed for at visitere den unge til et tilbud, som kan imødekomme den enkeltes individuelle behov. Forvaltningerne råder over mange forskellige tilbud, som kan være relevante i en række tilfælde, fx uddannelsesvejledning, aktiveringstilbud og boliganvisning. Men det kan også hænde, at forvaltningerne i konkrete sager har begrænsede muligheder; at det ”bedste tilbud” i en konkret sag findes ude i byen; eller at der i mere alvorlige sager er brug for en ekstraordinær indsats af hensyn til den unges sikkerhed.

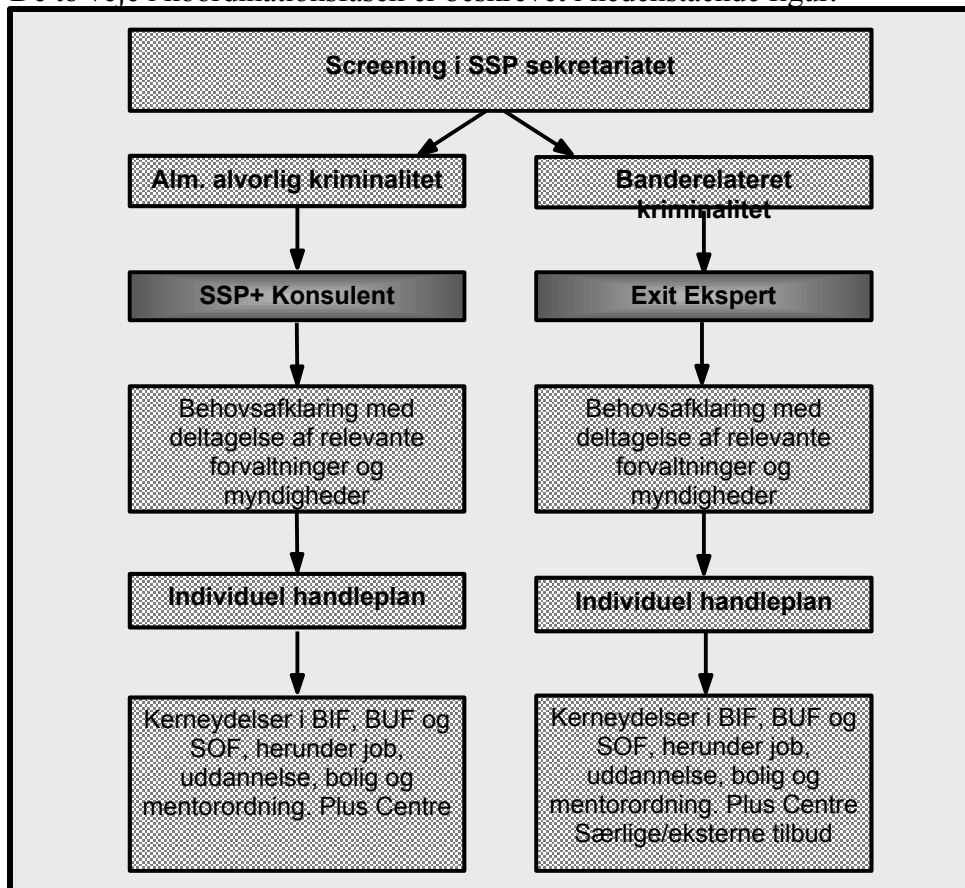
Der etableres en pulje, som anvendes til køb af ydelser til unge voksne med behov, der ikke kan imødekommes af forvaltningernes kerneydelser. Det kan fx dreje sig om udrednings- og behandlingsforløb efter behov, tilbud til unge voksne der ikke har forsørgelsesgrundlag i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, og

udgifter og aktiviteter som er nødvendige i de mere alvorlige sager, hvor en ung fx har brug for at komme væk fra København el.lign. for at realisere ønsket om exit, eller hvor der er behov for at tage særlige sikkerhedsmæssige hensyn.

Puljen vil fremadrettet også kunne anvendes til finansiering af konkrete forløb i exitprogrammer, som udvikles i samarbejde med centrale samarbejdspartnere, fx politiet, Kriminalforsorgen og KL. Puljen kan også anvendes til eventuelle forsøg med etablering af nye exitprogrammer til målgruppen i samarbejde med fx statslige aktører som Servicestyrelsen, som i forhold til kriminalitetstruede unge under 18 år på nuværende tidspunkt understøtter en række evidensbaserede programmer til at reducere unges kriminelle adfærd.

Puljen forankres i tilknytning til exiteksperterne. Socialforvaltningen, B beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen rapporterer til Sikker By styregruppen om forbrug af puljen. Puljen placeres budgetmæssigt i Socialforvaltningen - under SSP+ eller 18+ programenheden.

De to veje i koordinationsfasen er beskrevet i nedenstående figur.

Fase 3: Inklusion: gennemførelse og opfølgning

Den unge gennemgår et individuelt forløb. Forløbet hviler på de kommunale kerneydelser og kan suppleres af særlige/eksterne tilbud.

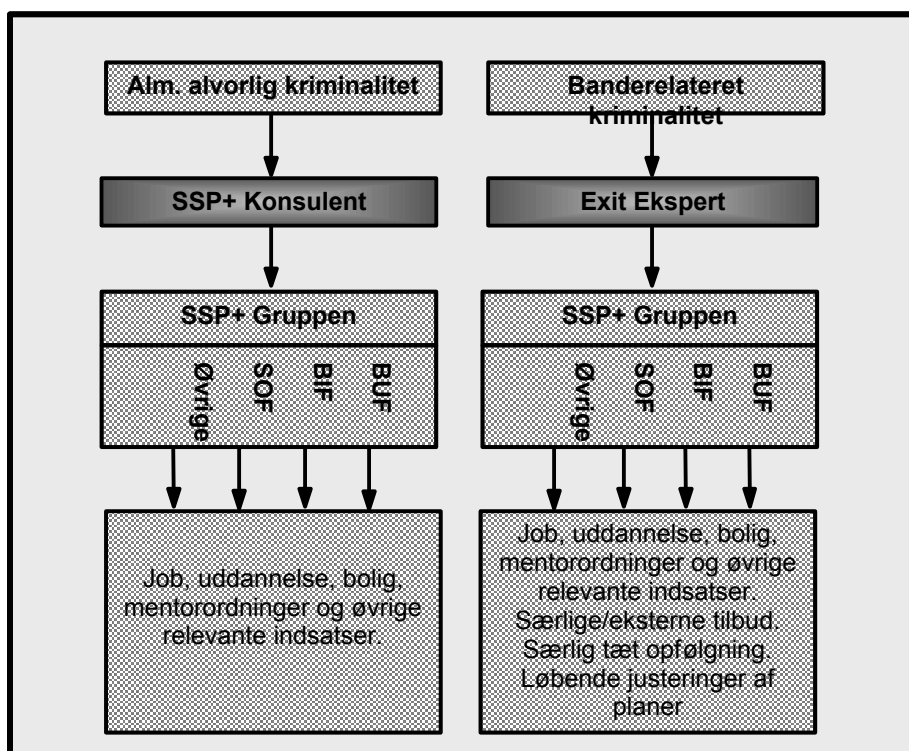

Kommunens målsætning er, at handleplanen munder ud i et relevant uddannelses- og beskæftigelsesforløb for den enkelte.

I denne fase er det særligt vigtigt, at der sker en tæt opfølgning på det aftalte, med stor parathed til at foretage de nødvendige ændringer, således at motivationen holdes oppe eller genetableres hos den unge. Det er vigtigt at de deltagende myndigheder eller institutioner lever op til deres forpligtelser og de indgåede aftaler.

Særligt for unge med bandetilhørsforhold skal det prioriteres at skabe nye sociale netværk ligesom det skal prioriteres at arbejde for at genetablere bæredygtige familierelationer. Opfølgningen foregår i regi af SSP+ for så vidt angår almindelig alvorlig kriminalitet og i regi af exiteksperterne i samarbejde med SSP+ for så vidt angår unge med bandetilknytning.

Gennemførelse og opfølgning i relation til de to målgrupper er beskrevet grafisk i nedenstående figur.

Fase 4: Afslutning og evaluering

Når den unge vurderes at være selvhjulpne og ikke selv giver udtryk for behov for fortsat støtte afsluttes forløbet. Det skal understreges at et forløb kan være langvarigt, i nogle tilfælde op til to år.

Forløbet evalueres altid af SSP+ konsulenten, i samarbejde med exiteksperterne i forhold til unge voksne, der har været involveret i

bandekriminalitet.

Evalueringen baseres på en ”baseline”, dvs. en beskrivelse af den unges udgangssituation og dato for kontakt til exitprogrammet. Evalueringen er en kvalitativ analyse baseret på interviews og dataopfølgning. Der følges op efter 2 år. Formålet er at modvirke tilbagefald og løbende justere strategien efter det aktuelle behov.

I nogle tilfælde vil den unge – efter et succesfuldt forløb – kunne blive rollemodel eller mentor for andre unge, som påbegynder et exitprogram.

Forudsætninger for exitprogrammet

Indsatsrådets målgruppe er ny i kommunal sammenhæng, og er ikke er beskrevet i fx servicelovens vejledninger eller i forskningen. En forudsætning for at exitindsatserne ”virker” er, at det er tydeligt, hvad det er for et problem, som kommunen skal hjælpe med at løse. Forvaltningernes viden om målgruppen er imidlertid begrænset. Der er derfor behov for at sikre et mere sikkert vidensgrundlag om gruppen af kriminalitetstruede unge voksne, herunder hvilke redskaber og indsatser, som er effektive i arbejdet med målgruppen.

Der er desuden behov for en koordineret indsats i forhold til hele målgruppen samt en helhedsorienteret og koordineret indsats for den enkelte. Forudsætningen herfor er at der indgås en række bindende aftaler mellem forvaltninger, samarbejdende myndigheder og organisationer, herunder særligt Københavns Politi. Kommunikation og ”kommandoveje” i programmet skal kommunikeres til alle medarbejdere som deltager i arbejdet, og det skal sikres at kommunikationen omkring denne ofte følsomme målgruppe er ansvarlig, og ikke stiller de unge der følger exitprogrammet sværere end nødvendigt.

2. Udvikling af et samlet koncept for Plus Centre (tidligere benævnt væresteder)

Kommunens kontakt til og mulighed for tidlig indgriben over for de udsatte grupper af unge over 18 år skal styrkes yderligere. For at sikre en sammenhængende indsats overfor de udsatte unge over 18 år skal der udvikles et nyt koncept for Plus Centre (tidligere benævnt væresteder) i København.

Socialforvaltningen er ansvarlig for, at der, sammen med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen samt Økonomiforvaltningen, udarbejdes et koncept for Plus Centre (væresteder) i Københavns Kommune. Konceptet skal forelægges for Socialudvalget og Økonomiudvalget inden juli 2010.

Et fælles koncept for Plus Centre (væresteder) i København vil give de eksisterende og kommende Plus Centre (væresteder) en fælles platform, der ud fra samme værdigrundlag signalerer professionalisme, fælles læring og metodeudvikling, samt et fælles ledelsesmæssigt udgangspunkt.

Konceptet for Plus Centre (væresteder) i København bør udarbejdes i overensstemmelse med nedenstående principper:

1. Plus Centret (værestedet) er et trinbræt og ikke et permanent opholdssted

I Plus Centret (værestedet) støttes den enkelte unge i at komme ind i et relevant uddannelses- og beskæftigelsesforløb. Formålet er ikke at grupperinger af unge over 18 år har deres egne 'hænge ud' steder. Plus Centre (væresteder) skal fortsat danne rammen om konstruktive fritidsaktiviteter og arrangementer. Men de skal fungere som et middel til at skabe en konstruktiv relation med den enkelte unge. Plus Centrets (værestedets) personale skal sikre at unge, der enten er involveret i, eller har begået alvorlig, personfarlig eller banderelateret kriminalitet, tilbydes at følge kommunens særlige exitprogram.

2. Plus Centret (værestedet) retter sig imod unge over 18 år og er åbne for alle

Plus Centrene (værestedernes) primære målgruppe er grupperinger af unge 18-25-årige, som er involveret i kriminel aktivitet eller gennem deres adfærd skaber utryghed. Plus Centrene (værestederne) skal være åbne for alle og bør derfor rette sig imod en målgruppe af en vis størrelse, for at undgå at stedet opleves som enkelte grupperingers 'ejendom'.

3. Plus Centret (værestedet) etableres og drives i tæt samarbejde med de unge

For at sikre ejerskab til Plus Centrene (værestederne), skal de unge brugere inddrages i opstartsfasen af et Plus Center (værested). De unge skal også have indflydelse på den daglige drift af Plus Centrene (værestederne).

4. Plus Centrene (værestederne) indgår i samarbejde med de øvrige forvaltninger

Der udarbejdes en samarbejdsmodel for Plus Centrene (værestederne), hvor snitflader og aftaler med de øvrige forvaltninger, herunder SSP+ arbejdet konkretiseres og formaliseres.

5. Placering af et Plus Center (værested) sker der, hvor behovet er størst

Etablering af et Plus Center (værested) skal ske der, hvor det aktuelle behov er størst. For at sikre dette skal behovet for Plus Centre

(væresteder) kortlægges og selve placeringen af et Plus Center skal være genstand for en grundig analyse.

6. Plus Centrene (værestederne) skal evalueres

Effekten af Plus Centrene (værestederne) i København skal evalueres eksternt i medio 2011, med henblik på videreudvikling og justering af konceptet.

For at imødekomme det akutte behov for et fritidstilbud til de unge over 18 år i Tingbjerg, indstilles det til Økonomiudvalget at vedtage, at der skal etableres et Plus Center (værested) i Tingbjerg. Etableringen skal ske i et samarbejde mellem Økonomiforvaltningen, Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

3. Oplæg til en national +18 strategi

Exitprogrammet skal ses i sammenhæng med Københavns Kommunes intention om at etablere et samarbejde med øvrige kommuner, myndigheder, staten og forskningsverdenen for at udarbejde en fælles national strategi for unge kriminelle over 18 år. I forbindelse med denne proces vil mulighederne for hel eller delvis ekstern finansiering af indsatser som er rettet mod denne målgruppe, blive undersøgt.

En fælles national strategi vil give mulighed for en styrket, fokuseret og koordineret fælles indsats på tværs af kommunegrænser og myndigheder. Et bredere samarbejde kan f.eks. blive relevant i forhold til problemstillinger, der ikke knytter sig til et geografisk afgrænset område, såsom samlet og fælles indsats i forhold til forebyggelse af rekruttering til rockermiljøet blandt fodboldtilhængere i hele landet. Københavns Kommunes exitprogram giver mulighed for at inkorporere elementer fra en eventuel national strategi.

Som en del af arbejdet for en national +18 strategi vil Overborgmesteren, som besluttet i Borgerrepræsentationen den 10. juli 2009, rette henvendelse til Folketingets Socialudvalg og Finansudvalg. Overborgmesteren vil anmode om, at udvalgene drøfter, hvorledes kommunernes lovgivningsmæssige og budgetmæssige rammer kan ændres, så der etableres et klart grundlag for en målrettet indsats overfor socialt udsatte unge over 18 år.

4. Indsats for at øge trygheden i det københavnske natteliv

For at sikre at det københavnske natteliv fortsat opleves trygt, er der på baggrund af indstillingen ”Øget tryghed i København”, som blev vedtaget i Borgerrepræsentationen den 30. oktober 2008, etableret et partnerskab med nattelivets aktører, alkoholproducenten DIAGEO og IHRA (International Harm Reduction Association). Partnerskabet, kaldet Tryk den Af, understøtter et trygt natteliv i København. Eksempelvis kan nævnes en fælles certificeringsordning for de barer og

klubber, der gør en særlig indsats for trygheden. Københavns Kommune agter at fortsætte dette samarbejde med henblik på at skabe en tryggere by i nattetimerne.

24-03-2010

Sagsnr.
2010-45281

Dokumentnr.
2010-207821

Sagsbehandler
Emil Bøgesvang Møller

Bilag 3 - oversigt over eksisterende projekter og indsatser

Projekter og indsatser i 2010, med angivet, særskilt finansiering:

Forvaltning	Antal	Økonomi (t.kr.)
BUF	41	61.219
BIF	9	21.825
SOF ¹	21	103.805
KFF	2	5.500
TMF	4	11.300
ØKF	8	6.879
I alt	85	210.528

¹ Ekskl. døgninstitutioner og Servicelovregulerede opgaver på ca. 163 mio. kr.

Center for Sikker By

Rådhuset, 1. sal, 12
1599 København V

Telefon
3366 2345

E-mail
ekm@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800213

www.kk.dk

	2010	1.000 kr.	Bemærkninger
BUF:			
Temadag		2.986	
skolemægling		2.600	
klasseledelse		1.100	
socialrådgivere på skolerne		6.758	
klubbydelsplaner		10.888	
egu		10.000	
startkursus		1.000	
opsøgende vejlederteam		2.500	
second chance		1.904	
dagkursus		4.880	
nye veje		3.097	
undervisning på SOF-inst.		848	
Buret		220	
Plads til alle		993	
Overhuset		492	
rullende sommerklub		50	
kontakt til skolesvage børn		140	
kringlebakken		365	
boligsocial indsats garvergården		74	
åben skole		2.200	
10 punktsplan		300	
first floor		700	
stjerneklubben		50	
pigeprojekt elmegade		655	
skurvogn v first floor		139	
øglegøglerne		50	
ungdomsmesse		30	
projekter v akeleje		609	
klubløse unge		78	
fællesskab v lykkebo		400	
mogens fogs plads		44	
folehavens ungdomshus		78	
fritidsjob v UiV		1.200	
åbne knallertværksteder		460	
pusterummet		800	
hullet		600	
motocross v rubinen		310	
ekstraundervisning v klostervæmgets skole		460	
chiligirls		399	
lektiehjælp mjølnerparken		237	
sportstræning og stævner v UU		525	
BUF		61.219	
BIF:			
Projekt "Fra sport til Job"		500	
Tryghedsindeks		1.000	

VINK - VIDEN * INKLUSION * KØBENHAVN	2.000	
Projekt "Job og Uddannelse for dørmte unge"	10.000	
SSP+	1.700	
Fritidsjobformidlingen	1.625	
SummerCamp+	500	
jobcenter skelbækgæ	800	
Bandeexit under SSP+	3.700	Kickstart
BIF	21.825	
SOF:		
boligsociale helhedsplaner	6.721	
Den Korte Snor	8.500	
Væresteder for +18, Kort Snor for Voksne	14.100	
Opsøgende gadeplan i udvalgte områder	4.200	
Interventionsteam	1.000	
Dommervagtsprojektet	700	
Styrkelse af kontaktpersonarbejdet	2.550	
Systematisk screening af børn/unge i risikozonen	500	
Ressourcecenter Ydre Nørrebro	6.700	
Den Korte Snor	4.200	tal fra 2009
Københavnerteamet, www.kbhteam.dk	3.759	tal fra 2009
Spydspidsen (MR-børn)	4.560	tal fra 2009
Pigegruppen	2.471	tal fra 2009
Sjakket	3.274	tal fra 2009
De 4 årstider	703	tal fra 2009
Døgntakten	4.646	tal fra 2009
Den sociale døgnvagt	12.242	tal fra 2009
U-turn	8.334	tal fra 2009
Den Flyvende Hollænder	11.258	tal fra 2009
Nexus	987	tal fra 2009
Plus Center i Tingbjerg, anlæg + drift	2.400	Kickstart
SOF	103.805	
KFF:		
Udvidede åbningstider på anlæg	2.000	
SummerCamp	3.500	
KFF	5.500	
TMF:		
Reparation af parkudstyr	7.500	
Beskæring	100	

Afrensning af graffiti	1.100	
Parkbetjente	2.600	
TMF	11.300	
ØKF:		
Trygt natteliv	509	
Dialogforum	970	
aktivitetshus i akacieparken	1.000	
fodboldaner i urbanplanen	1.000	
Helhedsorienteret tryghedsplan for Tingbjerg (Partnerskab)	2.000	
min betjent	1.000	
Natteravnene Indre By	200	Kickstart
E-learning, Tryk den af	200	Kickstart
ØKF	6.879	
I alt	210.528	210,5 mio.

Bilag 4 - Økonomi for nye Sikker By indsatser og projekter

Dette bilag indeholder estimerede udgifter for forslag til *nye indsatser og projekter* i Sikker By Programmet.

Estimaterne er foreløbige, og kan ændre sig op eller ned i den videre proces frem mod udarbejdelse af indstilling til Økonomiudvalget den 25. maj 2010. Her forelægges Økonomiudvalget den endelige oversigt over indsatser og projekter samt tilhørende udgiftsbehov i Sikker By programmet. Denne indstilling vil desuden indeholde forslag til finansiering af tiltagene.

Da Folketinget først for nylig har vedtaget lov om ”Ungepakken”, foreligger der ikke p.t. estimerede udgifter for indsatserne under indsatsområdet Beskæftigelse og Uddannelse.

Indenfor indsatsområderne, er der projekter/aktiviteter, vist med gult på side 12 af bilag 1, der ønskes finansieret til forlængelse, disse projekter/aktiviteter er ikke medtaget i dette bilag.

Det samlede udgiftsbehov for nye indsatser og projekter er ca. 62,7 mio. kr. fordelt med ca. 29,2 mio. kr. til anlæg og ca. 33,5 mio. kr. til drift i 2011. Udgifterne fordeler sig således på de 6 indsatsområder:

Indsatsområde (1.000 kr.)	Anlæg	Drift
----------------------------------	--------------	--------------

Sagsnr.
2010-45281

Dokumentnr.
2010-208569

Sagsbehandler
Ingeborg Degn og

Center for Sikker By

Rådhuset, 1.sal, værelse
15
1599 København V

Telefon
3366 2027

Telefax
3366 7003

E-mail
id@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

www.kk.dk

En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år		5.400
En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år	28.900	-
Beskæftigelse og uddannelse	<i>Ikke afklaret</i>	<i>Ikke afklaret</i>
Lokalindsats og borgerdialog	-	-
Fritidsliv med indhold	-	22.000
Tryghed for Kommunens ansatte og stabil drift	260	6.040
I alt	29.160	33.440

Alle beløb er angivet i 2010 p/l.

1. En særlig indsats for kriminelle eller kriminalitetstruede unge over 18 år

Fællesøkonomi mellem forvaltningerne

Øvrige aktiviteter (drift)	1.000 kr.
SSP+ bag muren (SOF)	1.500
SSP+ bag muren (BUF)	1.000
SSP+ bag muren (BIF)	1.000
Exit fra Arresten (BIF)	1.400
I alt	4.900
<i>Engangsbevilling til metodeudvikling i 2011 og 2013.</i>	<i>500</i>
I alt	5.400

2. En særlig indsats for udsatte børn og unge under 18 år

Klubområdet

Aktivitet (anlæg)	1.000 kr.
”Flyvere”	3.200
Udvikling og styrkelse af klubgadeplansarbejdet – 6 medarbejdere	2.400
Kontingentfritagelse i ungdomsklubber – 23 klubber	2.500
I alt	6.100

Folkeskolen, ungdomsuddannelse og familien

Aktivitet (anlæg)	1.000 kr.
Fastholdelse og udvidelse af socialrådgivere på skoler	12.300
Pulje til imødegåelse af akutte problemer på enkeltskoler	4.000
Skoleskulkeklasser	3.600

Fraværprojekt	100
Flere og differentierede skoletilbud/ second chance (ungdomsuddannelse)	2.800
I alt	22.800

3. Beskæftigelse og uddannelse

Udgiftsbehovet for indsatser og projekter under indsatsområdet beskæftigelse og uddannelse er på nuværende tidspunkt ikke estimeret. Det skyldes, at de økonomiske konsekvenser af Folketingets lov om ”ungepakken” endnu ikke er endelig klarlagte, hvilket kan påvirke finansieringsbehovet for tiltag under dette indsatsområde.

Som eksempel på et konkret behov kan nævnes, at der i forhold til exit-tilbud fra arresten til kriminelle unge vurderes behov for ca. 4 mio. kr. til efterspørgselsstyrede midler til køb af tilbud. Det dækker blandt andet over køb af tilbud om uddannelsesophold i andre dele af landet, for varetægtsfængslede unge samt for unge, der henvender sig direkte fra gaden og ønsker at komme væk fra deres vante miljø øjeblikkelig.

4. Lokal indsats

Indsatsområdet sætter fokus på at styrke den lokalt koordineret og helhedsorienterede indsats. Det indebærer primært, at en række eksisterende aktiviteter styrkes og udvides – heriblandt områdefornyelsesprojekter og Hotspot m.v. – hvilket er nærmere beskrevet i bilag 1.

5. Fritidsliv med indhold

Aktivitet (drift)	1.000 kr.
Feriecamps	7.000
Udvidede åbningstider på anlæg	4.000
Udgående KFF-medarbejdere	5.000
Driftstilskud til foreninger	6.000
I alt	22.000
<i>Fra Sport til job*</i>	<i>500</i>
I alt	22.500

* er finansieret til og med 2012

6. Tryghed for kommunens ansatte og stabil drift

Undersøgelse af muligheder og ulemper ved yderligere

videoovervågning

Aktivitet (drift)	1.000 kr.
Udgift i alt – estimeret	50

Kompetenceudvikling af udsatte medarbejdergrupper

Aktivitet (drift)	1.000 kr.
Ungdomspædagogikuddannelse – pr. hold	1.540
Uddannelse af frontliniemedarbejdere	1.000
Kompetence og kvalitetsudvikling	2.000
Uddannelse i kollegastøtte – estimeret	1.000
I alt	5.540

- Midler til kompetenceudvikling skal findes i forvaltningernes egne puljer til uddannelse/ved intern omprioritering af aktiviteter.
- Mulighed for at søge Tre-parts midlerne (2011).

Kampagne i boligforeninger i udsatte boligområder – respekt for kommunens ansatte

Aktivitet (drift)	1.000 kr.
Udgift i alt (estimeret)	250

Skadesregistreringssystem (hændelsesanalyser)

Aktivitet (anlæg)	1.000 kr.
Anskaffelse	200
Uddannelsesomkostninger	Ikke afklaret
I alt	200

Aktivitet (drift)	1.000 kr.
Årligt abonnement	50
Mandetimer til drift ca.0,25 årsværk	150
I alt årligt	200

Afprøvning af System Sine til personlig beredskabs-kommunikation i hjemmeplejen

Aktivitet (anlæg)	1.000 kr.
Anskaffelse (estimeret)	36
Uddannelsesomkostninger (estimeret)	24
I alt	60

Bilag 5

Sikker By program – mindre kriminalitet, mere tryghed - proces for omprioritering og effektivisering.

Med etableringen af Sikker By har Borgerrepræsentationen besluttet at Økonomiudvalget får ansvar for at prioritere indsatsen og sikre, at Kommunens ressourcer bruges der, hvor de har størst effekt i forhold til at forebygge kriminalitet og fremme tryghed (BR 28. januar 2010).

I februar måned 2010 er gennemført en forvaltningshøring, som blandt andet havde til formål at kortlægge alle kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser og projekter i kommune. Overblikket forelægges Økonomiudvalget den 13. april 2010 som bilag 3 til indstillingen Sikker By – mindre kriminalitet, mere tryghed.

Der er nu behov for at fastlægge en proces for udarbejdelse af et konkret forslag til effektivisering og omprioritering af indsatser og projekter. Forslag til proces fremgår af skemaet nedenfor.

Indhold	Dato
Økonomiudvalget behandler Sikker By indstilling - herunder proces for omprioritering og effektivisering.	13. april

24-03-2010

Sagsnr.
2010-45281

Dokumentnr.
2010-193913
Sagsbehandler
Lars Ethelberg og
Ingeborg Degn

Center for Sikker By

Rådhuset, 1. Sal, 15
1599 København V

Telefon
3366 2027

Mobil
2880 2027

E-mail
id@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800213

www.kk.dk

Forvaltningshøring hvor hver forvaltning anmodes om at prioritere og rangordne blandt deres Sikker By projekter. Forvaltningerne anmodes om at prioritere de 3-6 mest effektfulde samt de 3-6 mindst effektfulde kriminalpræventive projekter inden for egen forvaltning. Effekt måles i forhold til de af Økonomiudvalget for Sikker By vedtagne effektmål.	14. april – 4. maj
Borgerrepræsentationen (BR) behandler indstillingen.	29. april
Center for Sikker By udarbejder prioriteringsindstilling til Økonomiudvalget med høringssvar indarbejdet.	4. - 6. maj
Indstillingen behandles i Økonomiudvalget	25. maj
Forslag til omprioritering (25. maj indstilling) sendes i høring i fagudvalgene sammen med indstillingen som Økonomiudvalget (ØU) behandlede den 13. april.	26. maj- 24.juni BIU 14/6 SUD 16/6 BUU 16/6 SOU 17/6 TMU 21/6 KFU 24.6
Sikker By Programgruppen udarbejder budgetnotat med samlet Sikker By Program indeholdende forslag til omprioritering og finansiering samt oversigt over egentlige budgetønsker til Budget 2011.	Fra 25.6 og frem til 1. juli, samt uge 31 og 32 i august.
1. behandling af budgetforslag 2011 behandles i ØU	24. august
Samlet Sikker By Program indeholdende forslag til omprioritering og eventuelt budgetforslag til Budget 2011 behandles i ØU og BR.	August – september

SIKKER BY

- mindre kriminalitet og mere tryghed

Bilag 6: Forvaltningernes høringssvar

Høringsbrev fra Økonomiforvaltningen	2
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	5
Børne- og Ungdomsforvaltningen	9
Kultur- og Fritidsforvaltningen	13
Socialforvaltningen	20
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	27
Teknik- og Miljøforvaltningen	31

26-03-2010

Sagsnr.
2010-45281

Dokumentnr.
2010-217173

Sagsbehandler
Emil Bøgesvang Møller

Center for Sikker By

Rådhuset, 1. sal, 12
1599 København V

Telefon
3366 2345

E-mail
ekm@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800213

www.kk.dk

Høringsbrev fra Økonomiforvaltningen

Københavns Kommunes indsats for at forebygge kriminalitet og rekruttering til bander skal styrkes.

Økonomiudvalget har derfor besluttet, at Økonomiforvaltningen (Center for Sikker By) i samarbejde med fagforvaltningerne skal fremsætte et samlet oplæg til en styrkelse af indsatsen, herunder mål, indsatsområder og succeskriterier, samt en model for løbende opfølgning og effektvurdering af indsatsen.

Københavns Kommune bruger samlet set ca. 200 mio. kr. til kriminalpræventivt arbejde fordelt på en række forskellige ordinære indsatser og ekstraordinære projektaktiviteter. Til indstillingen skal derfor udarbejdes et samlet overblik over alle kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser og projekter i kommunen. Oversigten skal blandt andet give mulighed for at styrke koordineringen på tværs mellem beslægtede indsatser og projekter, samt fungere som grundlag for forslag til effektiviseringer og prioriteringer imellem indsatser og projekter - indenfor en uændret samlet økonomisk ramme. Indstillingen behandles i Økonomiudvalget den 13. april 2010.

Styregruppen for Sikker By besluttede den 26. januar, at der i den forbindelse gennemføres en inddragelses- og høringsproces i forvaltningerne i februar måned. Høringen omfatter følgende 4 områder:

1) Med udgangspunkt i fagforvaltningernes oplysninger til brug for LG Rapporten (juni 2008) er udarbejdet vedlagte faktaark for kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser og projekter. Forvaltningerne bedes supplere faktaarket med en række yderligere data jf. nedenfor, og desuden data om nye indsatser og projekter igangsat efter indberetningen til LG.

De særlige data der ønskes indberettet er:

- Økonomi forbundet med indsatsen/projektet, herunder om en del af udgiften er eksternt finansieret (statslige puljemidler, fonde og lignende).
- Målgruppe, herunder særligt fordelingen på 10-15 årige, 15-18 årige og 18-25 årige.
- Antal borgere omfattet af indsatsen/projektet.
- Geografisk afgrænsning af indsatsen/projektet.
- Antal fuldtidsstillinger (årsværk) samt antal ansatte forbundet med indsatsen/projektet.
- En kort tekst med beskrivelse af indsatsen/projektet evt. med henvisning til hjemmeside.

- Anvendte effektmål for indsatsen/projektet og evt. anvendt metode og evaluering på indsats/tilbud.
- Tryghedsskabende foranstaltninger i forhold til medarbejdere. Her bedes en beskrivelse af foranstaltningen vedhæftet høringssvaret, såfremt der krydses ”ja” i kolonnen.

I den udstrækning der allerede foreligger oplysninger om ovenstående fra LG rapporten bedes forvaltningerne sikre, at oplysningerne i faktaarket fortsat er valide.

For så vidt angår de opgaveområder i forvaltningen, som ikke indeholder et direkte kriminalitetspræventivt sigte, bedes beskrevet kortfattet eventuelle relevante afledte kriminalitetsforebyggende virkninger af den ordinære drift.

2) Forvaltningerne bedes beskrive eventuelle indsatser og projekter indenfor Økonomiudvalgets særligt prioriterede områder:

- exitstrategi for bandemedlemmer
- tiltag for at holde 18-25 årige ude af bandekonflikten.

3) Som grundlag for at udarbejde en model for løbende opfølgning og effektvurdering af indsatser og projekter bedes forvaltningerne komme med forslag til relevante parametre/kriterier, som bør anvendes i forbindelse med en prioritering af den fremadrettede kriminalpræventive indsats i forvaltningen, herunder forslag til samlede effektmål for området. Center for Sikker By er opmærksom på det samarbejde, der i forhold til enkelte projekter, har været med Rambøll om udvikling af effektmål og nøgletal. Eventuelle konklusioner fra dette arbejde vil være nyttige.

4) Forvaltningerne bedes pege på eventuelle udfordringer for koordinering af det kriminalitetsforebyggende arbejde såvel internt i forvaltningen som imellem forvaltningerne.

Høringssvarene skal være Økonomiforvaltningen, Center for Sikker By i hænde senest mandag den 1. marts 2010. Høringssvarene bedes mailet til duj@okf.kk.dk.

Eventuelle spørgsmål vedr. høringen kan rettes til Ingeborg Degn på tlf. nr. 3366 2027 id@okf.kk.dk eller Lars Ethelberg Nielsen på tlf. nr. 3366 2739 let@okf.kk.dk.

Samtlige forvaltninger har besluttet at udstationere mindst en medarbejder til Center for Sikker By. Forvaltningerne vil via de udstationerede ansatte i Center for Sikker By og programmets

styregruppe, som samtlige forvaltningers direktioner er repræsenteret i, løbende blive inddraget i arbejdet med udarbejdelsen af indstillingen.

Vision, indsatsområder (inklusiv operationalisering heraf) og effektmål for Sikker By indsatsen udarbejdes i samarbejde med de udstationerede medarbejdere. Det forudsættes, at disse løbende drøftes med forvaltningernes direktioner, og at fagudvalgene involveres i det omfang forvaltningen finder det nødvendigt. Der vil dog blive lagt op til, at der kan ske en høring af fagudvalgene i forlængelse af ØU's behandling af indstillingen 13. april.

Det anbefales, at forvaltningerne koordinerer høringssvaret med den pågældende udstationerede medarbejder. Center for Sikker By vil desuden besøge forvaltningerne i uge 8 og 9 med henblik på opfølgning i forhold til høringen.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

På baggrund af høringsbrev af 8. februar 2010 fra Økonomiforvaltningen om kortlægning af Sikker By indsatsen mht.:

- 1) Data om kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser.
- 2) Beskrivelse af eventuelle indsatser og projekter indenfor Økonomiudvalget særligt prioriterede områder: Exitstrategi for bandemedlemmer og tiltag for at holde 18 – 25 årige ude af bandekonflikten.
- 3) Forslag til relevante parametre / kriterier, som bør anvendes i forbindelse med en prioritering af den fremadrettede kriminalpræventive indsats i forvaltningen, herunder forslag til samlede effektmål for området.
- 4) Udpegning af eventuelle udfordringer for koordinering af det kriminalitetsforebyggende arbejde såvel internt i forvaltningerne som imellem forvaltningerne.

Skal forvaltningen bemærke følgende i forhold til de 4 spørgsmål.

1) Data om kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser

Forvaltningen har beskrevet indsatser og projekter, der vurderes relevant for Sikker By i oversigtslisten og, som forvaltningen varetager / indgår i. Som det fremgår af listen, er langt hovedparten af forvaltningens aktiviteter i dag med relevans for Sikker By projektbaseret, herunder:

- Tryghedsindekset måler oplevet og faktisk tryghed i 35 distrikter indenfor de 10 bydele og for hele København. Herved kan udviklingen måles over tid og danne basis for politisk prioritering af indsatser.
- Kvartalsvis afrapportering af urolige områder i København giver et billede af, hvilke områder der må vurderes at have særlige udfordringer i forhold til uro og kriminalitet p.t..
- Forsøg med Hotspot i Akacieparken og på Sjælør Boulevard. Pilotprojekt til metodeudvikling af områdebaserede indsatser, der sikrer målrettet indsats mod de problemer, udsatte børn, unge og familier, der skaber og udsættes for utryghed i et lokalområde.
- Projekt ”Job og uddannelse for dømte unge”, hvor der tages kontakt til indsatte unge for at få dem i job og uddannelse for at forebygge, at de unge falder tilbage til en kriminel løbebane ved løsladelse og oplevelsen af tryghed i København øges.
- SSP+, koordinering af forvaltningernes indsats for

kriminalitetstruede / kriminelle unge i alderen 18 – 23 år, hvor den unge vurderes at være i SSP-kategori 3 / 4 (gentagende kriminalitet / personfarlig kriminalitet).

- Fritidsjobformidling, herunder projekt ”Fra Sport til Job”.
- Antiradikalisering-programmet VINK, der støtter og vidensopbygger frontmedarbejdere til tidlig forebyggelse af radikaliserings gennem inklusion af unge.

Med undtagelse af den kvartalsvise afrapportering og projekt ”Fra Sport til Job” er der tale om aktiviteter, der bortfalder fra 2011, hvis der ikke sikres midler til forankring / fortsættelse.

Det skal dog for god ordens skyld også bemærkes, at en række ordinære tilbud for ledige borgere, herunder hos andre aktører med rammeaftale med Københavns Jobcenter, også kan opkvalificere borgere med ”pletter på straffeattesten” til arbejdsmarkedet, selv om forebyggelse af kriminalitet ikke er hovedformålet med tilbuddene.

Endelig skal det bemærkes, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen indgår i arbejdet med indgåelse af partnerskabsaftale mellem Københavns Kommune, Københavns Politi og Kriminalforsorgen for at tage hånd om dømte og varetægtsfængslede københavnere med nye alternative veje, så de indsatte udnytter egne ressourcer og udviklingsmuligheder positivt samt København bliver et trygt sted at bo.

Københavns Fængsler har i samarbejde med Jobcenter København afgivet ansøgning til Det Lokale Beskæftigelsesråd for København om støtte til projekt ”Job og uddannelse til varetægtsfængslede unge”.

2) Indsatser og projekter med særlig relevans for Økonomiudvalgets prioriteringer

Følgende indsatser vurderes at have særlig relevans i forhold til at forebygge rekruttering af unge mellem 18 – 25-årig fra de kriminelle netværk og hermed bandekonflikten:

- SSP+
- projekt ”Job og uddannelse for dømte unge”
- forsøg med Hotspot

3) Forslag til relevante parametre / kriterier til effektmåling

Job og uddannelse vurderes at være det bedste alternativ til en kriminel løbebane. Den bedste metode til måling af effekt er herved borgerens:

- Opnåelse af selvforsørgelse via arbejde, uddannelse m.v.
- Opnåelse af ansættelse med løntilskud.
- Progression mod arbejdsmarkedet.

I forhold til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens deltagelse i områdeindsatser m.v. måles udviklingen i dag via Tryghedsindekset som fx i forsøget med Hotspot i Sjælør Boulevard og Akacieparken.

I forhold til fastsættelse af krav om effekt med hensyn til borgernes oplevelse af tryghed for indsatser, projekter m.v., kan forvaltningen anbefale, at Tryghedsindekset videreføres.

Herudover anbefales Tryghedsindekset udviklet yderligere, så det kan måle udviklingen i tryghed i konkrete mindre geografiske områder, hvor konkrete indsatser finder sted, fx specifikke bebyggelser. En sådan udvidelse af Tryghedsindekset forudsætter dog tilførsel af midler til køb af dybdegående samlinger blandt beboerne i de områder, der er indsatser i.

Endvidere skal det foreslås, at reduktion i tilbagefald til kriminalitet udtrykt via dom og/eller sigtelser blandt målgrupper for indsatser, projekter m.v. anvendt generelt. I forhold til tilbagefald til kriminalitet skal dog bemærkes, at der må forventes udfordringer mht. hvilke data, der kan tilvejebringes som grundlag for effektiv vurdering. Økonomiforvaltningen opfordres til at igangsætte undersøgelse af mulighederne herfor.

Endelig skal det bemærkes, at for rigide krav i form af måling af fx selvforsørgelse vil være negativ i forhold til udvikling af nye metoder og indsatser, hvor det ikke er muligt at fastsætte sådanne målbare krav.

F.eks. måles antiradikaliseringens programmet VINK – VIDEN * INKLUSION * KØBENHAVN således i forhold til vidensopbygningen hos frontmedarbejderne, der er i kontakt med unge.

Krav til måling skal på den baggrund til enhver tid være relevante i

forhold til det, der skal måles.

Det er derfor vigtigt, at der er mulighed for udvikling af datagrundlag for måling af effekt ud fra, hvad der er relevant for målgruppen i et given indsats / projekt.

4) Udfordringer for koordinering

Udfordringer for koordination omhandler hyppigt efter forvaltningens erfaringer dels udfordringer i forhold til de ret begrænsede muligheder som kommunen i dag har for at gribe ind overfor borgere, der er kriminalitetstruede / kriminelle, dels mangel på ressourcer i forvaltningerne til at indgå i koordination omkring en enkelt borgers sag. Det er på den baggrund væsentligt at der er tydelige indgange i forvaltningerne, så information formidles med mindst mulig forsinkelse.

Børne- og Ungdomsforvaltningen

1) Med udgangspunkt i fagforvaltningernes oplysninger til brug for LG Rapporten (juni 2008) er udarbejdet vedlagte faktaark for kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser og projekter. Forvaltningerne bedes supplere faktaarket med en række yderligere data jf. nedenfor, og desuden data om nye indsatser og projekter igangsat efter indberetningen til LG. (Er efter aftale med ØKF udskiftet med BUF's eget skema)

- Kriminalpræventive indsatser

Se beskrivelser af kriminalpræventive indsatser i indstillingens bilag nr. 3.

- Tryghedsskabende indsatser for medarbejderne:

Dette område er umiddelbart noget, der ikke er sat særlige indsatser i gang omkring. Flere distrikter peger på, at det grundlæggende er den enkelte leder/ ledelse i klubberne, der skal tage/tager hånd om dette. Fx ved at have en trussel/ voldspolitik, og en konkret håndtering af dette, så det skaber tryghed og alle ved, hvordan og hvem, der tager hånd om evt. problemer. Med andre ord en fælles holdning og en tydelig handleplan.

Fra Amager meldes det vedrørende det opsøgende arbejde, at der arbejdes i teams, så vidt muligt er man aldrig alene på gaden. Der holdes personalemøder hver måned, hvor medarbejderne tale om de svære opgaver og der er opmærksomhed omkring mulighed for psykologhjælp gn. forvaltningen, hvis der opstår behov herfor. På personale møderne kan der forekomme supervisionslignende seancer, styret af en leder fra styregruppen. Der er et stort ønske om at kunne afsætte midler til ordentlig supervision.

2) Forvaltningerne bedes beskrive eventuelle indsatser og projekter indenfor Økonomiudvalgets særligt prioriterede områder:

1 exitstrategi for bandemedlemmer

2 tiltag for at holde 18-25 årige ude af bandekonflikten.

Distrikt Bispebjerg peger på det første projekt "Plads til Alle" som særligt relevant i forhold til en exit strategi og bandafskærmende aktiviteter. Dette projekt har et markant element af inklusion og oplysning, og dette giver deltagerne i projektet en mulighed for at italesætte og konstruere en konstruktiv fremtid, hvilket er

bandeafskærmende.

Fra distrikt Nørrebro peges på de 3 væresteder for 18+ (i SOF regi), hvor indsatsen koordineres i styregruppen for 10 punktsplanen og i samarbejde med ungdomsklubberne. Dette gælder fx aftaler om, hvilke målgrupper henholdsvis ungdomsklubberne og værestederne har, og sikring af overgange fra det ene tilbud til det andet etc.

I distrikt Amager arbejder man enkelte steder med målgruppen 18-22 årige. Det gælder især i ungdomsklubben Ungehuset og enkelte andre steder, hvor der samarbejdes med det boligsociale og partnerskaber især i Telemarksgade og i Urbanplanen. Det drejer sig om ca. 80 unge. Ift. målgruppen 18-25 år peges der på etablering af et værested som en optimal løsning på længere sigt for denne gruppe som pt. huses i Ungehuset.

3) Som grundlag for at udarbejde en model for løbende opfølgning og effektivisering af indsats og projekter bedes forvaltningerne komme med forslag til relevante parametre/kriterier, som bør anvendes i forbindelse med en prioritering af den fremadrettede kriminalpræventive indsats i forvaltningen, herunder forslag til samlede effektmål for området.

Fra BUFs Sikker By funktion mener man, at de hidtidige erfaringer i arbejdet med effektmåling af de kriminalpræventive indsats, der er omfattet af Rambølls koncept for effektmåling viser, at det på trods af indsatsernes forskellighed er muligt at definere tværgående effektmål.

Til de allerede opstillede parametre kan tilføjes:

- at de unge vender et fravær til høj deltagelse (fremmødeprocent)
- at de unge deltager i fritidstilbud eller kulturelle aktiviteter
- at brugen af euforiserende stoffer (hash) elimineres
- at antallet af skoleskift elimineres
- at de unge aflægger afgangsprøver i et eller flere fag

Rambølls effektmålingsmodel bygger på princippet om, at måling af effekt skal være meningsfuld for deltagerne og relevant for organisationen/institutionen. Det vil sige, at arbejdet med at opstille indikatorer for effekt på kort og lang sigt skal give mening for medarbejderne. Princippet er ikke at trække effektmål ned over projekterne, men at definere og formuleres effekt ud fra projekterne. Konceptet tilgodeser og udviser respekt for projekternes og målgruppernes forskellighed. På trods af vanskelighederne ved at måle "den rene effekt" af indsatserne og at det kan være vanskeligt at skelne en specifik effekt fra øvrige indsats, kvalificerer konceptet

medarbejdernes egen bestræbelser på at dokumentere effekt.

Arbejdet med effektmåling må betragtes som organisatoriske læreprocesser, der har som mål at højne vidensniveauet i organisationen, at flytte viden fra individniveau til organisationsniveau.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har i 2009 igangsat projekt ”gode mål”. Efter Sikker By-funktionens opfattelse skal konceptet bag projektet ikke erstatte Rambølls effektmålingsmodel men kan supplere den. Der er endnu ikke udarbejdet ”gode mål” for alle BUF’s kerneområder, herunder bl.a. fritids- og ungdomsklubberne.

”Gode mål” bygger overordnet på følgende principper:

- skal være relevante, troværdige og meningsfulde for **politikere**
- skal give mening for **personalet**
- skal kunne fange **kernen i ydelsen**
- skal sige noget om **effekten** af arbejdet
- skal være medarbejdernes **bedste bud** på måling af indsatsen
- skal kunne **dokumenteres** kvantitativt og kvalitativt v/ indikatorer
- skal **omfatte alle dele af institutionens faglighed**

Styrken i Rambølls effektmålingsmodel og ”gode mål” er fokuseringen på resultatet af indsatsen. Det er ikke tilstrækkeligt at sætte noget i gang (input og proces), men fokus skal være på accepterede mål og dokumenterbare resultater (output og outcome).

Afsluttende anbefaler Sikker By-funktionen, at Rambølls effektmålingskoncept intensiveres og udvides til at rumme måling af hele den kriminalpræventive indsats i Københavns Kommune.

Fra Bispebjerg peges der på antallet af unge, der kommer i og fastholder uddannelse og job, samt et fald i kriminalitet og bandetilgang, som de vigtigste effektmål. Man mener, at dette optimalt set bør kombineres med en kvalitativ tilgang, der ved udvalgte nedslag, kan dokumentere at der er sket en ændring i livsperspektivet hos de unge.

Fra distrikt Nørrebro, der har deltaget i Rambølls effektmålingsprojekt vedr. indsatser igangsat med Sikker By midler, anbefales det at arbejde videre ud fra denne teori i flest mulige indsatsområder, da denne metode først lige er ved at blive implementeret.

Nørrebro forslår følgende udvidelser af effektmodellen:

- Der bør være mulighed for at projekter/indsatser kan vælge at have

fokus på blot et af de fire effektmålingsområder (job/uddannelse, fritidsaktivitet, familie eller sociale kompetencer) fx klubtilbud med fokus på unges fritidsliv eller UU vejledningen med fokus på de unges uddannelse etc.

- For at komme om modstand hos medarbejderne overfor den noget lineære årsagssammenhængs- forståelse, der kan ligge i forhold til effektmålingstanken, foreslås det at man i stedet taler om indikatorer på, at der er sket ændringer i den unges liv. Denne sprogbrug vil kunne rumme det faktum, at en given indsats ikke nødvendigvis fører til en bestemt handling hos den unge, og at der hele tiden kan være tale om at mange forskellige input har været medvirkende til et givent resultat.

4) Forvaltningerne bedes pege på eventuelle udfordringer for koordinering af det kriminalitetsforebyggende arbejde såvel internt i forvaltningen som imellem forvaltningerne.

Beskrivelse af udfordringerne for koordineringen af arbejdet kan læses i udkast til en ungebydelsplan (et pilotprojekt på Bispebjerg), der er vedhæftet. Pilotprojektet skal skabe fælles retning, fælles mål samt koordinering for arbejdet med de unge i bydelen. Desuden er det målet at finde frem til en model, der kan igangsættes i de andre distrikter under hensyntagen til lokale forhold.

På Amager har man rigtigt gode erfaringer med at koordinere det opsøgende arbejde i en fælles styregruppe. Denne form anses for et must, og det anbefales at denne organisering udbredes til alle bydele.

Med hensyn til udfordringer i forhold til muligheder for koordinering peges der fra Nørrebro på tavshedspligten. Omvendt kan disse regler jo også ses som en garanti for at forældrene bliver inddraget.

Fra distrikt Valby anbefales den organisering som de har i fremdrifts/metodeudviklingsgruppen omkring HOTS. I gruppen er både BIF, SOF og BUF samt politi er repræsenteret. Her peges især på det, at man kan udveksle information mellem de tre forvaltninger, som værdifuldt i forhold til at kunne skabe en helhedsbetragtning på familiens forhold og giver mulighed for at kunne iværksætte og koordinere tiltag omkring den unge og familien. I forhold til en videre udbredelse af denne organisering, skal muligheden for at kombinere det arbejde der ligger i SSP enkeltsagsbehandling og Hotspot fremdriftsgruppe, med det formål at forhindre, at der laves dobbelt arbejde.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Økonomiforvaltningen har i høringsbrev af 8. februar 2010 ønsket en kortlægning af Sikker By indsatsen mht.:

- 5) Data om kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser.
- 6) Beskrivelse af eventuelle indsatser og projekter indenfor Økonomiudvalget særligt prioriterede områder: Exitstrategi for bandemedlemmer og tiltag for at holde 18 – 25 årige ude af bandekonflikten.
- 7) Forslag til relevante parametre / kriterier, som bør anvendes i forbindelse med en prioritering af den fremadrettede kriminalpræventive indsats i forvaltningen, herunder forslag til samlede effektmål for området.
- 8) Udpegning af eventuelle udfordringer for koordinering af det kriminalitetsforebyggende arbejde såvel internt i forvaltningerne som imellem forvaltningerne.

Generelle kommentarer

Kultur□ og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune er en forvaltning med mange forskellige aktiviteter og funktioner. Forvaltningen har bl.a. ansvaret for museer, bibliotekerne, idrætsanlæg, kulturhuse, regionalt og internationalt kultur□ og idrætssamarbejde, folkeoplysningsområdet samt opkrævning af ejendomsskatter mv.

Kultur□ og Fritidsforvaltningen har som mission at tilbyde kultur□ og fritidsoplevelser, der aktiverer, glæder og udfordrer. Kultur- og Fritidsforvaltningens værdigrundlag bygger således på kultur- og fritidslivets egenverdi, og forvaltningens ansvarsområder har derfor ikke kriminalitetsforebyggende sigte. Ikke desto mindre har enkelte af forvaltningens aktiviteter delvist forebyggende resultater for målgruppen - det drejer sig om projekterne SummerCamp og Udvidede åbningstider på anlæg.

En række aktiviteter har desuden en afledt kriminalpræventiv effekt, fx forvaltningens idræts□ og fritidsfaciliteter, enkelte projekter under Integration & Fritid samt tilbud på forvaltningens institutioner.

Ad 1) Data om delvist kriminalpræventive og tryghedsskabende indsatser

SummerCamp

SummerCamp er sommerferieaktiviteter i områderne Tingbjerg og Ydre Nørrebro. Målgruppen er børn og unge i alderen 6-16 år i de udsatte boligområder. Målgruppen er typisk ikke tilknyttet fritidsaktiviteter, og mangler derfor aktivitetstilbud i sommerferien. Mhp. det kriminalpræventive fokus, skal det nævnes, at de første 2 års erfaringer viser, at indsatsen ikke har formået at tiltrække de 13-16-årige, som er den del af målgruppen, som med størst sandsynlighed kan tænkes at deltage i kriminalitet.

Formålet med SummerCamp er at introducere børn og unge til foreningslivet og andre fritidsaktiviteter gennem en bred vifte af aktiviteter hen over sommerferien. Herigennem skal rodløshed og i sidste instans uhensigtsmæssig adfærd i sommerperioden og generelt forebygges. Det er projektets langsigtede mål, at der opstartes flere/nye aktiviteter i lokalområderne bl.a. via midler fra SummerCamp-puljen og at der følges op på interessen for aktiviteterne hos de deltagende børn. Børnene guides til aktiviteter efter eget ønske af frivillige ForeningsGuider efter sommeren.

Den kriminalpræventive effekt kan ikke direkte måles, men bygger på en antagelse om at unge, der er aktive i ferierne, har sunde fritidsinteresser, gode netværk osv. ikke begår kriminalitet. Målingerne foretages derfor primært på antallet af deltagere. Derforuden har vi bedt SSP om at vurdere SummerCamps effekt i lokalområderne.

Midlerne til SummerCamp ophører med udgangen af 2010.

Projekt ”Udvidede åbningstider på anlæg”

Formålet med projektet, som udløber i 2010, er, at gøre idrætsanlæggene tilgængelige i perioder, hvor unge mangler fritidstilbud. Målgruppen er børn og unge, som ikke er tiltrukket af og/eller ikke kan rummes inden for den normale foreningsidræt. Målgruppen er hovedsageligt unge mænd mellem 15 og 25 år, men omfatter også i et enkelt tilfælde piger og kvinder.

De involverede anlæg er Nørrebrohallen, Korsgadehallen, Sundby Idrætspark, Fælledparken (CPH Skatepark), Sundby Bad og Emdrup Bad. Der er for de fleste anlæg tale om fredag og lørdag sen aften og i ferieperioder. Der måles på den kriminalpræventive effekt af anlæggenes udvidede åbningstider i samarbejde med Rambøll. Der bruges spørgeskemaer, som de unge udfylder, hvor de bl.a. svarer på, hvor de ville være, hvis ikke de havde været på anlægget. Det kan give os en idé om, hvorvidt det er den rigtige målgruppe vi har fat i forhold til forebyggelse.

Den foreløbige erfaring er, at det kan være svært at få de unge til at udfylde skemaerne, og dermed få et brugbart evalueringsgrundlag.

Driftsopgaver og andre projekter med afledte kriminalpræventive effekter

Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner

Generelt for institutionerne er, at de har været og stadig er, udsat for generende adfærd fra grupper af børn og unge. Institutionernes personale har ikke hverken uddannelsesmæssige eller personlige forudsætninger ej heller ressourcer til at løfte opgaven med de børn og unge, som til dels er målgruppe for indsatser under Sikker By.

Biblioteker

De københavnske biblioteker fungerer som lokalcentre for viden og oplevelser i forbindelse med uddannelse, arbejde og fritid.

Bibliotekernes tilbud søges tilrettelagt, så det afspejler borgernes medieforbrug og behov. Bibliotekerne har dermed en vigtig funktion i forhold til at sikre den enkelte borgers mulighed for at deltage i det kulturelle og demokratiske liv.

Der skal, gennem en helhedsorienteret indsats med særligt fokus på beskæftigelse, arbejdes mod en forandring af de nye danskeres økonomiske og sociale tilstande, især i socialt udsatte boligområder i København. Desuden står bibliotekerne for nye initiativer i form af projekter, der sigter mod at fremme borgernes brug af biblioteksfaciliteter efter deres ønsker og behov, f.eks. ”Sprogporten”, ”Karrierebiblioteket” og videreudvikling af bibliotekerne til medborgercentre. Bibliotekerne har ligeledes ansat integrationsmedarbejdere samt igangsat lektiecafeer. Både Sprogporten og integrationsmedarbejderne ophører med udgangen af 2010, med mindre der afsættes midler til forlængelse af indsatserne.

Bibliotekernes afledte kriminalpræventive effekt ligger hovedsageligt i deres hjælpefunktioner i forhold til fx job- og uddannelsessøgning og i forhold til den platform de skaber for kulturtilegnelse og -deltagelse og som indgang til kommunen generelt.

Kulturhuse

Kulturhusene faciliterer og formidler tilbud med kulturelt indhold primært mhp. lokalbefolkningen. Herunder er lokaleleje til enkeltpersoner og foreninger. Kulturhusene har selv mindre projekter, fx aktiviteter i enkelte ferieperioder.

Kulturhusenes afledte kriminalpræventive effekt ligger, som bibliotekernes, hovedsageligt i forhold til den platform de skaber for kulturtilegnelse og -deltagelse og som indgang til kommunen generelt.

Idrætsanlæg

Forvaltningens anlæg omfatter: svømmehaller, idrætshaller,

fodboldbaner, tennisbaner, skøjtebaner, friluftsbade og havnebade. Hertil kommer facilitetstider på skoler, kulturhuse og timer, som Københavns Kommune køber i andre faciliteter. For at få tildelt fritidsfaciliteter vederlagsfrit i Københavns Kommune skal man være godkendt som folkeoplysende forening i Københavns Kommune.

De foreningsløse børn og unge er ofte ikke motiverede for et egentlig medlemskab af en forening. Selvom disse børn og unge ikke er medlem af foreninger, har de et ønske om at bruge fritiden aktivt til f.eks. at spille fodbold, basketball mv. Fordelingsprincippet har imidlertid en hindrende betydning for deres fritidsmuligheder. For at søge at imødekomme de unge foreningsløses ønsker om og behov for et aktivt fritidsliv har Københavns Kommune i Korsgadehallen og i Prismen afsat tider til lokale aktiviteter, ligesom man i Tingbjerg svømmehal delvis har åbnet op for offentligheden. På denne måde får områdets børn og unge mulighed for at bruge faciliteterne efter skoletid. Udfordringen ved denne løsning er, at facilitetsmanglen i København, fordrer at projekttider og åbning for offentligheden tages fra den tid, der ellers skal bruges af foreningerne. Det betyder at foreningerne kan rumme færre børn og unge. Man prioriterer i Kultur- og Fritidsforvaltningen at give foreningerne bedst mulige vilkår, da det forpligtende medlemskab og den sociale dimension i foreningen ikke opnås ved at dukke op i hallen efter skoletid.

Den afledte effekt er den samme (blot i mindre grad) som for projekt Udvidede åbningstider på anlæg.

Integration & Fritid

Integration & Fritid er et opsøgende og rådgivende konsulentteam, der har til formål at understøtte og fremme etniske minoriteters deltagelse i kultur- og fritidslivet. Afdelingen administrerer endvidere Brobygningspuljen, som folkeoplysende foreninger kan søge til integrationsarbejde.

Projekter Integration & Fritid, som delvist kan have en afledt kriminalpræventiv er følgende:

ForeningsGuiderne og KulturGuiderne

Integration & Fritid er i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp tovholder på indsatsen Foreningsguiderne. Formålet med Foreningsguideprojektet er at forbedre kontakten mellem foreninger og etniske minoritetsbørn. De frivillige foreningsguiders opgave er at hjælpe børn/unge udenfor foreningslivet med at få kontakt til foreninger (f.eks. spejder, sport mv.) og hjælpe dem i deres opstart i foreningen.

Foreningsguidernes skal således:

- 1) Skabe kontakt til børnene
  - 2) Lokalisere og kontakte relevante foreninger
  - 3) Introducere børnene og deres forældre til foreninger og foreningskultur
  - 4) Hjælpe børnene til at få en god opstart og holde fast
- Der findes pt. 7 ForeningsGuidegrupper med i alt ca. 40 frivillige guider i Københavns Kommune. KulturGuiderne bygges op efter samme model med opstart i marts 2010.

Den afledte effekt af guidegrupperne er at få foreningsløse børn i kontakt med foreninger og dermed give dem en aktiv fritid.

Integrationspartnerskaber med større foreninger

Integration & Fritid har indgået partnerskaber med otte større foreninger i forhold til at løfte en større integrationsopgave. Formålet med partnerskaberne er at foreningerne via en ansat medarbejder får styrket rekruttering, fastholdelse, forældreinddragelse, intern struktur, netværk og samarbejde mv. med det formål at få flere etniske minoritetsbørn som medlemmer.

Brobygningspuljen (Integration & Fritid) og Udviklingspuljen (Folkeoplysning)

Frivillige foreninger i Københavns Kommune, der ønsker at styrke etniske minoriteters introduktion og kendskab til det folkeoplysende foreningsliv, kan søge støtte i en særlig Brobygningspulje. Der er på årsbasis afsat 1,2 mio. kr. til puljen.

Som ekstra tiltag i forhold til de foreningsløse børn og unge, har Københavns Kommune oprettet en udviklingspulje til støtte af initiativtagere, som tilbyder fritidsaktiviteter for børn og unge. Der er årligt afsat ca. 6 mio. kr. til initiativer, der kan få flere børn og unge ind i foreningslivet. I puljen for 2010 er der sat fokus på en styrket indsats for børn og unge med særlige behov (fokus på overvægtige børn), foreningsdrevne fitnesscentre samt styrkelse af street-aktiviteter.

Puljernes afledte effekt er at skabe mulighed for, og sætte fokus på, at foreningslivet kan rumme og tilbyde også udsatte børn og unge fornuftige fritidsaktiviteter.

Foreningernes arbejde

En del af både det specifikt kriminalpræventive arbejde og aktiviteter med en afledt effekt er forankret i byens mange foreninger. Vi kan anspore foreningerne til at påtage sig opgaven, men kan på ingen måde tvinge dem, effektmåle på dem eller lukke dem ned, hvis de ikke har den ønskede effekt.

Ligesom det er tilfældet på bibliotekerne, har foreningerne hverken de

uddannelsesmæssige eller ressourcemæssige forudsætninger for at løfte opgaven med uroskabende børn og unge, som til dels er målgruppe for indsatser under Sikker By.

Hvis foreningerne skal løfte en større opgave på det kriminalpræventive område, så fordrer det, at foreninger, der ligger i udsatte områder, bevilges faste driftstilskud, som kan bruges til løn (se endvidere de afsluttende anbefalinger).

Ad 2) Beskrivelse af eventuelle indsatser og projekter indenfor Økonomiudvalget særligt prioriterede områder: Exitstrategi for bandemedlemmer og tiltag for at holde 18 – 25 årige ude af bandekonflikten.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har ingen aktiviteter inden for disse rammer.

Ad 3) Forslag til relevante parametre/kriterier, som bør anvendes i forbindelse med en prioritering af den fremadrettede kriminalpræventive indsats i forvaltningen

Under de to projekter, der arbejder med kriminalpræventive målsætninger, er beskrevet en specifik effektmåling. Denne kan dog ikke bruges på alle de projekter/driftsaktiviteter, der har en formodet afledt effekt, da målingen, som beskrevet, bygger på antagelser om fritidslivets effekter på forebyggelse af kriminalitet. Skulle man måle på et parameter på disse projekter/driftsopgaver, kan det gøres ved at tælle antal deltagere (og dermed købe ovenstående antagelse) eller man kan udvælge et antal deltagere og spørge dem, hvad de ville have lavet, hvis ikke de deltog i den aktuelle aktivitet. Vi har endnu ikke erfaringer med denne form for effektmåling.

Konklusionen må derfor være, at effekterne af Kultur- og Fritidsforvaltningens nuværende arbejde ikke kan måles efter kriminalpræventive parametre med mindre de er skrevet ind i projekternes målsætninger, succeskriterier mv.

Ad 4) Udpegning af eventuelle udfordringer for koordinering af det kriminalitetsforebyggende arbejde

Da forvaltningens bidrag til det kriminalitetsforebyggende arbejde er af begrænset karakter, kan vi ikke udpege konkrete udfordringer i forhold til koordineringen.

Forslag til yderligere indsatser på forvaltningens område

Såfremt der skal iværksættes yderligere aktiviteter på Kultur- og Fritidsforvaltningens område med delvist kriminalpræventivt sigte anbefales en fortsættelse af de to igangværende initiativer:

- Ferieaktiviteter. SummerCamp i Tingbjerg og på Ydre Nørrebro stopper med udgangen af 2010 og vil umiddelbart kunne fortsættes samt udvides til at omfatte flere ferier og flere udsatte boligområder. Herigennem kunne flere børn og unge aktiveres i ferieperioder, hvor der ofte opstår aktivitetshuller.
- Udvidede åbningstider på anlæg. Det igangværende projekt stopper med udgangen af 2010. Det foreslås, at ordningen fortsættes i form af en pulje, som anlæg kan søge til at holde åbent på sene tider og i ferier. Puljen skal bl.a. kunne søges til løn til aktivitetsmedarbejdere.

Af nye tiltag med delvist kriminalpræventivt sigte, der kunne iværksættes, kan nævnes:

- Driftstilskud til foreninger i udsatte boligområder ud fra den tanke, at foreningerne er båret af frivillige kræfter, som hverken kan eller skal rumme og håndtere børn og unge med uhensigtsmæssig adfærd. De foreninger, der ligger i udsatte områder, er trængt og har ofte svært ved at fastholde frivillige, som igen betyder at de har svært ved at rumme udsatte børn og unge. Såfremt denne opgave i højere grad skal løftes af foreningerne skal disse bevilges midler til at ansatte faste medarbejdere – her duer projekter og projektmidler ikke.
- Opsøgende KFF-medarbejdere. De udgående medarbejdere skal understøtte det eksisterende gadeplansarbejde og sikre samarbejdet mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og de andre forvaltninger i lokalområderne. Metoden skal være at bygge bro mellem udsatte børn og unge og lokalområdets kultur- og fritidsaktører (fx idrætsanlæg, bibliotek, kulturhus, foreninger), rykke kulturen ud i boligområderne og indgå i samarbejde med andre typer af opsøgende medarbejdere.

Dog skal det nævnes, at bevillingen til Integration & Fritid reduceres fra 4 millioner kr. til 3 millioner kr. i 2011, og indsatsen reduceres derfor i 2011.

Socialforvaltningen

I dette notat beskrives generelle og specifikke tiltag, der sigter mod at skabe tryghed og sikkerhed blandt forvaltningens medarbejdere, herunder især de der arbejder med kriminalpræventive opgaver.

ad 2) Indsatser og projekter ift exitstrategi og + 18

+18 Programchef

Borgerrepræsentationen vedtog d. 10. juni 2009 at nedsætte et Projektråd med repræsentanter fra Kultur- og Fritidsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen med henblik på at afdække mulighederne for at sikre en sammenhængende og styrket indsats over for socialt udsatte unge over 18 år.

På baggrund af Projektrådets erfaringer, der forventes forelagt de respektive fagudvalg i april 2010, har Socialforvaltningen i starten af 2010 oprettet en særlig +18 Programorganisation bemandet med en Programchef, der refererer til direktionen. I sin stab har Programchefen en analysemedarbejder.

Programchefens opgave er bl.a. at

- Udarbejde en samlet plan for indsatsen for +18 målgruppen
- Starte og drive konkrete sociale tilbud for målgruppen (i første omgang væresteder og Kort Snor +)
- Leverer analyser af området samt monitorere og evaluere indsatsen, og dermed bidrage til at hæve vidensgrundlaget for +18 indsatsen.

+18 Væresteder

Socialforvaltningen driver aktuelt 2 væresteder, der er målrettet kriminelle/kriminalitetstruede unge mellem 18 og 25 år. Det ene ligger på Indre Nørrebro tæt på Blågårds Plads, det andet ligger på ydre Nørrebro i tilknytning til Ressourcecenter Ydre Nørrebro i Haraldsgadekvarteret.

Der er yderligere et værested på vej i Guldbergsgadekvarteret (ligeledes på Nørrebro), hvor der aktuelt ledes efter egnede lokaler.

Endelig er der et ønske om at placere et lignende værested i Tingbjerg, men der kan aktuelt ikke anvises den nødvendige finansiering.

Værestedernes formål er at bringe de unge i trivsel og positiv udvikling ved på den korte bane at give dem et attraktivt alternativ til 'gademiljøet' og kriminalitet, og på den lange bane at motivere, vejlede og støtte dem i at komme i gang med arbejde og/eller uddannelse. Der

er således ikke kun tale om, at give de unge et sted at være, men om at skabe et sted, hvor de kan få rådgivning og støtte til at komme videre.

Værestederne kan ses, som et vigtigt element i en samlet exitstrategi for unge, som er involveret i – eller i risiko for blive involveret i kriminelle aktiviteter.

Det er aktuelt et behov for at analysere behovet for fremtidige placeringer af væresteder samt udarbejde et koncept for indholdet i disse.

Kort snor +

I Budget 2010 blev der afsat 3 mill. kr. årligt til i årene 2010 - 2013 at gennemføre Kort Snor-forløb for unge over 18 år. Forlægget er det 'Kort Snor'-projekt, der aktuelt tilbydes unge under 18 år.

Grundtanken i et Kort Snor-forløb er, at en ung, der har massive vanskeligheder bl.a. i relation til kriminalitet, skole og familie, får en intensiv mentorordning/kontaktpersonforanstaltning, der knyttes sammen med en øget sagsbehandlingsindsats, der sammen skal sikre, at de unge bryder den negative udvikling og kommer i gang med mere perspektivrige aktiviteter – særligt i relation til skole, familie og en kriminalitetsfri fritid.

Kort Snor + er endnu i udviklingsfasen, men der forventes at blive gennemført ca. 24 Kort Snor + forløb årligt i projektperioden.

Indsatsen evalueres løbende og monitoreres via udvalgte effektindikatorer i relation til bl.a. skole arbejde, uddannelse og kriminalitet

Kort Snor + forventes dels at bidrage til at holde unge over 18 år ude af kriminalitet, og at skabe et positivt alternativ til kriminalitet – herunder til de mere organiserede kriminelle miljøer, der er involveret i den aktuelle banderelaterede kriminalitet.

Kort Snor + kan således ses, som element i en exitstrategi for de unge, som med baggrund i deres samlede sociale situation er mest udsat for at havne udenfor uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet med risiko for at blive tiltrukket af eller blive hængende i kriminelle miljøer.

ad 3) Parametre/kriterier og forslag til effektmål for området

Socialforvaltningen finder det relevant, at der er fokus på effekterne af arbejdet med Sikker By og ser gerne, at Center for Sikker By bidrager til et kort- og langsigtet kvalitetsløft af analyseindsatsen på området. Det gælder ikke mindst ift. indsatsen for de 18 – 25 årige, hvor det

aktuelle vidensgrundlag er meget spinkelt. Det gælder både omfanget af målgruppen, forståelsen af deres socialiseringsproblemer, årsagerne til disse problemer, de mulige indsatsformer og deres effekter på målgruppen. En analyse af bl.a. disse forhold er en nødvendig forudsætning for, at de initiativer, der iværksættes, skal blive sammenhængende og effektive også på lang sigt.

- Socialforvaltningens væsentligste anbefaling i forhold til effekt er, at Center for Sikker By gennemtænker og ekspliciterer meget præcist, hvad rammerne for effektarbejdet er. Det er væsentligt, at der er en tæt og reflekteret sammenhæng mellem ambitionsniveauet for hvad data skal bruges til og tilrettelæggelsen af effektarbejdet, fx valg af effektmålingsdesign og afsatte ressourcer. Dette har ikke været tilstrækkeligt klart og gennemtænkt med den igangværende evaluering af Sikker By.
- Den igangværende evaluering er baseret på, at der foretages målinger af projekterne enkeltvist, og alle projekter er medtaget uanset projektets karakter og størrelse. Dette giver efter Socialforvaltningens opfattelse for stort et arbejde og for begrænset et udbytte. Tilrettelæggelsen af effektarbejdet bør ske mere strategisk, så man går i dybden med nogle områder og udelader andre, hvor udbyttet vil være minimalt. I den sammenhæng skal man være opmærksom på, at størstedelen af de kriminalitetsforebyggende indsatser er forvaltningernes almindelige drift, og at den igangværende evaluering dermed kun omfatter isbjergenes toppe. Når Center for Sikker By tilrettelægger effektarbejdet kunne det med fordel overvejes, om der kan laves effektmålinger på program- eller policyniveau, dvs. hvor forvaltningernes indsatser ses i et større billede.
- De eksisterende effektindikatorer fra den igangværende evaluering (jf. tekstboksen nedenfor) er relevante, og det bør overvejes om de kan suppleres med kriminalitetsmålinger. Det er dog væsentligt, at målingerne tilrettelægges, så de giver mening. Et projekt, værested e.l. med en afgrænset målgruppe på eksempelvis 30 unge bør således måles på de 30 unges adfærdsudvikling, bl.a. i forhold til kriminalitet, men ikke sammenkædes med kriminaliteten i hele bydelen, fordi denne påvirkes af en lang række forhold. Ligeledes er det ikke sikkert, at de unges kriminalitet begås i lokalområdet. Socialforvaltningen anbefaler, at disse mere nuancerede analyser af kriminalitet foretages af forskere, og at der indgår registerbaserede analyser heri.
- Socialforvaltningen finder, at effektviden kan anvendes til såvel styring som faglig læring, refleksion og dialog. Styringsmæssigt kan effektviden bidrage til at sikre 'value for money'. Når det

tilrettelægges hvordan effektviden skal anvendes, bør datas karakter indgå i overvejelserne. At fremlægge effektdata som grundlag for politisk prioritering stiller store krav til datas relevans, validitet og sammenlignelighed, og disse forudsætninger er efter Socialforvaltningens vurdering endnu ikke tilstede i forhold til Sikker By, men Socialforvaltningen vil se positivt på, hvis Center for Sikker By vil skabe rammerne for, at dette i højere grad kan ske i de kommende år.

Effektmålene i igangværende Sikker By-evaluering

- 1) At få de unge i gang med en uddannelse
- 2) At få de unge til at have et relevant fritidsliv/fritidsjob
- 3) At hjælpe de unge til at kende grænser, så de kan indgå i et fællesskab/samfund og
- 4) At få styrket de unges personlige og sociale kompetencer (de skal kunne forstå hvem de er, hvor de er og hvordan de agerer i deres omverden)
- 5) At styrke den unges familie.

Kilde: Notat fra Rambøll. Styregruppemøde i Sikker By, 24. juni 2009

ad 4) Udfordringer for koordineringen af arbejdet

Det er Socialforvaltningens vurdering at koordinationen af det kriminalitetsforebyggende og tryghedsskabende arbejde i Københavns Kommune på mange niveauer er relativt velkoordinerede, og at der – bl.a. med dannelsen af Center for Sikker By - er gode forudsætninger for at styrke koordinationen yderligere.

Ikke desto mindre er der naturligvis udfordringer i relation til koordinationen.

Politiske udfordringer

Idet den overordnede koordination af Sikker By-initiativer er placeret i Økonomiudvalget, kan det helt overordnet det være en udfordring at skabe politisk ejerskab til det kriminalpræventive og tryghedsskabende arbejde i de respektive fagudvalg, det gælder særligt i relation til prioriteringen af indsatsen i forhold til de øvrige opgaver.

Udfordringer i relation til forvaltningernes ressort

Idet de forskellige forvaltninger har forskellige opgaver, har de også forskellige problemforståelser og løsningsmodeller. Fx er Socialforvaltningens primære opgave at give tilbud til udsatte unge - herunder til de, der skaber utryghed og begår kriminalitet. Andre forvaltningers opgave i relation til tryghed og kriminalpræventivt arbejde er i højere grad at beskytte byens øvrige borgere mod de unge, Socialforvaltningens arbejder med og for. Disse to perspektiver kan

godt rummes i fælles aktiviteter, men det er vigtigt, at begge formål adresseres.

En anden problemstilling, der stiller nye krav til koordinationen, er, at den 'nye' + 18 målgruppe er vanskelig at håndtere for såvel SOF, som BIF og BUF:

- For SOF er udfordringen at levere en social og pædagogisk indsats, der sikrer at de unge kommer godt ind i en positiv voksertilværelse. SOFs voksenindsats har kun i begrænset omfang beskæftiget sig med denne modnings- og socialiseringsproces, i det deres kernemålgruppe traditionelt har været psykisk syge, misbrugere og hjemløse.
- BUF har omvendt vanskeligt ved at finde uddannelses tilbud, der kan tiltrække, fastholde og rumme disse unge, der ofte har meget dårlige forudsætninger og er meget lidt motiverede for uddannelse
- BIF har vanskeligt ved at tilbyde de rigtige beskæftigelses tilbud, bl.a. fordi de unge ikke nødvendigvis er fast tilknyttet et jobcenter, og fordi at politikker og meldinger går på, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse.
- De lovgivningsmæssige rammer er næppe altid optimale. Der er eksempelvis formentlig tale om en reel fattigdomsproblematik på feltet.

- En del af problemet er relateret til lokale 'gadesocialiseringsmekanismer'. At modvirke de negative aspekter af disse, forudsætter komplekse og fælles langsigtede indsatser, fx via mere målrettet brug af det fælles helhedsplansarbejde.

Endelig er der, som tidligere nævnt, brug for en nærmere analyse af omfang og indhold i problemkomplekset.

Lokale udfordringer

I København er der en række lokale samarbejds- og koordinations fora, som adresserer forskellige aspekter af indsatsen, herunder spiller SSP-samarbejdet en stor rolle, både i relation til området og de enkelte unge, der håndteres via Enkeltogs konceptet.

Koordinationsudfordringen her er at arbejde systematisk med løbende at vitalisere de eksisterende fora, undgå at oprette overlappende fora, og generelt at justere samarbejdet, så det modsvarer den aktuelle situation.

Vedrørende medarbejdertryghed

Forebyggelse af vold er et fast og højt prioriteret indsatsområde i forvaltningens arbejdsmiljøarbejde, herunder arbejdes der aktivt for at

alle episoder om vold eller trusler om vold anmeldes som en arbejdsskade.

Generelt er det Socialforvaltningens vurdering, at medarbejdertryghed og -sikkerhed bedst fremmes via en tæt og åben dialog mellem ledelse og medarbejdere, udvikling af medarbejdernes faglige kompetencer og et godt lokalt netværk.

Således er medarbejdertryghed og -sikkerhed er et højt prioriteret og tæt integreret aspekt ift. arbejdstilrettelæggelsen, organiseringen, medarbejderudvikling mv. og medarbejdernes praksis og eventuelle særlige forholdsregler tilpasses den enkelte aktivitet og justeres løbende på baggrund af den konkrete situation.

Som eksempler på tryghedsskabende tiltag, kan man fx nævne:

- De interne uddannelsesaktiviteter i Socialforvaltningen indeholder kurser i konflikthåndtering målrettet praksisfeltet
- I drøftelserne i de lokale SSP organisationer indgår medarbejdertryghed og sikkerhed som et centralt aspekt, når man fx arrangerer lokale arrangementer/tiltag
- I samarbejde med ledelsen kan opsøgende/udegående medarbejdere fx beslutte, at der er områder, hvor de ikke færdes alene
- Der er indgået aftale med Politiet om synlig tilstedeværelse ved fodboldturneringen i Nørrebrohallen i uge 7 (i lyset af skudepisoderne i Heimdalsgade i uge 6)
- Gadeplansmedarbejdere har fået udarbejdet legitimationskort, så de kan identificere sig overfor Politiet og andre
- Væresteder o. lign. gør ikke 'reklame' for deres beliggenhed, og ingen af dem er placeret på gadeniveau
- I myndighedscentre (tidligere socialcentre) og en række institutioner er der udarbejdet retningslinier for, hvordan man forholder sig i forbindelse med vold eller trusler om vold. Det er fastslået at vold/trusler altid skal politianmeldes. Der er ligeledes mulighed for at sikre vidnebeskyttelse af de medarbejdere, som anmelder vold/trusler. I forbindelse med konkrete samtaler på kontoret er der mulighed for at der af sikkerhedsmæssige grunde er en rådhusbetjent til stede. Desuden er arbejdspladserne udstyret med overfaldsalarmer
- Institutioner har – afhængig af målgruppe mv. – særlige foranstaltninger (fx låsesystemer, tilkaldeordninger mv.), der bl.a. sigter mod at skabe sikkerhed og tryghed.

Hvis en medarbejder oplever en dramatisk situation, tilbyder Socialforvaltningen psykologisk krisehjælp.

Situationen på Nørrebro

Situationen på Nørrebro har i hele 2009 været særlig vanskelig, idet Nørrebro var scene for en række 'drive by' skyderier, hvor der blev skudt efter tilfældige – især yngre mænd.

Det har betydet, at de opsøgende medarbejdere har været under et ganske særligt pres, dels fordi de selv oplevede angst for at blive skudt efter, dels fordi de unge, de arbejdede med, var meget udsatte. For at skabe øget sikkerhed og tryghed er der taget en række ekstraordinære forholdsregler, hvilket har vanskeliggjort det opsøgende arbejde. Fx er det besluttet, at de opsøgende medarbejdere:

- Altid færdes i makkerpar eller grupper, sørger for at være i bevægelse og ikke stå stille i grupper, og på visse tidspunkter helt har holdt sig inden døre
- Har jakker, der tydeligt viser, at de arbejder for Københavns Kommune.
- Desuden har medarbejderne deltaget i et særligt tilrettelagt kursus (4 x ½ dag) i håndtering af frygt, og sikkerhed/tryghed har været i fokus i den faglige supervision.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Sikker by - status og løsninger

Igennem 2009 har der været eksempler på ubehagelige episoder, der har påvirket forvaltningens muligheder for at levere service til ældre. Episoderne har desuden haft konsekvenser for følelsen af tryghed og omkostningerne ved at levere ydelser.

De borgere, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen servicerer, er ikke anledning til problemerne. Således er kriminalitetsforebyggende aktiviteter for Sundheds- og Omsorgsforvaltningen primært relevante i forhold til at deltage i et koordineret samarbejde med kommunens øvrige forvaltninger. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har imidlertid fokuseret på initiativer for at sikre leverancer af ydelser til ældre og skabe et trygt arbejdsmiljø for forvaltningens medarbejdere.

Den aktuelle status er, at der nu er færre episoder end i efteråret 2009, hvor der blev gjort status for problemstillingen. I slutningen af notatet findes eksempler på sådanne episoder og en pressestatus.

Fokusområder og løsninger for Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Forvaltningens fokusområder i forhold til Sikker By er:

1. Sikker leverance af ydelser til ældre
2. Tryghed for borgere og medarbejdere i forvaltningen.

Sikker leverance af ydelser til ældre

Der er ældre, der har brug for ydelser fra Sundheds- og Omsorgsforvaltningen alle døgnets 24 timer. Flere af disse ældre har brug for hjælp i form af omsorg og pleje, som leveres om aftenen og natten, hvor kriminaliteten også ofte begås. Derfor er det en særlig udfordring af sikre netop leverancen af ydelser på ældreområdet. Vigtigheden af dette understreges af, at disse ældre er helt afhængige af ydelserne fra kommunen, og at mange ydelser derfor ikke kan udskydes til næste dag.

Borgerne modtager fortsat de relevante ydelser på trods af uroen i byen, men serviceniveauet er for nogle i perioder forringet: f.eks. når aftenplejen i en måned har ændret rutiner, hvilket har betydet færre ture.

For at sikre leverancen er der brug initiativer i forhold til bandekriminaliteten, der både virker på kort og på lang sigt. De ældre har et akut behov for sikker leverance, men på lang sigt skal problemet også reduceres. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har derfor både iværksat dialog og samarbejde i lokalområder, der på længere sigt skal reducere uroen.

Tryghed for borgere og medarbejdere i forvaltningen

Det er erfaringen fra Sundheds- og Omsorgsforvaltningens arbejde, at enkelte episoder kan føre til generel utryghed blandt borgere og medarbejdere. Der har bl.a. været episoder med direkte chikane når medarbejdere og leverandører leverer mad og plejeydelser. De mange episoder har ført til, at medarbejdere kan være utrygge ved at færdes i de områder, hvor der har været problemer.

Det giver belastninger for det psykiske arbejdsmiljø for pleje- og omsorgspersonalet - særligt i aften- og nattefunktionerne. Disse belastninger har medført, at forvaltningen har ændret arbejdsgange. Der er derfor en tæt sammenhæng mellem medarbejdernes tryghed og konsekvenserne for leveringen af ydelser til borgerne.

Det er vigtigt, at der ikke bare sker en reduktion i kriminaliteten generelt, men at det også er synligt for borgere og medarbejdere. Herunder at medarbejdernes arbejdsmiljø er tilstrækkeligt godt til, at ydelserne kan leveres. Episoderne skal ikke føre til en generel utryghed. For at skabe denne tryghed har medarbejdere, f.eks. kørt to og to til borgerbesøg til Hothers Plads og Mjølnerparken

Implementerede løsninger

Med udgangspunkt i de to fokusområder har forvaltningen implementeret følgende løsninger, der alle har bidraget til at forbedre arbejdsmiljøet for medarbejderne og dermed sikkerheden i leverancen:

Tydelig markering	- På politiets anbefaling er indkøbt hvide overtræksveste for at sikre tydelige markering i gadebilledet af at der tale om Sundheds- og Omsorgsforvaltningens medarbejdere.
-------------------	---

Dialog og samarbejde	<ul style="list-style-type: none"> - Afholdt dialogmøde med leder af bandeenheden, lokalpoliti, politiets SSP-medarbejdere og medarbejdere i aftenplejen. - Hjemmeplejen har taget initiativ til opråb til beboerne i Mjølnerparken i samarbejde med beboerformand. - Medarbejdere har fået udleveret direkte telefonnumre til bandeenheden, som kan bruges i ikke-akutte situationer. - Kvartalsvis kontakt med SSP repræsentant, herunder dialogmøder med medarbejdere
Overvågning og dokumentation	<ul style="list-style-type: none"> - Alle kriminelle hændelser meldes til politiet, og der føres logbog. - Enkelte plejehjem har indført videoovervågning - Der er tilknyttet et vagtselskab til Bystævneparken
Ændret arbejdstilrettelæggelse og kompetenceudvikling	<ul style="list-style-type: none"> - Medarbejdere kører to og to til borgerbesøg til Hothers Plads og Mjølnerparken - APV er justeret og giver retningslinier for, hvordan man skal forholde sig ved uro i området.

Løsninger fremadrettet

Generelt er det forvaltningens vurdering, at det vil en fordel med større indbyrdes kendskab til forvaltningernes arbejdsfelt og indsats i de enkelte lokalområder for at forebygge kriminalitet. Konkret kan arbejdes med:

Samarbejde med politiet	<ul style="list-style-type: none"> - Systematisere samarbejdet med politiet i en fast struktur med gensidig forpligtelse, således at forvaltningen f.eks. altid har relevante kontaktoplysninger til de funktioner i politiet, der kan indgås konkrete operationelle aftaler med.
-------------------------	--

Overvågning	<ul style="list-style-type: none"> - En styrket overvågning med tilstedeværelse fra politiet har ligeledes skabt tryghed hos medarbejderne. Fremadrettet kan dette også indgå som en løsning. - At undersøge mulighederne og ulemperne ved at bruge videoovervågning yderligere. - Et kommende tryghedsindeks kunne indeholde en vurdering af den oplevede tryghed blandt borgere og blandt de medarbejdere, der har områderne som arbejdsplads.
Belysning	<ul style="list-style-type: none"> - Det har erfaringsmæssigt hjulpet, hvis der er mere lys i området, hvor der er problemer. En yderligere brug af belysning på Hother Plads kræver en dialog med grundejeren, da pladsen er privat ejet.
Forebyggelse	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbejde med lokale skoler kunne være rammen om dialog med den skolesøgende del af de unge, f.eks. uddanne udvalgte egnede elever i konfliktmægling.

Uro i byen – eksempler på episoder

Episoderne har navnlig været ved Hothers Plads, Mjølnerparken og Tingbjerg i Brønshøj. Nedenstående eksempler på ubehagelige episoder er derfor fra disse områder.

<i>Konkrete episoder i områderne</i>	
Hærværk	<ul style="list-style-type: none"> - En af forvaltningens biler har fået smadret vinduer, mens medarbejderne ikke var til stede. Det er værkstedets vurdering, at bilen har været nede at ligge.
Skyderi i området	<ul style="list-style-type: none"> - Der har været skyderi i området og området bliver afspærret hele natten. Der har også tidligere være skyderi, f.eks. blev der i 2007 skudt ved på institutionen Rønnebo. - En medarbejder har oplevet en skudepisode
<i>Konkrete episoder rettet direkte mod forvaltningens medarbejdere</i>	

Røveri	<ul style="list-style-type: none"> - På Plejecentret Lærkebo, Bystævneparken, røver 3 maskerede mænd september 2009 et medicinskab og et andet skab med en pengeboks med beboermidler. Nattevagten blev tilbageholdt af røverne, men der er ikke nogen beboere oppe, så ingen beboere var ikke vidende om hændelsen.
Chikane	<ul style="list-style-type: none"> - Der udøves hærværk mod en række postkasser af en gruppe. Gruppen råber efter medarbejdere, og overfuser medarbejderne med, at medarbejderne ikke skal blande sig. - Medarbejdere har oplevet, at grupper i området spytter og råber efter dem
Stenkast	<ul style="list-style-type: none"> - Flere eksempler på stenkast mod forvaltningens medarbejdere og biler
Skyderi	<ul style="list-style-type: none"> - En flok unge skyder mod tre af forvaltningens medarbejdere med "softguns". - En af forvaltningens medarbejdere bliver ramt af skud fra "splatterpistol".

Teknik- og Miljøforvaltningen

Økonomiforvaltningen har i skrivelse af 4. februar 2010 anmodet Teknik- og Miljøforvaltningen om et høringssvar og fremsendelse af oplysninger, der kan bidrage til kortlægning af Sikker By indsatsen i Kommunen.

Vi skal i nedenstående forsøge at besvare de konkrete spørgsmål så præcist som muligt.

Spørgsmål 1a) *For så vidt angår de opgaveområder i forvaltningen, som ikke indeholder et direkte kriminalitetspræventivt sigte bedes beskrevet kortfattet eventuelle relevante afledte kriminalitetsforebyggende virkninger af den ordinære drift.*

Svar: Teknik- og Miljøforvaltningen er overordnet ansvarlig for den fysiske og tekniske udformning og drift af byen. Forvaltningens vision er, at TMF arbejder efter, at København skal have verdens bedste storbymiljø og et unikt byliv.

Verdens bedste storbymiljø og et unikt byliv hænger uløseligt sammen med en tryk og sikker by. Derfor bidrager en stor del af de opgaver TMF varetager naturligvis direkte eller indirekte til at skabe en mere sikker og tryk by.

Internt i TMF er vi ved at udpege repræsentanter fra vores 12 centre, der skal indgå i et koordinationsforum, der skal koordinere forvaltningens arbejde med Sikker By på den lidt længere bane. Koordinationsopgaven i TMF varetages af Center For Bydesign, Kvarterudvikling hvorfra de to udstationerede medarbejdere fra TMF til Center for Sikker By er placeret.

I Teknik- og Miljøforvaltningen afventer vi Økonomiudvalgets behandling den 13. april af den samlede plan for øget tryk og sikkerhed fra Center For Sikker By. Det er forvaltningens forventning at planen vil lægge et overordnet fokus og ramme omkring den samlede kommunale indsats i forhold til Sikker By.

Internt har vi de sidste uger indhentet et første bud på opgaver/ indsats fra vores 12 centre, der kan bruges efter 13. april til at få konkretiseret det videre arbejde i

forhold til at få indarbejdet sikkerhed og tryghed i samtlige kommunale indsatser hvor det giver mening.

Oversigt fra centrene er vedlagt som bilag 2. Det er vigtigt, at understrege oversigten ikke er et udtryk for endelig prioritering af indsatser og at oversigten ej heller skal ses som et bud på indsatser/opgaver, der skal prioriteres frem for andre. Oversigten har mere karakter af en kvalificeret brainstorm, der afdækker hvilke opgaver/indsatser i forvaltningen, der udover de i direkte kriminalitets-forebyggende opgaver har en afledt effekt.

Nogle af de opgaver, der er nævnt i bilag 2 er tryghed omkring de offentlige toiletter i byen, byfornyelsesindsatsen, udformning og vedligeholdelse af pladser og parker, forvaltningens arbejde i forhold til støjende adfærd i byen der skaber utryghed, samt administration af tilladelser til udeserveringer offentlige arrangementer osv. Det er opgaver hvor forvaltningen enten har en konkret driftsopgave eller har en rolle som myndighed.

Områdebaserede indsatser

Udover drift og myndighedsrollen har forvaltningen også ansvaret for de områdebaserede indsatser i de mest udsatte og nedslidte områder af byen. Det gælder i forhold til helhedsplanerne i de almene boligområder og områdefornyelsesprojekterne i de traditionelle byfornyelsesområder, der udover traditionelle dårlige socioøkonomiske vilkår også er præget af fysisk nedslidning af de offentlige og private arealer og små og eller utidssvarende boliger med installationsmangler.

De områdebaserede indsatser er kendetegnet ved, at områderne udpeges på baggrund af en række ”objektive” kriterier. Når områderne er udvalgt skal der i samarbejde mellem alle kommunale forvaltninger, foreninger, politi, erhvervsliv osv. udarbejdes en samlet plan, der i løbet af typisk 6 år skal give områderne et løft, der gør at de bliver mere selvhjulpne.

Skal København på den lidt længere bane gøres mere sikker og tryk er det afgørende, at vi udover det almindelige kommunale virke, arbejder målrettet med de socioøkonomiske problemer, der er koncentreret i

specifikke dele af byen. Den områdebaserede metode benyttes i dag af vestlige storbyer til et helhedsorienteret greb på udsatte områders problemstillinger. Særligt i en så stor by som København, med de 7 selvstændige forvaltninger, er det afgørende med lokalt tilpassede indsatser hvor alle relevante forvaltninger både er enige om analysen af områdernes problemer, afhjælpningen af samme og at der sker om ikke en daglig så en løbende koordinering og sparring.

I forlængelse heraf kan vi oplyse, at TMF pt. samarbejder med de øvrige 6 forvaltninger om etablering af et socioøkonomisk Københavnerkort. Kortet skal meget gerne ende med at være webbaseret og give alle forvaltninger, politikere og borgere et samlet/fælles kort over byens socioøkonomiske vilkår. Kortet skal sikre at de kommunale forvaltninger er enige om analysen i forhold til hvor byen udvikler sig negativt. Kortet skal også danne grundlag for fælles lokale skræddersyede planer for, hvordan vi vil arbejde forebyggende i områder, der er på vej ned, og hvordan og hvor vi sætter ekstraordinært ind når det er gået galt.

Det Socioøkonomiske Københavnerkort skal endvidere bruges til at evaluere/monitorer de områdebaserede indsatser - følge hvordan de udvikler sig år for år set i forhold til de ressourcer der benyttes på ekstraordinære indsatser.

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler, at Sikker By indgår i samarbejdet med Kvarterudvikling om udvikling og implementering af kortet som fælles udvælgelses og evalueringsredskab for områdebaserede indsatser.

Samtidigt kan vi oplyse, at TMF pt. samarbejder med de øvrige 6 forvaltninger om etablering af en ny organisering af det tværkommunale arbejde med de områdebaserede indsatser og den nye lovbestemte styringsdialog med den almene sektor. Den nye organisering vil bl.a. pege på behovet for et borgmesterforum og et partnerskabsforum, hvor de almene i sidstnævnte er med, der skal varetage koordinering og udvikling af de områdebaserede indsatser og dialogen med den almene sektor. Såvel borgmesterforum som partnerskabsforum vil blive vigtige fora for arbejdet med de udsatte boligområder og såfremt de kommer til at virke efter hensigten vil skabe en meget tydelig og mere handlekraftig struktur omkring

de mest belastede dele af byen - hvor utryghed og usikkerhed er dominerede problemer.

Spørgsmål 2) *Forvaltningerne bedes beskrive eventuelle indsatser og projekter indenfor Økonomiudvalgets særligt prioriterede områder (exitstrategi og tiltag for at holde 18 - 25 årige ude af bandekonflikten).*

Svar: TMF har ikke selv indsatser og projekter i denne kategori.

Spørgsmål 3) *Som grundlag for at udarbejde en model for løbende opfølgning og effektivisering af indsatser og projekter bedes forvaltningerne komme med forslag til relevante parametre/kriterier, som bør anvendes i forbindelse med en prioritering af de fremadrettede kriminalpræventive indsatser i forvaltningen herunder forslag til samlede effektmål for området.*

Svar: TMF har ikke nye forslag til effektmål i forhold til de konkrete projekter i bilag 1. Udvalgelse af kriterier og parametre i forhold til effektmålinger i forhold til de indsatser/opgaver der nævnes i bilag 2 er det en opgave, der vil indgå i det samlede arbejde med at indarbejde tryghed og sikkerhed i forvaltningens driftsopgaver.

I forhold til evaluering af de områdebaserede indsatser har TMF de seneste år arbejdet på at udvikle en såkaldt ”strategiskabelon”, der i dag benyttes til at evaluere helhedsplanindsatserne og i indværende år forventes videreudviklet til også at kunne evaluere områdefornyelses-projekterne. Strategiskabelonen er et dynamisk værktøj, der sikrer at alle parter er enige om mål og metoder og løbende følger op på hvordan det går med de aftalte indsatser. Strategiskabelonen udvikles i dialog med BIF og SOF, og på sigt er det vores ambition at alle forvaltninger skal inddrages i arbejdet. Strategiskabelonen evaluerer indsatser i forhold til de formulerede mål og succeskriterier samt samarbejdet mellem de involverede lokale og centrale aktører.

Evalueringen skal suppleres af det Socioøkonomiske Københavnerkort, der som nævnt ovenfor løbende kan følge udviklingen i de enkelte områder.

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler, at begge

evaluerings- og monitorering redskaber indgår i det videre arbejde med Sikker By.

Bilag til høringssvar fra TMF: Oversigt over centre i Teknik- og Miljøforvaltningen

1. Center for Bydesign

1.1 Boligsociale Helhedsplaner og Områdefornyelsesprojekter

Begge er projekter med et lokalt sekretariat, der skal løfte de mest belastede dele af byen via en helhedsorienteret indsats, der involverer samtlige fagforvaltninger, institutioner, politi m.m. i området omkring en samlet analyse af udfordringer og en samlet plan for en koordineret indsats.

Disse projekter er en yderst vigtig brik i forhold at skabe tryk og sikker by og der er indhentet mange erfaringer med de områdebaserede indsatser og massiv borgerinvolvering/empowerment, der bør udnyttes mere generelt i det traditionelle kommunale virke. Det er projekter der er etableret og finansieret sammen med staten og Landsbyggefonden så vi kan ikke umiddelbart ændre væsentligt på de igangværende projekter, men de er jo alle tidsbegrænset så på lidt længere sigt kan man sagtens gøre tryk og sikkerhed til en tungere del af indsatsernes fokus.

Visionen med områdefornyelser er at skabe et socialt, kulturelt og fysisk bæredygtigt kvarter som har et godt omdømme og hvor den enkelte oplever at de hører til og gør gavn. Indsatsen er således bundet meget op på at styrke den demokratiske selvforståelse og skabe tillid til det nære omkringliggende miljø og det offentlige som samarbejdspartner. Områdefornyelserne fremmer gerne projekter som tænker på tværs af de traditionelle snitflader og som skaber netværk og løsninger, som initierer til positivt samvær og dialog. Områdefornyelserne er derfor en vigtig brik i at skabe lokale fællesskaber.

En af de store styrker ved områdefornyelsesprojekter er, at de er lokalt forankret og kan handle relativt hurtigt i forhold til problemer og muligheder, som måtte opstå i forløbet. Alt dette i en daglig dialog med borgere og brugere om udfordringer og muligheder. Dette så alle oplever, at de hører til, kan gøre gavn og at det giver mening at engagere sig. Samtidig arbejdes der med at ændre uhensigtsmæssig adfærd og negativ kommunikation, som kan skræmme, såre og skade andre i et omfang, som den enkelte måske ikke er sig bevidst.

Områdefornyelserne er projektfinansierede via Kommunen (Byfornyelsesrammen) og Socialministeriet

1.2 Arkitektur og Byrum

Ved dels at udvikle strategier og politikker for byens rum og arkitektur - og dels at yde rådgivning i konkrete plan- og anlægsprojekter arbejder CBD for

at skabe liv mellem husene og dermed også for at skabe trygge rammer for et mangfoldigt byliv.

Med udformning, belysning og rigtig programmering kan vi fremme et alsidigt byliv, der inviterer til at mange forskellige mennesker opholder sig i byrummene, hvilket øger følelsen af tryghed. Og ved at arbejde med arkitektonisk kvalitet, hvor både idéen og æstetikken er med til at give stedet karakter, kan vi give lokalområderne identitet og mødesteder, man forhåbentlig har lyst til at passe på.

1.3 Byfornyelsen

Både fornyelsen af bygninger og grønne gårde - bidrager til indsatsen for en tryk og sikker by. Den fysiske forbedring af byens bygninger og fælles gårdanlæg er på mange måder med til at forbedre nærområdet og stemningen i området, som vil have en ikke ubetydelig indflydelse på oplevelsen af byen som tryk og sikker. De fælles gårdanlæg sikrer oprydning og sammenlægninger til fælles arealer, der giver mere overblik over gården og et tryggere og rarere miljø. Belysning indgår som en del af projekterne. Der opsættes lys ved køkkendøre, kældernedgange, fælles adgangsveje, skure og i større anlæg også langs stier, så belysningen generelt er markant bedre i de byfornyeede grønne gårde. Fælles for alle byfornyelsesprojekterne er, at de i det omfang det er muligt gennemføres i samarbejde med beboerne og dermed er med til at forbedre det sociale miljø, samhørighed og identiteten samt det kulturelle element, som også indirekte kan være med til at understøtte indsatsen for en sikker by.

I forbindelse med lokalplanlægningen vil det være muligt at formulere krav i lokalplanerne, som kan medvirke til at skabe et tryggere miljø.

Det kan gøres i forbindelse med - inden for kommuneplanens rammer - fastlæggelse af et områdes anvendelse således, at der i de enkelte lokalplanområder muliggøres aktiviteter, som lægger op til, at området ikke er forladt i dele af døgnet.

Den bebyggelsesplan, som fastlægges i lokalplanerne, vil kunne være tryghedsskabende ved at sikre overskuelige rum mellem bebyggelsen og ved f.eks. at fremme mødet mellem beboerne.

Krav til bygningers udformning, herunder adgangen til bebyggelsen samt krav om vinduer i stueetagen, karnapper og evt. altaner vil kunne medvirke til at skabe tryghed for personer, der færdes i området.

Krav til udformningen af ubebyggede arealer, herunder krav om belysning af færdselsarealer vil kunne medvirke til at skabe tryghed.

I forbindelse med administrationen af allerede tilvejebragte lokalplaner vil der, i den udstrækning lokalplanens bestemmelser giver hjemmel hertil, kunne stilles krav, som er med til at skabe tryghed i det pågældende område.

2. Center for Miljø - Driftsopgaver med kriminalitetsforebyggende effekt

2.1 Støj i nattelivet

Center for Miljø har ansvaret for at behandle klager over musikstøj og gener fra barer, diskoteker og spillesteder. Centrets medarbejdere færdes dermed i restaurationslivet mv., og har i den forbindelse stor kontakt til såvel ejere, gæster såvel som politiet, herunder bevillingspolitiet. I den forbindelse har medarbejderne opbygget spidskompetencer i at omgås og kommunikere med vanskelige personer, og er gode til konflikthåndtering, som er et centralt element i at kunne finde løsninger på klagerne.

I nattetimerne er det dog oftest politiet, som tilkaldes i forbindelse med støj og musik til gene for andre. Disse opgaver nedprioriteres dog ofte til fordel for andre presserende opgaver.

Derfor kunne en udbygning af Center for Miljø's nuværende ordning til i højere grad også at omfatte håndtering af støjproblematikker om natten være en mulighed. Det vil aflaste politiet, således at politiet kan anvende sine ressourcer til andre opgaver, der forebygger og øger sikkerheden i byen. Center for Miljø's medarbejdere vil være i stand til at lave konkrete løsningsforslag i forhold til de aktuelle situationer, der forårsager støjen, og kan dermed neddrøse konflikter, inden de eskaleres. Ydermere optræder centrets medarbejdere i civil tøj, hvilke kunne minimere en eventuel konflikt sammenlignet med udrykning af uniformeret politi. En sådan indsats falder uden for Center for Miljø's faste driftsbudget.

2.2 Øjne og øre i byen

Center for Miljø har mange medarbejdere, som opholder sig i byens rum. Særligt medarbejderne fra Skadedyrsområdet kommer mange steder i København, som må betegnes som udsatte kvarterer. Som følge heraf ser disse medarbejdere mange forskellige ting, som ex. pusherne i gadebilledet og de steder de gemmer deres "varer", tilholdssteder for narkomaner og hjemløse, henstillede biler, lovovertrædelser i alle former (trafikale, bygningsmæssige, simple indbrud mv.). Medarbejderne retter naturligvis henvendelse til politiet, når der observeres noget groft.

Også denne ordning kunne udbygges, såfremt medarbejderne fik en kort efteruddannelse som den, medarbejderne i Center for Parkering har gennemgået. Parkeringsvagterne er blevet opgraderet til at være mere aktive i forbindelse med, hvad de ser og oplever i gadebilledet. Det har været en stor succes, idet medarbejderne er mere "vågne" i deres observationer og bedre kan assistere med informationer til andre myndigheder såvel som andre forvaltninger og politi. Midler til et sådan efteruddannelsesforløb er pt. ikke til rådighed i Center for Miljø's normale driftsbudget.

3. Center for Kirkegårde

CKI's andel i projekt Sikker By strækker sig til de arealer der er inde på kirkegårdene. Det drejer sig om de fem kirkegårde; Assistens Kirkegård på Nørrebro, Vestre Kirkegård i Enghave, Bispebjerg Kirkegård i Nord Vest, Brønshøj Kirkegård i Brønshøj og Sundby Kirkegård på Amager. Vestre og Bispebjerg Kirkegård er Danmarks to største kirkegårde.

I dagtimerne på hverdage er kirkegårdene bemandet med eget personale i mærket arbejdsuniform, som ved deres blotte tilstedeværelse i form af det daglige arbejde, skaber fornøden tryghed. I weekenderne er kirkegårdene uden opsyn på nær Assistens Kirkegård, men her kommer familierne ofte i følge med hinanden. Kirkegårdene aflåses i forhold til skiftende åbningstider hen over året af dels eget personale og dels af et privat firma. På Assistens Kirkegård er der i weekender ansat privat vagtværn, der sørger for opsyn og tryghed.

Gennem Assistens, Vestre, Bispebjerg og Sundby Kirkegårde er der cykelruter som benyttes flittigt, og der er ikke registreret henvendelser der peger på utryghed ved at benytte disse.

CKI's projekt "Fælles ansvar" har eksisteret i en årrække og har givet flere belastede mennesker en mulighed for at komme videre med et tilbud om opkvalificering indenfor vores faglige område, og her derigennem understøttet udviklingen af den enkeltes sociale kompetencer.

Tryghed og sikkerhed tænkes altid ind i udviklingen og indretningen af kirkegårdene med de åbne arealer i fredelige og afstressende omgivelser.

Der bruges kun driftsmidler i forbindelse med vores ydelser med afledt kriminalitetsforebyggende virkning.

4. Center for parkerings perspektiver på Sikker By.

Parkeringskontrollen udføres ved synlighed i gadebilledet dækkende de fleste timer i døgnet med tyngden lagt i tidsrummet fra kl. 0600 - kl. 0200, tidsrummet udvides ad hoc efter behov, da betalingsparkeringen på hverdage er gældende i hele døgnet og færdselslovens bestemmelse ligeledes er gældende hele døgnet.

Der kan derfor argumenteres for, at p-vagternes synlighed i forhold til kerneydelserne har en vis kriminalpræventiv effekt, idet der hos potentielle hærværksfolk eller andre med trang til anden uroskabende eller kriminel virksomhed, må antages at være en aftagende lyst til at udføre ugeringerne på de tidspunkter, hvor p-vagterne er synlige.

Samme argumentation kan anvendes i forhold til CPK's teknikere, der arbejder aktivt og dermed er synlige i gadebilledet i betalingsønen i de tidsrum, hvor der er den højeste frekvens af visse kriminalitetstyper og anden uroskabende virksomhed.

En yderligere faktor er den trygheds, som er forbundet med myndighedspersoners ageren i byrum og gadebilledet generelt. Rigtig mange henvender sig til frontpersonalet fra CPK - primært p-vagter med alle mulige forespørgsler. Eksempelvis de mange der gæster byen - kommunen dagligt, som måske forud for tilstedeværelsen af vores medarbejder har følt en vis utryghed. Også mange ældre borgere har stor tryghedsfølelse af p-vagters synlighed.

Den samlede virksomhed der udøves af CPK er finansieret af driftsmidler.

Netop fordi den samlede opgave indeholder de elementer, som den gør, er der siden ultimo 2008 arbejdet projektorienteret med udvikling af medarbejderkompetencer for disse to områder. Dette udviklingsarbejde er specifikt målrettet "Sikker By", og derfor er kerneopgaven herefter blevet suppleret med en række tilknyttede opgaver, der alle direkte understøtter udviklingen af en mere sikker og tryk by.

Projektarbejdet er finansieret med en særskilt bevilling, som dækker omkostninger til kompetenceudvikling og de dertil knyttede aktiviteter.

Der er ikke i forbindelse med projekt "Sikker By" i CPK blevet tilført yderligere resurser. Det betyder f.eks. at det driftstab der opstår i forbindelse med afgivelser til uddannelse og kompetenceudvikling, skal dækkes af det eksisterende budget.

På længere sigt skal der tages stilling til, hvordan kommunen fremadrettet vil anvende de samlede resurser, der er til rådighed, og om prioriteringerne i forhold til "Sikker By". Medarbejderresurserne kan kun anvendes en gang, og det vil være vanskeligt på sigt at opretholde samme effektivitet i relation til kerneopgaverne, hvis fokus på Sikker By skal fastholdes på det nuværende høje niveau. Derfor vil der på sigt være behov for at øge driftsbudgettet.

5. Center for Vejes bidrag til Sikker By

God belysning har en tryghedsskabende og kriminalpræventiv virkning. Det giver et løft når byrummet er ordentligt oplyst, og det skaber bedre betingelser for et levende byliv.

5.1 Belysning - Anlægsprojekter

Center for Veje indstiller på Teknik- og Miljøudvalgets møde den 22. marts, at der frigives en anlægsbevilling på 5 mio. kr. til tryghedsskabende belysning jf. Boligpakke II i Budget 2010. Midlerne fordeles med for 3,3 mio. kr. i Vognmandsmarken-området på Østerbro, 1,5 mio. kr. til Hyrdevangen/Efterslægtvej i Nordvest samt 0,2 mio. kr. til Finlandsgade på Amager. Samtidig indstilles om frigivelse af en anlægsbevilling på 0,425 mio. kr. til tryghedsskabende belysning på Christianshavn jf. Sikker By i Budget 2010

5.2 Belysning - Drift:

Der er under Sikker By samtidig afsat 0,07 mio. kr. i afledte driftsudgifter i 2010-2013 til tryghedsskabende belysning på Christianshavn.

5.3 Supplerende ønsker og midler

De pladser og kvarterområder, som Center for Sikker By måtte udvælge til forbedring af belysningen, er ikke på nuværende tidspunkt finansieret.

5.4 Byliv betyder tryghed

Et godt eksempel er Viktoriagade på Vesterbro, hvor sløjfning af parkeringspladser til fordel for to små udendørsserveringer til gadens lokale restauranter, var med til at de lokale narkohandlere fortrak sig.

Center for Veje administrerer tilladelser til udendørsserveringer, arrangementer og gadehandel, der inviterer til ophold og skaber fornemmelsen af et engageret lokalmiljø. Oplevelser i stueetagerne transformerer veje og pladser fra "non-spaces" til byrum med funktioner og fornemmelsen af liv.

Byggeri, afspærring, spøgelseshuse og tomme grunde skaber mørke, mærkelige og ofte utrygge huller i overalt i bybilledet. Center for Veje arbejder strategisk for at fremme bedre byggekultur, og mere midlertidigt byliv - fra udviklingsområder til langvarige byggepladser.

Center for Veje foreslår strategisk forankring af tryghedsspørgsmålet i Gang i København 2.0. Projektet har allerede afsat årsværk til udvikling af erhverv og midlertidighed

6. Center for Byggeri - Notat fra vedrørende Sikker By

Med hensyn til behandlingen af byggesager kan Center for Byggeri rådgive ansøgere om hensigtsmæssig og tryghedsskabende indretning af bygninger og friarealer.

Det samme gør sig gældende ved indretning af byggepladser, hvor vi kan rådgive ansøgere om ikke at etablere utrygge forhold.

Det skal dog bemærkes, at byggelovgivningen ikke giver os mulighed for at stille krav til projekter alene af kriminalpræventive hensyn.

Vi kan i øvrigt oplyse, at medarbejderne i området Tilsyn i Center for Byggeri fører tilsyn på byggepladser i København inden for almindelig arbejdstid.

Disse medarbejdere kan rapportere om forhold, som de observerer i forbindelse med tilsynsarbejdet. Dette kan være oplysninger om forhold i byen, som skaber utryghed, herunder om hærværk, ødelagte gadelamper m.v.

Grunde med tomme, faldefærdige bygninger kan også skabe utryghed. Hvis der er tale om en ejendom, hvor personer færdes, og der derfor opstår fare for disse personer, kan Center for Byggeri i nødvendigt omfang kræve afspærring af ejendommen. Hvis ejeren af en ejendom ikke efterkommer et påbud om afspærring, kan vi afspærre på ejerens bekostning.

De nævnte opgaver i Center for Byggeri er driftsfinansierede.

7. Center for Anlæg og Udbud - Kerneydelser som har en afledt kriminalitetsforebyggende virkning.

7.1 Projektfinansieret

På alle projekter vurderes det løbende om der skal gøres en særlig indsats for at forebygge problemer på byggepladserne. Det være sig hærværk, stofsalg mm. Vores rådgivere vurderer risikoen i samarbejde med os og entreprenørene bliver gjort opmærksom på hvis der vurderes at være en særlig risiko.

Mange problemer kan undgås hvis der gøres noget ekstra ud af borgerdialogen inden et anlægsarbejde går i gang, for at give de lokale beboere (især de unge) medejerskab til projektet og få dem til at hjælpe med at sikre at projektet lykkes. Dette kan f.eks. være op til et 1. spadestikarrangement. Dette forebyggende arbejde foregår nogle gange i samarbejde med Lokaludvalget, Natteravnene, SSP, boligsocialkonsulenter eller andre. Det kan dog have sin fordel at have den direkte kontakt med de unge uden om de sociale myndigheder.

På alle anlægsprojekter er der et byggepladsskilt hvor både Center for Anlæg og Udbuds og entreprenørens tlf.nr. står, så alle kan ringe eller skrive og melde eventuelle problemer.

I de tilfælde hvor hærværk ikke kan undgås, kan det være nødvendigt at sætte ekstra lys, overvågningskameraer og vagter på.

Under anlægsarbejdet, tilstræbes det at der ikke bliver skabt mørke og dunkle kroge og ”blinde ender” hvor lyssky aktiviteter nemt kan finde sted.

Det er skrevet ind i udbudsmaterialet at entreprenøren skal deponere materialer så det ikke umiddelbart kan benyttes ved hærværk og lignende. Alt under 20kg skal låses inde og ved arbejdets ophør skal entreprenøren holde pladsen pæn og ryddelig.

8. Center for park og Natur

Dette notat indeholder en hurtig oversigt over kerneydelser og driftsopgaver som har en afledt kriminalitetsforebyggende virkning - også selvom disse ikke har et direkte kriminalpræventivt sigte.

Parker og naturområder er vigtige mødesteder, hvor en væsentlig del af byens liv udfolder sig fordi københavnere omgås hinanden på en positiv måde på tværs af sociale og kulturelle skel. Da vi også ved, at de bidrager væsentligt til folkesundheden og livskvaliteten i byen, har vi sat et mål om, at fordoble antallet af besøg og besøgenes længde inden 2015. Her spiller sikkerhed og tryghed en vigtig rolle. Opleves byens grønne og blå områder som værende usikre og utrygge, vil der skabes en negativ spiral, og antallet af besøg og besøglængden vil ligefrem falde. Omvendt, vil sikre og trygge områder invitere til flere og længere besøg, som vil skabe levende mødesteder, som kan være kimen til en mere udbredt positiv udvikling i byen.

8.1 En fysisk udformning som skaber øget tryghed og sikkerhed

Vi har et stort fokus på at sikre parker, legepladser, naturområder m.v. Det handler generelt om at gøre områderne indbydende og oplevelsesrige således, at der er liv og mennesker tilstede i dem. Herudover gælder det om at skabe overskuelighed og åbenhed samt sikre en høj vedligeholdelsestilstand hvor hærværk og graffiti-tags hurtigt udbedres. Hvor det er muligt, arbejder vi med belysning for at skabe større tryghed i den mørke tid. Det søges gjort på en målrettet og kreativ måde, så belysningen også bidrager til en større rigdom af oplevelser.

8.2 Medarbejdere, som skaber øget tryghed og sikkerhed

Center for Park og Natur har flere medarbejdergrupper, som er til stede i områderne og som passivt og aktivt medvirker til at skabe øget tryghed og sikkerhed. Det gælder parkbetjente (7 årsværk), som forsøger at være synlige i belastede områder. Det gælder personalet på De bemandede legepladser, som ud over deres tilstedeværelse arbejder målrettet i forhold til integration og i samarbejde med SSP, skoler og institutioner tager fat i udsatte børn og unge. Gartnere og specialarbejdere kan med deres blotte tilstedeværelse øge trygheden og sikkerheden.

8.3 Konkrete tiltag

Toilethandlingsplanen: Alle parktoiletter er istandsat 2007-2009.

Plads til leg: Samtlige legepladser istandsættes 2008-2011, finansiering for 2011 mangler. Omfatter også flere penge til løbende vedligeholdelse.

Parkinventar og -stier: Bænke, papirkurve, stibelægninger istandsættes 2008-2010. Fuldt finansieret af anlægsbevillinger.

Parkforbedringer og nye parker: Fx Nordvestparken (ny) og Fælledparken (renovering): Sikkerhed er indtænkt, herunder nye belysningstiltag. Nye oplevelsesmuligheder øger bylivet. Flere midler ønskes til forbedringer i flere parker.

Div. beskæringsprojekter, fx i Østre Anlæg 2008-2009: Buskads nedskæres og plejes så der skabes større åbenhed og overskuelighed. P.t. kun få penge til enkelte projekter.

Parkbetjente: De få årsværk giver en begrænset synlighed. Der mangler midler til at udvide antallet af parkbetjente. Alternativer kunne være løntilskudsansatte eller lign. og/eller ved at samtænke andre funktioner som lukning af toiletter om aftenen, hvilket nu løses af et privat vagtselskab.

Sommerbemanding af toilet i Fælledparken: Bemandedes alle dage til kl. 22 i sommerhalvåret. Har nedbragt hærværk og graffiti og generelt fået en positiv modtagelse af publikum. Er finansieret over alm. drift.

Bemandede legepladser: Flere legepladser arbejder målrettet i forhold til belastede børn og unge samt med integration. I forlængelse af budgetaftalen for 2010 er der givet en særbevilling til Kildevældsparkens Legeplads, som derigennem har fået mulighed for at ansætte en særlig medarbejder til formålet i 2010-11. Herudover skal Kirsebærhavens legeplads bemandedes idet udgiften skal afholdes inden for CPNs driftsbudget. CPN vil gerne øge indsatsen i de belastede bydele, og gerne udvide åbningstiden i flere af legepladserne, dels til om aftenen i hverdage, og dels i weekenden. Dette kræver flere midler eller en væsentlig omprioritering af den nuværende indsats.

Parkarbejdere: Generelt er synlige medarbejdere med til at øge trygheden og sikkerheden. Vi arbejder på at give bedre oplysninger til medarbejderne om hvor de kan melde oplysninger ind i forhold til kriminalitet og forebyggende indsatser samt oplysninger om deres rolle som tryghedsskabende element og styrkelse af deres samarbejde med øvrige offentlige og private aktører. Samtlige medarbejdere i centret skal i løbet af foråret 2010 have deltaget i et kursus i konflikthåndtering. De igangværende aktiviteter er finansieret via centrets driftsbevilling.

Nøgletal for kriminalitet i København

1. januar – 28. marts 2010

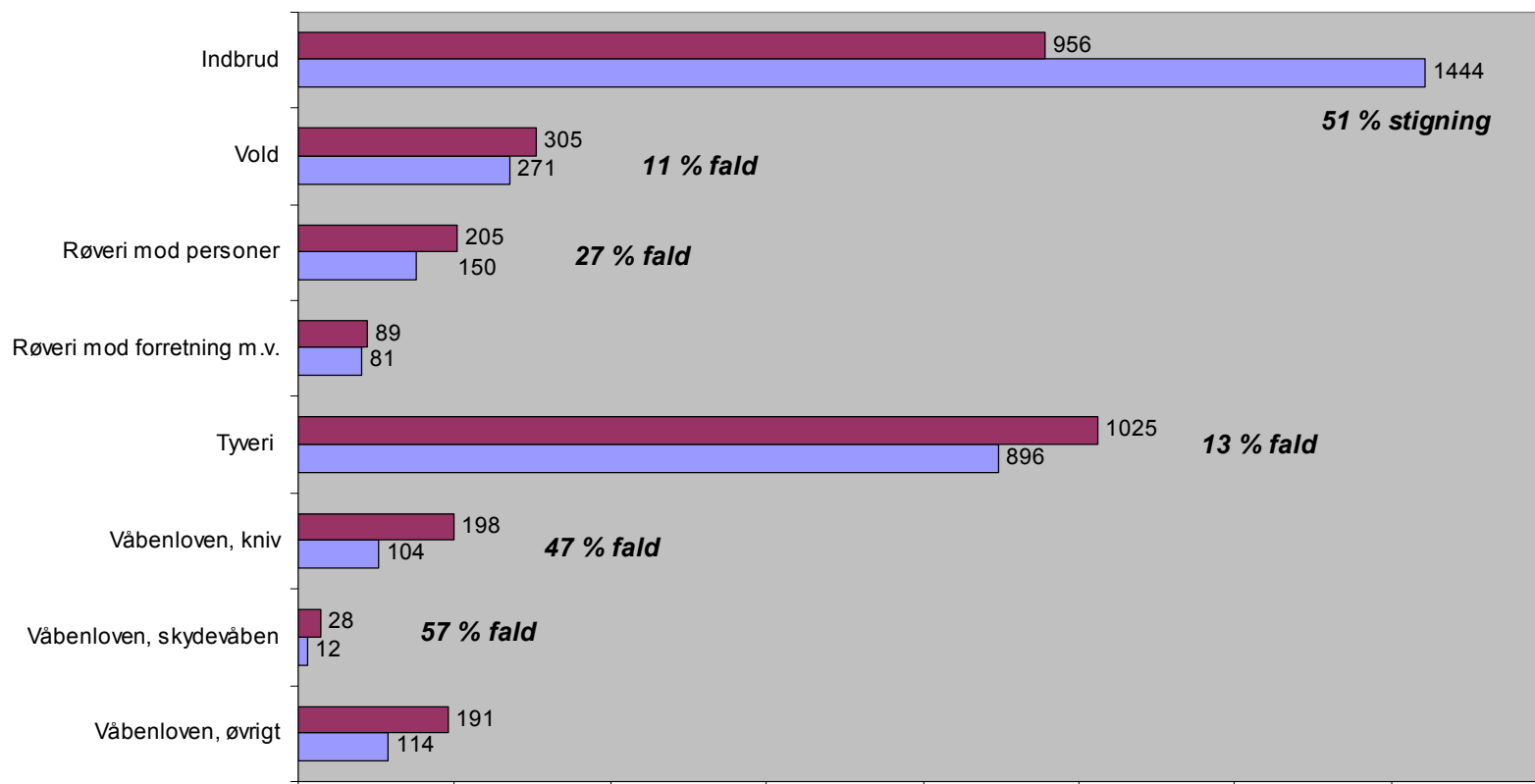
Økonomiudvalget 13. april 2010

Antal anmeldelser fordelt på typer af kriminalitet

periode 1. januar - 28. marts for 2009 og 2010

■ 2009

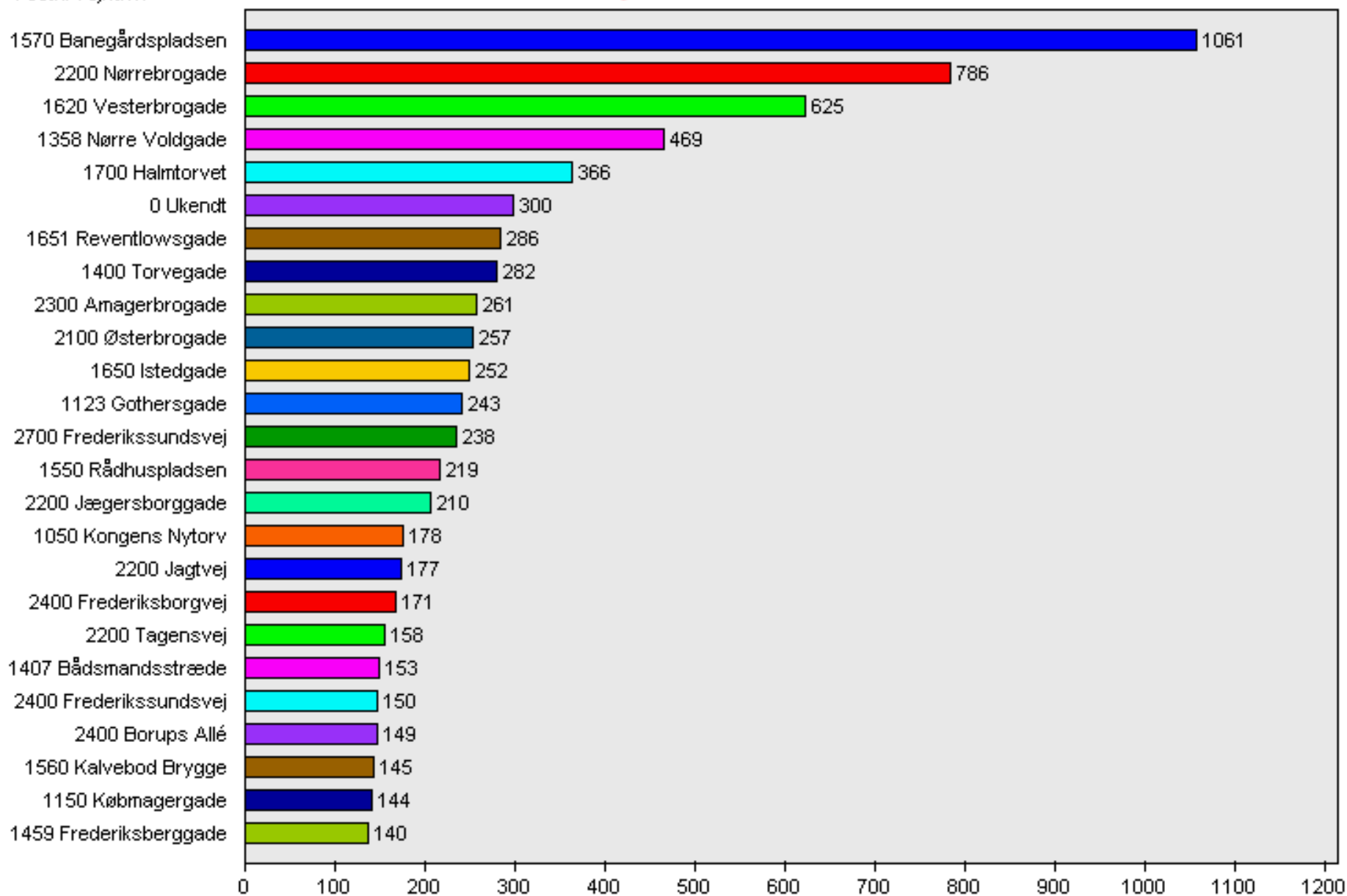
■ 2010

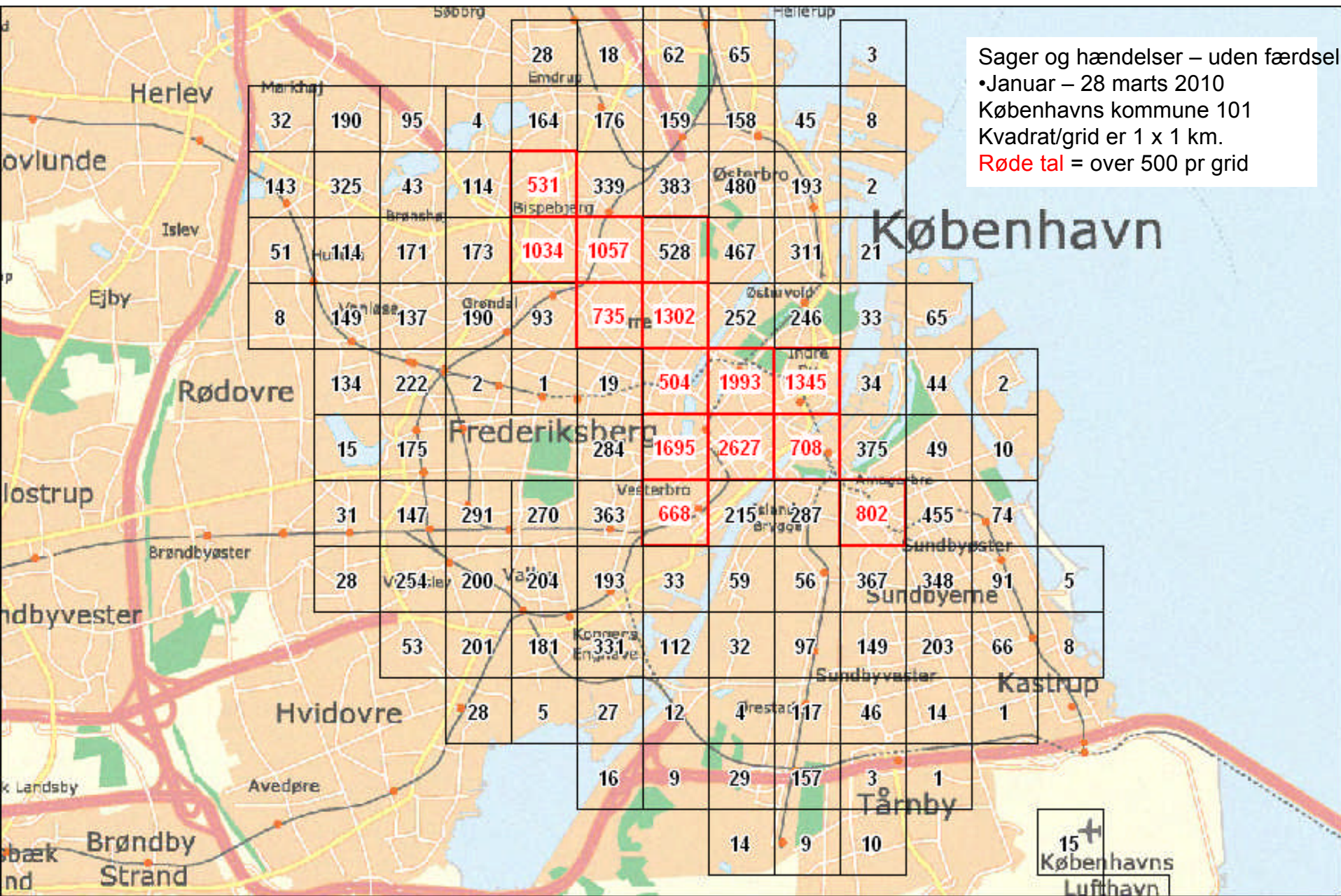

Top 25 for hvor sager og hændelser forekommer i Københavns Kommune Periode 1. januar til 28 marts 2010

Postnr/Vejnavn

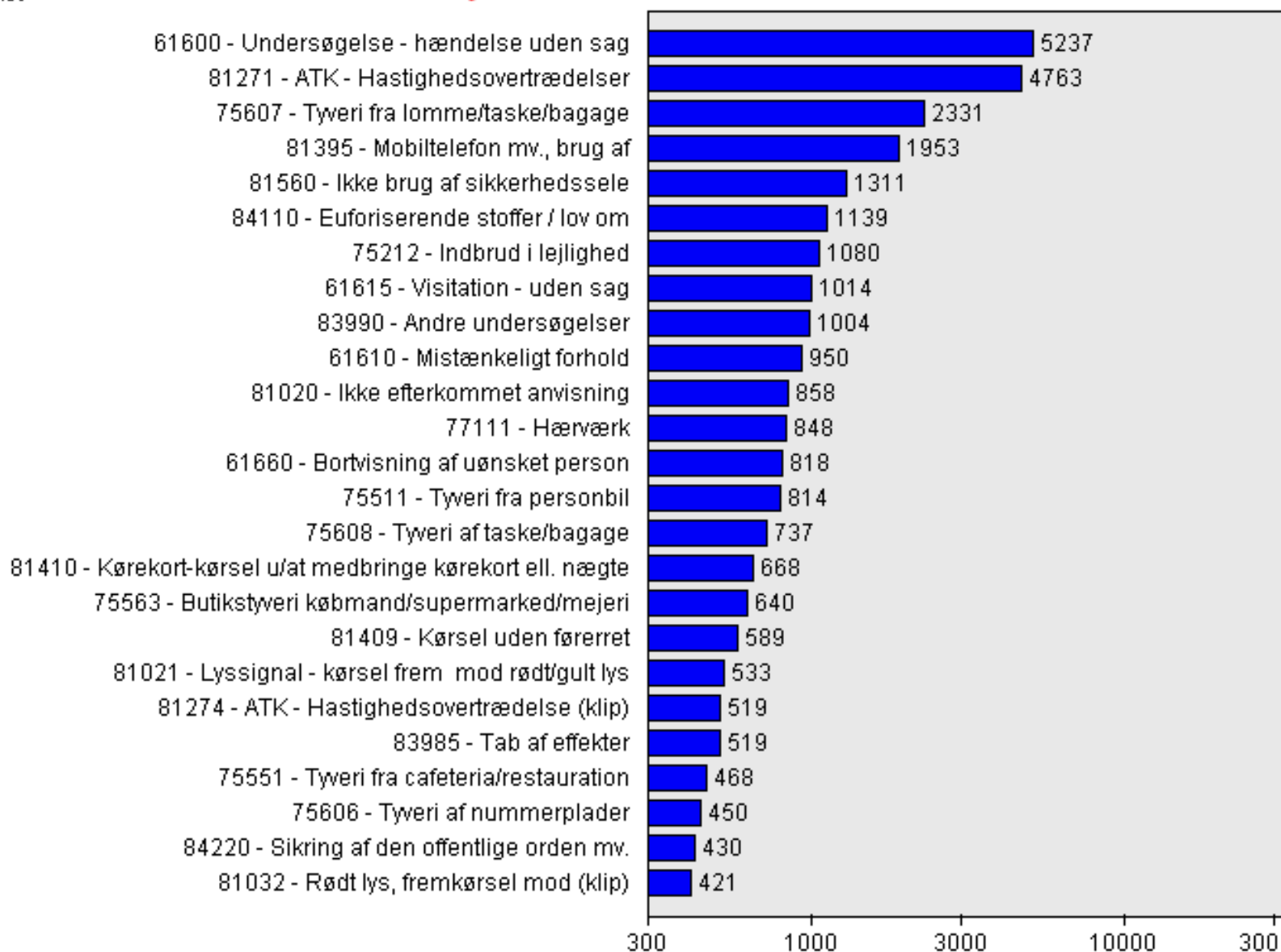

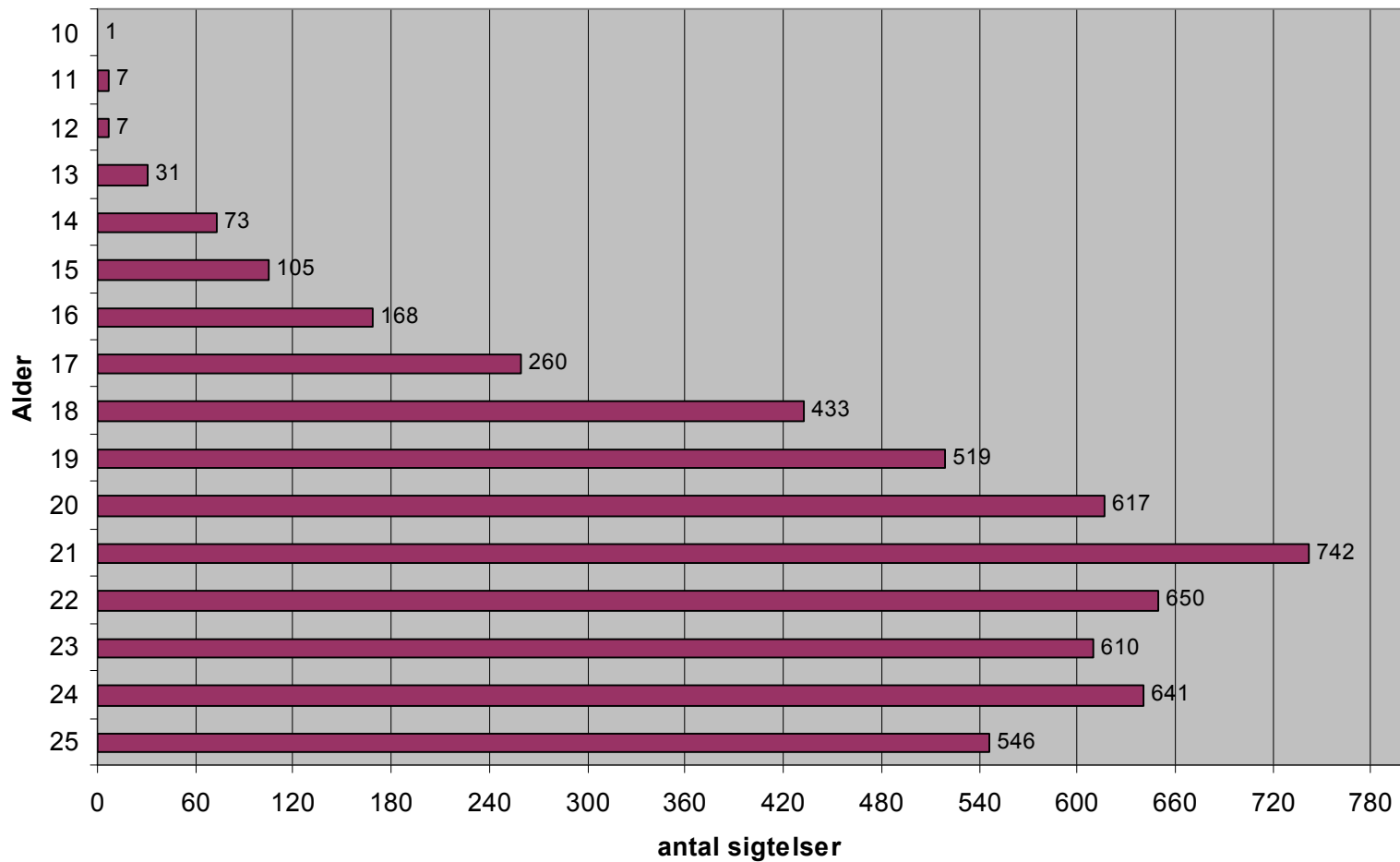
De 25 oftest aktiverede gerningskoder i Københavns Kommune
Periode: 1. januar til 28 marts 2010

GerningskodeTekst

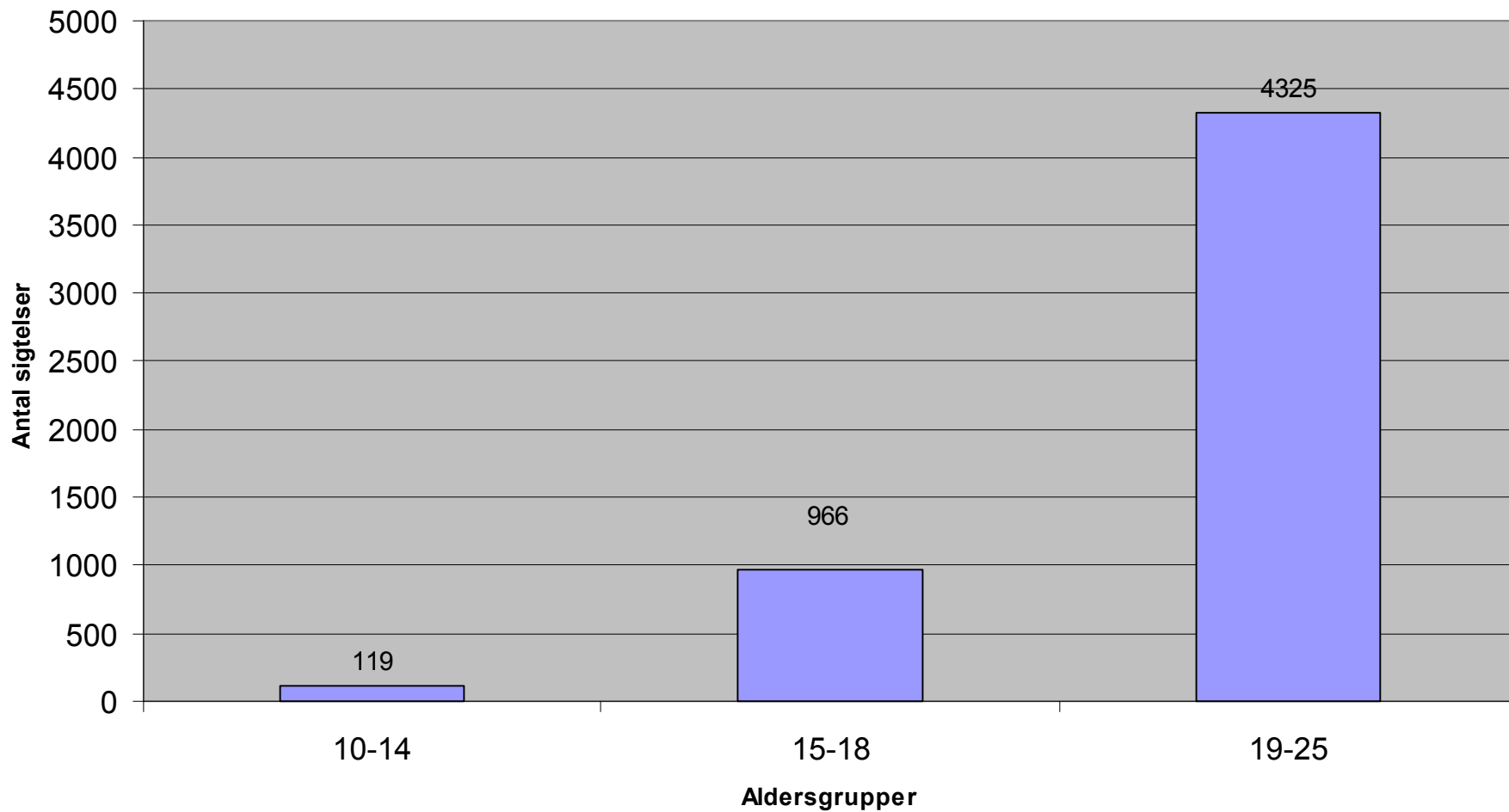
Antal sigtelser i Københavns Kommune - aldersgruppen 0 til 25 år

periode 1. januar - 28. marts 2010

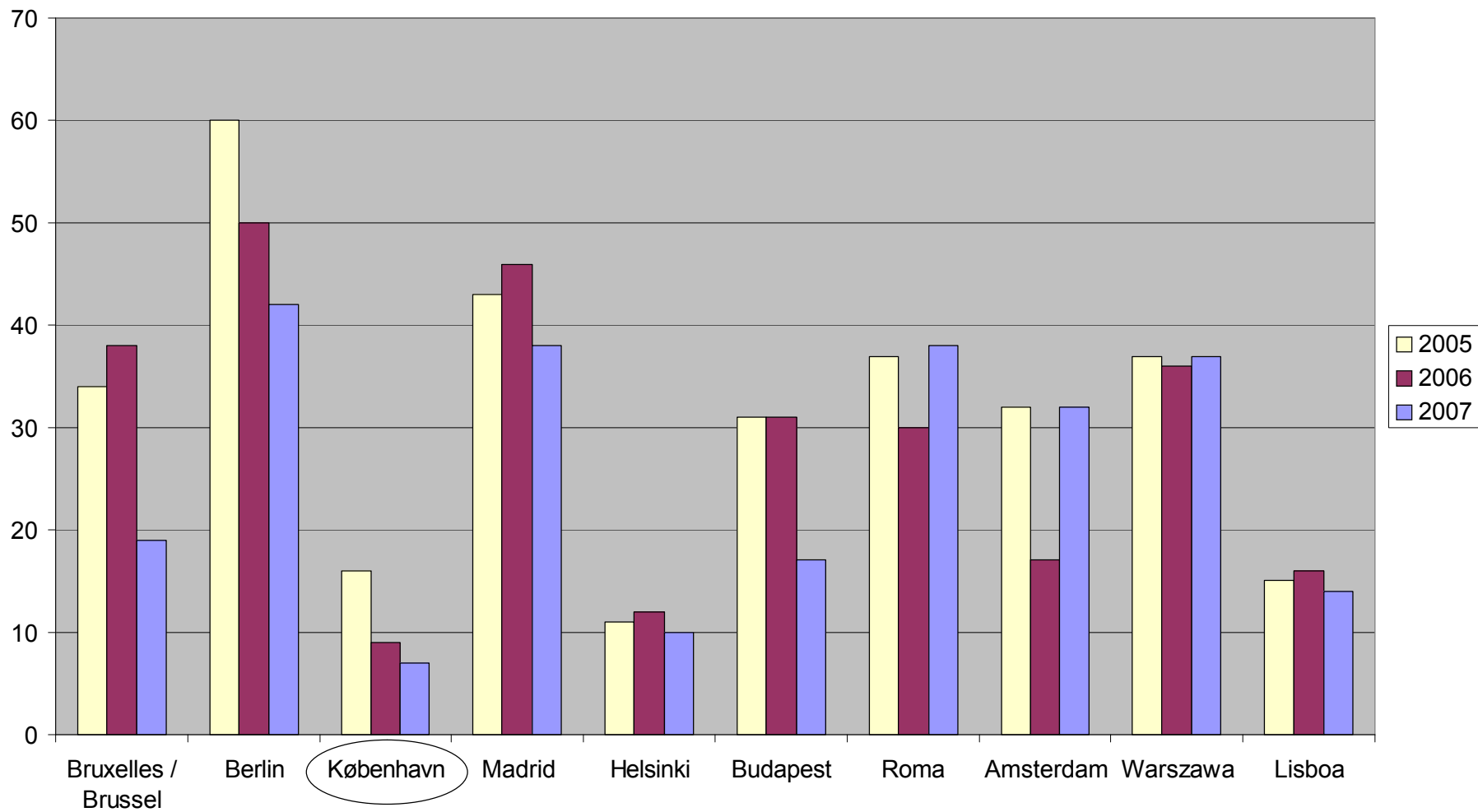

Antal sigtelser i Københavns Kommune - fordelt på aldersgrupper

periode 1. januar - 28. marts 2010

Antal drab i europæiske storbyer - 2005-2007

Antal anmeldelser om vold, røverier og drab i København og Oslo i 2009

